

การศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง
กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
กัลยา นินิจิตต์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
ธันวาคม 2545
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๕
๖๕๒.๖๖
ก ๖๕๒.๖๖

การศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง
กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
กัลยา นิมจิตต์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
ธันวาคม ๒๕๔๕

กัลยา นิมจิตรต์. (2545). การศึกษารูปแบบการเล่านิทานการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษยา ตันติผลาชีวะ, รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตนะ.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำนวน 200 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่น 0.93 วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส สำหรับวินโดว (SPSS : Statistical Package for the Social Sciences for MS Window) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง มีรูปแบบการเล่านิทานด้วยการปฏิบัติทุกครั้ง ดังนี้ :

- 1) เล่าจากหนังสือนิทานและดูรูปภาพประกอบ
- 2) เล่านิทานเวลาที่เห็นว่าเด็กสนใจ
- 3) เนื้อหานิทานที่เล่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับสัตว์
- 4) อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเล่าคือหนังสือนิทาน
- 5) เมื่อเล่าจบผู้ปกครองจะสอดแทรกความรู้ คำสอน คุณธรรม และเปรียบเทียบการกระทำของตัวละครกับการกระทำของเด็กเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้
- 6) นิทานที่เลือกนำมาเล่าเป็นเรื่องง่ายๆ ไม่ซับซ้อน

2. เมื่อเปรียบเทียบรูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองตามปัจจัยพื้นฐาน พบว่า เพศ และอายุของผู้ปกครองที่แตกต่างกันมีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วน อาชีพ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และระดับชั้นเรียนของเด็กที่ต่างกัน มีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A STUDY OF STORY TELLING PATTERNS OF THE PARENTS OF YOUNG CHILDREN
AT WATNANGNONG KINDERGARTEN,BANKOK.

AN ABSTRACT

๒๕๓

KALAYA NIMJITT

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Early childhood Education

December 2002

Kalaya Nimjitt. (2002). *A Study of Story Telling Patterns of The Parents of Young Children at Wat Nang - Nong Kindergarten, Bangkok*. Master Thesis, M.Ed. (Early childhood Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc. Prof. Dr. Kulaya Tantiphlachiva, Assoc. Prof. Chusri Wongrattana.

The study aimed to investigate a story telling pattern of the parents of young children at Wat Nang – Nong Kindergarten, Bangkok. The subjects consisted of 200 preschooler's parents in Wat Nang – Nong kindergarten school, through simple random sampling. Rating – scale questionnaire (0.93 of reliability) adapted by the researcher was administered. Then data were analyzed by SPSS for Windows. (Statistical Package for the Social Science for MS Windows). Data were analyzed by percentage, mean, standard, deviation, t-test, and F-test.

The results revealed that :

1. Preschooler's parents in Wat Nang–Nong Kindergarten school mostly used 6 patterns of story telling :

- 1) telling by story and illustration.
- 2) telling when children were interested.
- 3) telling the story about animals.
- 4) telling with tools accompanying with the story.
- 5) after finishing the story, adding knowledge about moral or comparing the action of the character in the story with the action of the children in order to evoke children's learning.
- 6) the selected story was not complicated, just a simple one.

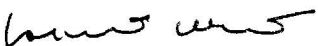
2. When compared story telling pattern of preschooler's parents according to their basic factors, it was found that there was no significant difference among those parents with different sex and age, whereas there was a significant difference at .01 level among those parents with different occupation, education, economic level, and class level.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง
กรุงเทพมหานคร

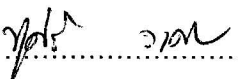
ของ
นางสาวกัลยา นิมจิตต์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร หะวานนท์)
วันที่ 20 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2545

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ชุตรี วงศ์รัตนะ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ปิญโญนนตพงษ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ดร. สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์)

ผลงานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนของ
ทบวงมหาวิทยาลัย
ประจำปีการศึกษา2545

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ เรื่อง การศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง กรุงเทพมหานคร ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูง จาก ท่านรองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์และ รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตนะ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำเป็นที่ปรึกษา ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดระยะเวลาที่ทำปริญญานิพนธ์เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ และท่านอาจารย์ ดร.สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบเพิ่มเติม ขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ เกริก ยุ้นพันธ์ ท่านอาจารย์ กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กนกกร บุษยะกนิษฐ์ ที่กรุณาช่วยตรวจเครื่องมือวิจัยและให้ข้อเสนอแนะในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณทบวงมหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณามอบทุนอุดหนุนประจำปี 2545 สนับสนุนในการศึกษาค้นคว้า

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ คณะครูปฐมวัย และผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนองทุกท่าน ที่ได้อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดียิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์แผนกปฐมวัยทุกท่าน ที่ได้กรุณาส่งสอนอบรมให้ความรู้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ครอบครัวนิ่มจิตต์ ที่ได้กรุณาให้กำลังใจตลอดมา ขอขอบพระคุณเพื่อนๆ พี่ๆ และน้องๆ ชาวปฐมวัยทุกคน ที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีได้เอื้อยยามไว้ ณ ที่นี้ ที่มีส่วนช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ และคุณครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอนและประสิทธิ์ประสาทวิทยาการต่างๆ ให้แก่ผู้วิจัยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

กุลยา นิ่มจิตต์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	3
ตัวแปรที่ศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความหมายของนิทาน	8
คุณค่าของนิทาน	8
ประเภทของนิทาน	9
การเลือกหนังสือนิทานสำหรับเด็ก	14
รูปแบบการเล่านิทาน	15
เทคนิคการเล่านิทาน	16
สื่อที่ใช้ในการเล่านิทาน	20
โครงการรักการอ่านผ่านนิทานของโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน	24
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู	26
ความหมายของผู้ปกครอง	26
ประเภทของผู้ปกครอง	26
ความสำคัญของผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู	27
ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู	29
บทบาทของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู	31
หน้าที่ของพ่อแม่ในการอบรมเลี้ยงดู	32
ลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูเด็ก	36
องค์ประกอบที่มีผลต่อการเลี้ยงดู	37
ผู้ปกครองกับการเล่านิทาน.....	39
งานวิจัยในประเทศ	39

สารบัญ(ต่อ)

บทที่		หน้า
	งานวิจัยในต่างประเทศ	40
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	42
	การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง	42
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	42
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	48
	การนำเสนอผลการวิเคราะห์เครื่องมือ	48
	ผลการวิเคราะห์	49
5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	75
	สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า.....	75
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	76
	อภิปรายผล	77
	ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษา.....	80
	ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	80
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	80
	บรรณานุกรม	81
	ภาคผนวก	88
	ภาคผนวก ก	92
	ภาคผนวก ข	94
	ภาคผนวก ค	94
	ประวัติย่อผู้วิจัย.....	102

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ปัจจัยพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนองสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร.....	49
2	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ด้านวิธีการเล่านิทาน.....	50
3	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนองสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ด้านเวลาที่ใช้เล่านิทาน.....	51
4	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนองสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ด้านเนื้อหาของนิทาน.....	52
5	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนองสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ด้านอุปกรณ์ประกอบการเล่านิทาน.....	53
6	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนองสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ด้านการสอกลแทรกคำสอน.....	54
7	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนองสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ด้านการเลือกนิทานที่นำมาใช้เล่า.....	55
8	ผลการเปรียบเทียบการใช้รูปแบบการเล่านิทานโดยรวมและรายด้านของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามเพศ.....	56
9	ผลการเปรียบเทียบการใช้รูปแบบการเล่านิทานโดยรวมและรายด้านของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามระดับอายุ.....	57
10	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้รูปแบบการเล่านิทาน ด้านการสอกลแทรกคำสอน ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนองจำแนกตามระดับอายุ.....	58
11	ผลการเปรียบเทียบการใช้รูปแบบการเล่านิทานโดยรวมและรายด้านของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามอาชีพ.....	59
12	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้รูปแบบการเล่านิทานโดยรวมของผู้ปกครอง เด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามอาชีพ.....	60
13	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้รูปแบบการเล่านิทาน ด้านวิธีเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามอาชีพ.....	60

บัญชีตาราง(ต่อ)[illegible]

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
29 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้รูปแบบการเล่านิทาน ด้านอุปกรณ์ประกอบ การเล่านิทาน ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ.....	71
30 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้รูปแบบการเล่านิทาน ด้านการสอดแทรกคำสอน ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ.....	72
31 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้รูปแบบการเล่านิทาน ด้านการเลือกนิทาน ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ.....	72
32 ผลการเปรียบเทียบการใช้รูปแบบการเล่านิทานโดยรวมและรายด้านของผู้ปกครอง เด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามชั้นเรียนของนักเรียน.....	73
33 ความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนองเกี่ยวกับประโยชน์ ของการเล่านิทาน.....	74

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	6
---	----------------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ธรรมชาติของเด็กชอบฟังนิทานหรือเรื่องเล่าไม่ว่าจะเป็นเด็กในระดับอนุบาลศึกษา หรือประถมศึกษา เหตุผลคือการฟังนิทานทำให้เด็กมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน และนิทานยังช่วยให้เด็กได้พัฒนาทักษะการฟัง การพูด การกล้าแสดงออก ช่วยส่งเสริมจินตนาการความคิดฝันของเด็กให้กว้างไกล นอกจากนั้นการเล่านิทานยังเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เล่าและผู้ฟัง เปเลโต (Plato) ได้กล่าวถึงการเล่านิทานว่า " ขอให้แม่และพี่ ๆ ของเด็กทั้งหลายจงประดับประดาจิตใจของเด็กด้วยนิทาน เพราะจะทำให้เด็กได้รับความอบอุ่นยิ่งกว่าอ้อมแขน" (สมบูรณ์ คิงฆมานนท์. 2522 : 21)

การเล่านิทานเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่ง ที่แสดงออกถึงความรักความเอาใจใส่ของผู้ใหญ่ที่มีต่อเด็ก การเล่านิทานให้เด็กฟังเสมอๆ เป็นทางหนึ่งที่ช่วยพัฒนาอารมณ์ของเด็กให้มีจินตนาการได้รับรู้อารมณ์ทางด้านความรัก ความเอาใจใส่ความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก (ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. 2520 : 37) การเล่านิทานให้เด็กฟังไม่ใช่การเล่าให้สนุกแบบตลกขบขัน เพราะเด็กไม่ต้องการเรื่องตลกขบขัน เด็กต้องการความน่าสนใจของเรื่อง ไม่มีเด็กคนใดไม่ชอบนิทาน นิทานสามารถสร้างจินตนาการ ความคิด ความเข้าใจ ความฝันและการรับรู้ให้กับเด็ก ตัวแสดงแต่ละตัวในนิทานจะสร้างจินตนาการในสมองเด็ก (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2541 : 10 – 11) การเล่านิทานเป็นการจุดประกายจินตนาการในตัวเด็ก เป็นการบ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ขยายประสบการณ์ทางภาษา ทำให้เกิดความใกล้ชิดระหว่างพ่อแม่ลูกได้ใกล้ชิดกันด้วยสัมผัสอันอบอุ่นถ่ายทอดความคิดความฝันไปด้วยกัน (รักลูก. 2537 : 178) การเล่านิทานเป็นกิจกรรมจำเป็นสำหรับเด็กที่ง่ายและเหมาะกับทุกโอกาส และทุกสถานการณ์ เด็กสามารถเรียนรู้ได้ทุกอย่างจากนิทาน และนิทานจะสร้างสรรค์นิสัยรักการอ่าน การเห็นความสำคัญของหนังสือไปพร้อมกัน การเล่านิทานให้เด็กฟังเสมอๆ เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดพัฒนาการที่ดีตามวัยของเด็ก ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมสติปัญญาและภาษา โดยเฉพาะพัฒนาการด้านสังคม ในเรื่องของความมีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสามารถปลูกฝังผ่านการเล่านิทานจนเกิดความผูกพัน และมีเจตคติที่ดีในด้านต่างๆ ติดตัวไปจนโต

(สัณหพัฒน์ อรุณธาริ. 2542 : 2 – 3)

การฟังนิทานเป็นกิจกรรมที่เด็กๆทุกคนชอบแต่ชอบมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเทคนิคของผู้เล่าแต่ละคนบางคนใช้น้ำเสียงและแสดงท่าทางประกอบเด็กก็พอใจแต่หากนำอุปกรณ์หรือสิ่งต่างๆ มาใช้ประกอบจะช่วยให้เพิ่มรสชาติ และสร้างบรรยากาศในการเล่าให้น่าสนใจขึ้น (ขวัญฟ้า รังสิยานนท์. 2532 : 56) วิธีเล่านิทานมีหลายแบบ เช่น การเล่าปากเปล่า การเล่านิทานประกอบท่าทาง การเล่านิทานประกอบภาพ การเล่านิทานประกอบเสียง การเล่านิทานประกอบอุปกรณ์ เล่าโดยใช้วัตถุที่ประกอบ นิทานที่นำมาเล่าอาจเป็นหนังสือนิทานหรือเรื่องที่ผู้เล่าแต่งขึ้นเองก็ได้ ถ้าเป็นหนังสือนิทานไม่ว่าจะเป็นเล่มไหน เรื่องใด ล้วนอยู่ในความสนใจใคร่รู้ของเด็ก ยิ่งหนังสือเล่มนั้นพ่อและแม่เป็นคนอ่าน หรือเล่าให้ฟัง ความเอาใจใส่และตั้งใจฟังนิทานเรื่องนั้นจะไม่เพียงก่อจินตนาการและปลูกฝังความคิดฝันของเด็กให้บรรเจิดเท่านั้น หากความผูกพันอันลึกซึ้งกำลังถูกสร้างที่ละเล็กละน้อยสะสมผ่านเรื่องราวแต่ละหน้า แต่ละเล่ม ตามวันเวลาที่อยู่ร่วมกันอย่างคาดไม่ถึง (รักลูก. 2541 : 125) เนื้อเรื่องของนิทานที่นำมาเล่าต้องเหมาะสมกับวัยและ

ความสนใจของเด็ก เมื่อเด็กฟังนิทานจะทำให้เกิดการเรียนรู้ การเล่านิทานให้เด็กต้องสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมอันดีงาม การเล่านิทานเป็นการสร้างสัมพันธ์ ความใกล้ชิดผูกพันระหว่าง ผู้เล่ากับเด็กทำให้ผู้เล่าเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของเด็ก ขณะที่เล่าเด็กจะจินตนาการ เข้าใจซึมซับ รับรู้ แยกแยะ ในสิ่งต่างๆ ด้วยตัวเอง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 137) ผู้เล่า นิทานเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้เด็กมีความหมายกับเด็กโดยเฉพาะผู้ปกครอง ผู้ปกครองมีความสำคัญกับ เด็กมากเพราะ ผู้ปกครองเป็นแบบอย่างของเด็ก ผู้ปกครองเป็นผู้กำหนดระเบียบของบ้านให้เด็กถือปฏิบัติ ผู้ปกครองเป็นผู้บอกหรืออธิบายว่าเด็กควรทำหรือไม่ควรทำอะไร ผู้ปกครองใช้ระบบการให้รางวัลและการลงโทษ ผู้ปกครองเป็นผู้ใช้เทคนิคกำหนดการกระทำของเด็กและใช้สิ่งแวดล้อมอย่างฉลาด (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542 : 5)

การอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องเหมาะสมและประสบการณ์ต่างที่เด็กได้รับจะมีอิทธิพลต่อการวางรากฐาน การพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็ก (มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช. 2539 : 10 – 11) ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในขั้นแรก คือ พ่อ แม่ เพราะพ่อแม่เป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในการอบรมเลี้ยงดู ครอบครัวเป็นสถาบันแห่งแรกที่มีความสำคัญต่อเด็ก ในแต่ละครอบครัวจะมีวัฒนธรรมการ ดำรงชีวิตเฉพาะของตน การอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่ และประสบการณ์ที่เด็กได้รับ จะเป็นปัจจัยกำหนด พฤติกรรมและบุคลิกภาพของบุคคล (วณิ ชิตเชิดวงศ์ และสมประสงค์ ประสงค์เงิน. 2530 : 1) พ่อแม่ สามารถเป็นนักพัฒนาที่ดีได้ เพราะมีความจริงใจต่อเด็ก แต่ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องที่จะนำมา ใช้ปฏิบัติให้เกิดผลต่อการพัฒนาเด็ก

เวลาที่ผู้ปกครองให้กับเด็กนอกจากการดูแล คือ การสอนเป็นภาระกิจของพ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก ที่ครอบคลุมการพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นความรับผิดชอบโดยธรรมชาติของพ่อแม่ จะละให้ผู้อื่นมิได้ ในภาวะแวดล้อมและสังคม ปัจจุบัน ทำให้เด็กถูกปล่อยปละละเลยจากการเลี้ยงดู พฤติกรรมและการอบรมเลี้ยงดูเด็กของพ่อแม่ เปลี่ยนแปลง ไปจากเคยใกล้ชิดเป็นห่างเหิน ลักษณะของครอบครัวที่เคยผูกพันกันในอดีตซึ่งเป็นครอบครัวใหญ่ กลายเป็นครอบครัวเดี่ยว คนในครอบครัวต่างคนต่างไปประกอบอาชีพ คงเหลือเด็กคนเดียวที่อยู่บ้านกับพี่เลี้ยง ปู่ย่า ตายาย หรือสถานรับเลี้ยงเด็ก เด็กต้องห่างเหินจากพ่อแม่ ผลที่เกิดขึ้นกับเด็กจากการ อบรมเลี้ยงดู จึงมีทั้งร่างกายและจิตใจ (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542 : 6,23) การอบรมเลี้ยงดูเป็นขบวนการทางสังคม เป็นสิ่งแวดล้อมภายนอกซึ่งผู้เป็นพ่อแม่ผู้ปกครองจะต้องทำหน้าที่ให้การอบรมเลี้ยงดู การสอนเด็กมีทั้งการ สอนทางตรงและทางอ้อม การสอนเป็นการถ่ายทอดความคิดเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ นิทานจะเป็นสื่ออย่างหนึ่งที่จะช่วยปลูกฝังนิสัยที่ดีให้กับเด็ก (ฉวีวรรณ กิณาวงศ์. 2526 :125 – 126)

การเล่านิทานเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ผู้ปกครองจะใช้ในการสอนเด็ก สร้างความคิด ความเข้าใจ และการรับรู้ให้กับเด็ก จะเห็นได้ว่าการเล่านิทานของผู้ปกครองจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างดี เช่น การเรียนรู้ทางภาษา การเป็นนักฟังที่ดี การฝึกสร้างความคิดและจินตนาการ เกิดการเรียนรู้จากเนื้อหา สารของนิทาน การที่เด็กได้ฟังมากเด็กจะรักหนังสือ ค้นคว้ากับเรื่องราวและรักการอ่าน ผู้ปกครองอาจวิธี หลากหลาย

โรงเรียนอนุบาลวัดนางนองเห็นความสำคัญของการอ่านจึงจัดตั้ง โครงการรักการอ่านผ่านนิทาน ให้กับเด็กมาตั้งแต่วันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2541 ถึงปัจจุบัน เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และปลูกฝังให้เด็กรัก การอ่านตั้งแต่เล็กๆ โดยการให้เด็กขอยืมหนังสือนิทานกลับบ้านทุกวันศุกร์ สัปดาห์ละครั้งตลอดปี โดยมี

เงื่อนไขว่าผู้ปกครองต้องอ่านหรือเล่านิทานที่ขอยืมไป และส่งแบบประเมินกลับทุกครั้งที่ได้เด็กขอยืมหนังสือ ผู้ปกครองต้องสรุปว่าเนื้อเรื่องในนิทานให้ประโยชน์อะไรกับเด็กบ้าง จากการติดตามผลพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือและสามารถสรุปถึงประโยชน์สาระสำคัญของเรื่องได้ การเล่านิทานของผู้ปกครองมีส่วนส่งเสริมการศึกษาของเด็ก ให้เด็กพัฒนาภาษาและความคิด สร้างความรักการอ่านและรักหนังสือให้กับเด็ก สร้างการเรียนรู้ที่มีความหมายให้กับเด็ก ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัย และเป็นส่วนหนึ่งในโครงการรณรงค์การอ่านผ่านนิทานของโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จึงมีความสนใจศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครอง ซึ่งได้แก่ วิธีเล่านิทาน เวลาที่ใช้เล่านิทาน เนื้อหาของนิทาน อุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่านิทาน การแทรกคำสอนขณะเล่านิทาน และการเลือกนิทาน ทั้งนี้ผู้วิจัยเชื่อว่า ผลจากการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนา รูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครอง และการจัดการศึกษาให้กับผู้ปกครองเรื่องนิทานต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองประกอบด้วย วิธีเล่านิทาน เวลาที่ใช้เล่า เนื้อหา นิทาน อุปกรณ์ประกอบการเล่านิทาน การสอดแทรกคำสอนขณะเล่านิทาน และการเลือกนิทาน ของผู้ปกครอง
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครอง จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครอง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และระดับชั้นเรียนของเด็ก

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นแนวทางสำหรับครู ผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา และผู้ปกครองในการพัฒนารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครอง ด้านวิธีการเล่า การใช้สื่อ การสอดแทรกเนื้อหาสาระความรู้ให้เกิดประสิทธิภาพด้านสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็ก ส่งเสริมทักษะทางภาษา ส่งเสริมการรักการอ่าน และการศึกษา ค้นคว้าและส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเด็กกับผู้ปกครองให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางของการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาสำหรับผู้ปกครองเกี่ยวกับการเล่านิทาน และการใช้นิทานเพื่อการสอนเด็กปฐมวัย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองของเด็กอนุบาลที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 และชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง เขตจอมทอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 และชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง เขตจอมทอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาจากวิธีสุ่มอย่างง่าย จำนวนร้อยละ 50 ของจำนวนผู้ปกครองทั้งหมดจากผู้ปกครองทั้งหมด 400 คน ได้ผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครอง ประกอบด้วย

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 อาชีพ
- 1.4 ระดับการศึกษา
- 1.5 ฐานะทางเศรษฐกิจ
- 1.6 ระดับชั้นเรียนของเด็ก

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ รูปแบบการเล่านิทาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบการเล่านิทาน หมายถึง ลักษณะการถ่ายทอดเนื้อหาที่ผู้ปกครองเล่าให้เด็กฟัง ซึ่งอาจเป็นนิทานจากหนังสือ จากเรื่องเล่าหรือแต่งขึ้นเองตามการปฏิบัติของผู้ปกครองจริง ประกอบด้วย

1. วิธีเล่านิทาน หมายถึง พฤติกรรมของผู้ปกครองที่ใช้ขณะเล่านิทาน ได้แก่ การเล่าปากเปล่า การเล่าประกอบท่าทาง การเล่าประกอบเสียง การเล่าประกอบอุปกรณ์ และใช้วัตถุทัศน์ประกอบ เป็นต้น

2. เวลาที่ใช้เล่านิทาน หมายถึง เวลาใดเวลาหนึ่งที่ผู้ปกครองใช้เล่านิทานให้เด็กฟัง เช่น ก่อนนอน หลังอาหาร เมื่อเด็กร้องขอให้เล่า เป็นต้น

3. เนื้อหานิทาน หมายถึง ลักษณะของเนื้อเรื่องในนิทานแต่ละเรื่องที่ผู้ปกครองนำมาเล่า ได้แก่ อภินิหาร นิยายปรัมปรา นิทานพื้นบ้าน นิยายอิงประวัติศาสตร์ เป็นต้น

4. อุปกรณ์ประกอบการเล่านิทาน หมายถึง สื่อที่ผู้ปกครองนำมาประกอบหรือขยายความนิทานให้ชัดเจนขึ้นทำให้เด็กมีจินตนาการหรือวัตถุจูงใจให้ติดตามเรื่องราวของนิทานได้แก่ รูปภาพ หนังสือนิทาน ตุ๊กตา เป็นต้น

5. การสอดแทรกคำสอน หมายถึง คำพูดหรือการสอนที่ผู้ปกครองสอดแทรกลักษณะที่พึงประสงค์เข้าไปในนิทาน เพื่อให้เด็กเลียนแบบและซึมซับความดีงาม สามารถนำไปใช้ในชีวิตได้ เช่น การสอดแทรกความรู้ ความคิด คุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น

6. การเลือกนิทาน หมายถึง วิธีการหรือเหตุผลที่ผู้ปกครองใช้ในการตัดสินใจที่จะนำนิทานเรื่องนั้นๆ มาเล่าให้เด็กฟัง เช่น ตรงกับวัยของเด็ก ภาษาง่ายๆ เหมาะสมกับวัย เป็นต้น

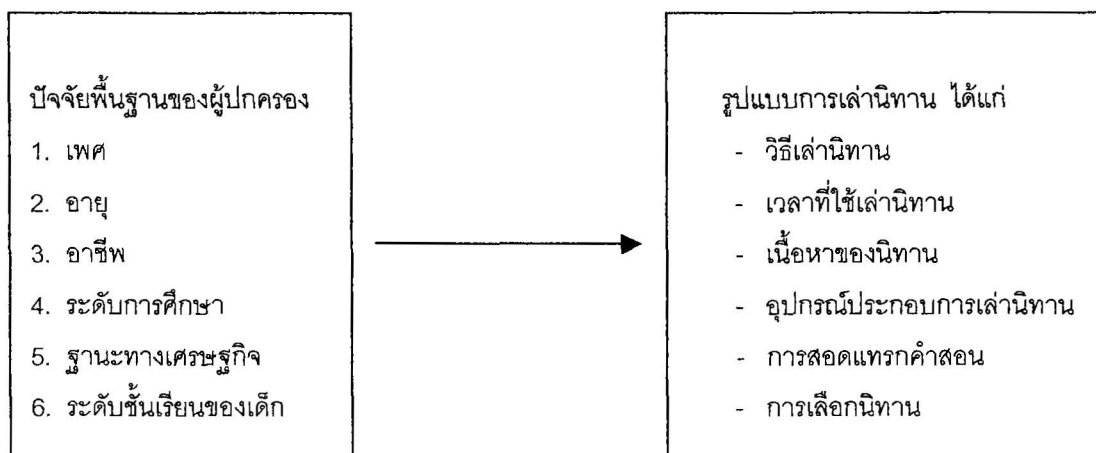
เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 และชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง เขตจอมทอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้ที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูคนใดคนหนึ่ง และให้การศึกษาแก่เด็กคนใดคนหนึ่ง ที่มีบุตรกำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 1 และชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เข้าโครงการรักการอ่านผ่านนิทาน โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง เขตจอมทอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

ปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครอง หมายถึง ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของผู้ปกครอง ประกอบด้วย

1. เพศ หมายถึง เพศของผู้ปกครองจำแนกออกเป็น 2 เพศ คือ เพศชาย และเพศหญิง
2. อายุ หมายถึง อายุของผู้ปกครองนับถึงปัจจุบัน จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ อายุ 20 – 30 ปี อายุ 31 – 35 ปี อายุ 36 ปีขึ้นไป
3. อาชีพ หมายถึง อาชีพของผู้ปกครองที่ทำรายได้หลักให้กับครอบครัว แบ่งเป็น 3 ประเภทดังนี้ อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว อาชีพรับจ้าง และอาชีพอื่นๆ
4. ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิทางการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง จำแนกออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา และปริญญาตรีขึ้นไป
5. ฐานะทางเศรษฐกิจ หมายถึง เงินเดือนหรือเงินที่ได้รับเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัวในแต่ละเดือน จำแนกออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,001 – 10,000 บาท และ 10,000 บาทขึ้นไป
6. ระดับชั้นเรียน หมายถึง ระดับชั้นเรียนของเด็กที่ผู้ปกครองเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และชั้นอนุบาลปีที่ 2

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันมีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างกัน
2. ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างกัน
3. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างกัน
4. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างกัน
5. ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันมีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างกัน
6. ระดับชั้นเรียนของเด็กที่ผู้ปกครองเป็นผู้ตอบแบบสอบถามมีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งเป็นหัวข้อได้ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับนิทานและการเล่านิทาน
 - 1.1 ความหมายของนิทาน
 - 1.2 คุณค่าของนิทาน
 - 1.3 ประเภทของนิทาน
 - 1.4 การเลือกหนังสือนิทานสำหรับเด็ก
 - 1.5 รูปแบบการเล่านิทาน
 - 1.6 เทคนิคและวิธีการเล่านิทาน
 - 1.7 สื่อที่ใช้ในการเล่านิทาน
 - 1.8 โครงการรักการอ่านผ่านนิทานของโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง
 - 1.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครองและการอบรมเลี้ยงดู
 - 2.1 ความหมายของผู้ปกครอง
 - 2.2 ประเภทของผู้ปกครอง
 - 2.3 ความสำคัญของผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู
 - 2.4 ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู
 - 2.5 บทบาทของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู
 - 2.6 หน้าที่ของพ่อแม่ในการอบรมเลี้ยงดู
 - 2.7 ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
 - 2.8 องค์ประกอบที่มีผลต่อการเลี้ยงดู
 - 2.9 ผู้ปกครองกับการเล่านิทาน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

1.1 ความหมายของนิทาน

มีผู้ให้ความหมายนิทานไว้ดังนี้

ภิญญาพร นิตยะประภา (2534 : 32) กล่าวว่า นิทานคือเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาที่มีได้เจาะจงจะแสดงประวัติของเรื่อง จุดใหญ่ก็เพื่อความสนุกสนาน และความเข้าใจทั้งผู้เล่าและผู้ฟังที่สนองความต้องการ ทางด้านจิตใจของผู้ฟัง

กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ (2535 : 8) ให้ความหมายของนิทานว่าหมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณเป็นการผูกเรื่องขึ้น เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนาน แฝงคำสอนจรรยาในชีวิต เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมต่อเนื่องของผู้เล่าให้คนรุ่นใหม่ฟัง

กุลยา ดันติผลาชีวะ (2541 : 2/10) ให้ความหมายไว้ว่า นิทานคือสื่อที่มีประสิทธิภาพสำหรับการสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย ไม่มีเด็กคนใดไม่ชอบฟังนิทาน นิทานสามารถสร้างจินตนาการ ความฝัน ความคิด ความเข้าใจ และการรับรู้ให้กับเด็ก

วันเนาว์ ยูเต็น (2542 : คำนำ) ให้ความหมายไว้ว่า นิทานคือชีวิต เรื่องราวในนิทานที่แท้จริงเป็นเรื่องราวของชีวิต นิทานไม่ใช่เรื่องสำหรับเพียงเพื่อ ฟัง อ่าน เพื่อสนุกหรือรับคำสอนที่แทรกอยู่เท่านั้น

สันหัตถ์ อรุณธารี (2542 : 2) ให้ความหมายว่า นิทานคือเรื่องที่มีผู้แต่งขึ้นใหม่โดยยึดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เป็นการผูกเรื่องให้เข้ากับสภาวะการณ์ในเวลานั้นๆ ซึ่งสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม คติสอนใจที่ฟังประสงค์ให้ผู้ฟังนำไปใช้ในชีวิตจากเนื้อหาของนิทาน เพื่อใช้เป็นสื่อในการสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็ก

สรุป นิทาน หมายถึงเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมา เพื่อให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน โดยแฝงคุณธรรม คติสอนใจ และให้ความรู้ สร้างจินตนาการให้กับผู้อ่านและผู้ที่ได้ฟัง นิทานเป็นสื่อที่ดีที่สุดอย่างหนึ่งในการเรียนรู้ของเด็ก

1.2 คุณค่าของนิทาน

ฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2536 : 125-126) ได้กล่าวว่า นิทานมีอิทธิพลต่อเด็กมากในระดับปฐมวัย การที่ผู้ใหญ่และครูได้ใกล้ชิดกับเด็กโดยการเล่านิทานจะเป็นเครื่องช่วยให้เข้าใจเด็กมากยิ่งขึ้น การเล่านิทานมีคุณค่าดังนี้

1. ช่วยขัดเซยประสบการณ์แก่เด็กให้เท่าเทียมกับเด็กในเมือง
2. ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษา ความคิดและจินตนาการให้กับเด็ก
3. ช่วยฝึกให้เด็กเป็นนักฟังที่ดี เข้าใจวิธีการปฏิบัติตัวขณะฟังนิทาน และสามารถเก็บใจความตามเรื่องราวที่ฟังคนอื่นเล่าได้ตามสมควรแก่วัย
4. ช่วยให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินมีความรู้สึกรอบอุ้มและใกล้ชิดกับผู้เล่า

ใจ 5. ช่วยปลูกฝังความรู้สึกของฟังนิทานและความรู้สึกชื่นชอบในหนังสือนิทานก่อนที่จะอ่านได้อย่างเข้าใจ

6. ปลูกฝังให้เด็กเป็นคนใจกว้างยอมรับความจริงในชีวิตประจำวัน

7. ช่วยให้ครูและผู้ใหญ่ ทราบถึงความรู้สึกที่อยู่ในตัวของเด็กจากการสนทนาซักถามในขณะที่ฟังนิทาน

วรรณิ ศิริสุนทร (2532 : 21) กล่าวว่านิทานที่เด็กได้รับฟังแม้จะเป็นเรื่องเล็กๆ น้อยๆ แต่ก็ เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ช่วยเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ให้แก่เด็กได้ ดังนี้

1. ฝึกให้เด็กเป็นผู้รู้จักฟัง มีสมาธิ รู้จักรวบรวมอริยาบทของตนเอง
2. ทำให้เด็กได้ผ่อนคลายอารมณ์ ได้รับความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน และเพิ่มพูนความรู้จากการฟัง
3. ช่วยเพิ่มพูนความรู้ทางภาษา เด็กรู้จักคำมากขึ้น รู้จักเก็บใจความและเนื้อเรื่อง
4. ช่วยให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น มีที่พึ่งทางใจ รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม
5. ทำให้เด็กเกิดจินตนาการจากเรื่องราวที่ได้ฟัง เช่น เรื่องเกี่ยวกับนางฟ้า เรื่องสัตว์ต่างๆและเรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติต่างๆ

6. ช่วย让孩子รู้จักโลกจากแง่มุมเล็กๆ น้อยๆ จากนิทานที่ได้ฟัง ทำให้สามารถตัดสินใจในด้านการแสดงออกและสนองตอบต่อเหตุการณ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง

จากความคิดเห็นดังกล่าวสรุปได้ว่า นิทานมีคุณค่าแก่เด็กที่สำคัญคือ นิทานช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านอารมณ์ให้แก่เด็ก ช่วยให้ผู้เล่าและผู้ฟังมีความใกล้ชิดสนิทสนมผูกพันกันมากยิ่งขึ้น นิทานยังช่วยเพิ่มพูนความรู้ทางภาษา ปลูกฝังการรักการอ่าน ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการกว้างไกล ที่สำคัญที่สุด คือ ทำให้เด็กผ่อนคลายอารมณ์เกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน

1.3 ประเภทของนิทาน

การแบ่งประเภทของนิทานมีวิธีการกำหนดที่แตกต่างกัน อาจแบ่งอย่างกว้างๆ ได้ดังนี้

วิไล เวียงวีระ (2525 : 68-69) ได้แบ่งประเภทของนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย ออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. เรื่องจริงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวเด็ก
2. เทพนิยายต่างๆ
3. ตำนานที่เล่าสืบกันมา
4. ปัญหาที่เกี่ยวกับศาสนา เช่น ชาดก
5. นิทานที่แต่งเป็นโคลงกลอน
6. นิทานประเภทส่งเสริมจินตนาการ

7. นิทานที่ให้ความรู้พื้นฐาน

จิระประภา บุญนิติย์ (2526 : 15 – 19) ได้แบ่งนิทานออกเป็น 5 ประเภท คือ

1. นิทานปรัมปรา (Fairy Tale) มีลักษณะที่เห็นได้ชัด คือ เป็นเรื่องค่อนข้างยาว เป็นเรื่องสมมุติว่าเกิดขึ้นที่ใดที่หนึ่ง แต่สถานที่เลื่อนลอยไม่กำหนดชัดแจ้งว่าที่ไหน ตัวเอกของเรื่องเป็นผู้มี คุณสมบัติพิเศษ เช่น เป็นผู้มีอำนาจ มีบุญ นิทานประเภทนี้ได้แก่เรื่อง สังข์ทอง ปลาบู่ทอง สโนไวท์และซินเดอเรลลา เป็นต้น

2. นิทานท้องถิ่น (Legend) นิทานชนิดนี้มีขนาดสั้นกว่านิทานปรัมปรา เป็นเรื่องเหตุการณ์เดียวเกี่ยวกับความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี โศกลาง เชื่อกันว่าเคยเกิดขึ้นจริง มีตัวจริง สถานที่จริง นิทานท้องถิ่นแบ่งออกได้ดังนี้

2.1 นิทานประเภทอธิบาย เช่น อธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ของธรรมชาติเช่นเรื่องเหตุใดกาจึงมีขนดำ

2.2 นิทานที่เกี่ยวกับความเชื่อต่างๆ เช่น โศกลาง ผีชนิดต่างๆ ตลอดจนเรื่องที่เกี่ยวกับไสยศาสตร์ เวทย์มนต์ และคาถาอาคม

2.3. นิทานที่เกี่ยวกับสมบัติที่ฝังไว้ และลายแทง เช่นเรื่อง ปู่โสมเฝ้าทรัพย์

2.4 นิทานวีรบุรุษ เรื่องที่กล่าวถึงคุณธรรม ความฉลาด ความสามารถ ความกล้าหาญส่วนมากเป็นวีรบุรุษของบ้านเมืองหรือของท้องถิ่น เช่น เรื่องไกรทอง ท้าวแสนปม

2.5. นิทานคติสอนใจ เป็นเรื่องสั้นๆ ไม่สมจริงมีเจตนาสอนความประพฤติ เช่นเรื่องหนูกัดเหล็ก ชาดกต่างๆ

2.6 นิทานเกี่ยวกับนักบวชต่างๆ มีมากทุกศาสนา เป็นเรื่องเกี่ยวกับบอภินิหารของ นักบวชที่เจริญภาวนาจนมีมานแก่กล้า มีอิทธิฤทธิ์พิเศษ เช่นเรื่องหลวงพ่отวด

3. เทพนิยาย (Myth) หมายถึงนิทานที่มีเทวดา นางฟ้า เป็นตัวบุคคลในเรื่อง เช่น เรื่องเมษขลา – รัมสูร ท้าวมหาสงคราม

4. นิทานเรื่องสัตว์(Animal Tale) เป็นที่นิยมแพร่หลายทั่วไป ตัวเอกของนิทานเป็นสัตว์เสมือนมีความคิดและการกระทำต่างๆ ตลอดจนการพูดจาอย่างมนุษย์ธรรมดา บ้างโง่ บ้างฉลาด บางเรื่องมีจุดเด่นน่าสนใจอยู่ที่ข้อขบขัน การตบตาหลอกลวงกัน บางเรื่องมีคติสอนใจสอนความประพฤติ นิทานประเภทนี้แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

4.1 นิทานเรื่องสัตว์ประเภทสอนคติธรรม (Fabl) ได้แก่ นิทานอีสป ชาดกต่างๆ

4.2 นิทานเรื่องสัตว์ประเภทเล่าซ้ำหรือเล่าไม่รู้จักจบ (Cumulative Tale) เช่น เรื่องยายกะตา

5. นิทานตลกขบขัน (Jest) นิทานประเภทนี้เป็นเรื่องสั้นๆ จุดสำคัญของเรื่องอยู่ที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับความโง่ กลโกง การแกล้งแกล่ง การพนันขันต่อ การแสดงปฏิภาณไหวพริบ ตลอดจนการเดินทาง และการผจญภัยที่ก่อเรื่องผิดปรกติในแง่ขบขันต่าง ๆ ตัวเอกของเรื่องอาจเป็นคนโง่ ผิดปรกติวิสัย

มนุษย์ที่มีสติปัญญาต่างๆ ไปเขาทำกัน ได้แก่เรื่อง สีสหาย ศรีธนญไชย ฯลฯ

วรรณิ ศิริสุนทร (2532 : 13 – 19) ได้แบ่งนิทานสำหรับเด็กออกเป็น 5 ประเภท คือ

1. นิทานพื้นบ้าน (Folk tales) เป็นเรื่องที่เล่าสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านาน ภายหลังมีการเขียนขึ้นตามเค้าเดิมบ้าง จดจำเรื่องราวมาเขียนขึ้นบ้าง ไม่ปรากฏว่าผู้แต่งดั้งเดิมเป็นใครมักจะกล่าวอ้างว่าเป็นของเก่าแล้วเอามาเล่าใหม่ ซึ่งแบ่งออกเป็นชนิดใหญ่ๆ ดังนี้

1.1 นิทานเกี่ยวกับสัตว์พูดได้ (Talking – Best tale) มีตัวละครเป็นสัตว์พูดได้ตอบกัน บางครั้งสัตว์ก็พูดโต้ตอบกับคนด้วย เช่น เรื่องแม่ไก่สีแดง ปลาบู่ทอง ลูกเสือกับลูกวัว เป็นต้น

1.2 นิทานไม่รู้จบ (Cumulative tales) เป็นนิทานเรื่องธรรมดาพื้นๆ แต่เนื้อเรื่องจะซ้ำๆ กันไปเรื่อยๆ เช่น เรื่องตากบยาย เรื่องลูกไก่ตื่นตูม

1.3 นิทานตลกขบขัน (The Droll หรือ Humorous tales) เนื้อเรื่องส่วนใหญ่เป็นทำนอง ไสวระสาระหรือโง่เขลาหรือแปลกประหลาดชวนให้หัวเราะเป็นเรื่อง ตลกขบขัน บางครั้งก็เป็นเรื่องใช้ปฏิภาณไหวพริบ เช่น เรื่องศรีธนญไชย เป็นต้น

1.4 นิทานอธิบายเหตุ (Pourquoi stories หรือ Tales that tell why) ส่วนใหญ่นิทานพื้นบ้านชนิดนี้มีเนื้อเรื่องอธิบายหรือตอบคำถามของเด็กๆ ว่า “ทำไม...?” ส่วนใหญ่อธิบายเกี่ยวกับลักษณะของสัตว์ หรือขนบธรรมเนียมประเพณีของคนในชาติต่าง ๆ บางครั้งก็เกี่ยวกับธรรมชาติ เช่น เรื่องทำไมกระต่ายจึงหางสั้น เสือทำไมจึงมีลายน้ำทะเลทำไมจึงเค็ม

1.5 เทพนิยาย (Fairy tales) เป็นนิทานเกี่ยวกับเวทมนต์คาถา (Tales of magic) มีลักษณะที่เห็นเด่นชัดคือ เนื้อเรื่องยาว ซับซ้อน ตัวละครมีอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์สามารถบันดาลสิ่งที่ตั้งถามหรือสิ่งที่ชั่วร้ายได้ ผู้วิเศษสามารถทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ได้อย่างที่คนธรรมดาไม่สามารถทำได้ เป็นนิทานพื้นบ้านที่ครองใจเด็กมาเป็นเวลาช้านาน มักจะนิยมขึ้นต้นว่า “กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว” หรือ “ในกาลครั้งหนึ่ง” เช่น เรื่องสังข์ทองพระรถเมรี เจ้าหญิงนิทรา

2. นิทานสอนคติธรรม (Fables) เป็นนิทานสั้นๆ ตัวละครมีทั้งคนและสัตว์มีบทบาทเหมือนคน มีแกนเรื่องแกนเดียว มีโครงเรื่องง่ายและสั้น และต้องให้บทเรียนที่สอนใจเป็นข้อสรุปที่ชัดเจน นิทาน คติธรรมของต่างประเทศที่รู้จักกันดีได้แก่ นิทานอีสป (Aesop's Fables) ผู้เขียนคือ อีสป (Aesop) ซึ่งเข้าใจกันว่าเป็นทาสชาวกรีก มีชีวิตอยู่ระหว่าง 520 - 560 ปีก่อนคริสตกาลเนื่องจากเขาถูกจำกัด เสรีภาพในการพูด และการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองจึงพยายามหาทางออกด้วยการแสดงความคิดเห็นออกมาในรูปของนิทานคติธรรม ตัวอย่างได้แก่เรื่อง หมาป่ากับลูกแกะ ราชสีห์กับหนู นิทานสอนคติธรรม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. นิทานเทียบสุภาษิต เป็นนิทานที่ยกสุภาษิตตั้งเป็นโคลง 1 บท แล้วมีนิทานเปรียบเทียบได้กับโคลงนั้น

2. นิทานชาดก เป็นนิทานสอนคติธรรมของอินเดีย คำว่า ชาดก มาจากภาษาสันสกฤต แปลว่าเกิด แล้วหมายถึงเรื่องราวของพระพุทธเจ้าและพระสาวกที่เกิดขึ้นมาแล้วในชาติก่อนๆ และ แต่ละชาติได้บำเพ็ญบารมี คือทำความดียิ่งขึ้นจนชาติสุดท้ายได้สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้า

3. นิทานปกรณัม (Myth) เป็นเรื่องที่แสดงเหตุการณ์และเรื่องราวในบรรพกาล เกี่ยวกับพื้นโลก ท้องฟ้า และพฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์มีเทพเจ้าเป็นผู้ควบคุมปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ มีพลังอำนาจเวทมนต์ คาถาและอิทธิปาฏิหาริย์ เช่น เรื่อง The Heroes โดย Charles Kingsley และเทพดาพระเวท โดย อุดม รุ่งเรืองศรี

4. महाकाव्यและนิทานวีรบุรุษ (Epic and hero tales) มีลักษณะคล้ายกับเทพปกรณัม ต่างกันแต่ว่าตัวละครของนิทานประเภทนี้เป็นมนุษย์ไม่ใช่เทพมีการกระทำที่กล้าหาญฝ่าอุปสรรค และประสบผลสำเร็จในที่สุด ได้แก่เรื่อง King Arthur and Knights of the Round (กษัตริย์อาเธอร์และอัศวินโต๊ะกลม) Robin Hood (โรบินฮูด) Ramayana (รามเกียรติ์) และเรื่องราววีรบุรุษประจำท้องถิ่นต่างๆ เช่น ท้าวแสนปมต้นราชวงศ์อุทอง และไกรทอง วีรบุรุษแห่งเมืองพิชิต

5. หนังสือภาพที่อ่านเล่นเป็นเรื่องสมัยใหม่สำหรับเด็กที่มีตัวเอกเป็นสัตว์ (Animal stories) นิทานสมัยเก่าที่มีตัวละครเป็นสัตว์จะพบมากในบทกลอนกล่อมเด็กนิทานพื้นบ้านและนิทานสอนคติธรรมปัจจุบันนี้มีผู้แต่งนิทานสำหรับเด็กที่มีตัวละครเป็นสัตว์ โดยแบ่งเป็น 3 ชนิด ได้แก่ สัตว์ที่มีบทบาท การกระทำอย่างคน สัตว์ที่มีความเป็นอยู่อย่างสัตว์แต่พูดได้อย่างคน และสัตว์ที่มีความเป็นอยู่ และ มีความนึกคิดตามธรรมชาติของสัตว์ เรื่องอ่านเล่นสมัยใหม่สำหรับเด็กเล็กเป็นเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ หรือที่มีตัวละครเป็นสัตว์ มีทั้งที่แต่งเป็นเรื่องๆ ไป และแต่งออกมาเป็นหนังสือชุด ตัวเอกส่วนใหญ่มีบทบาท ค่อนข้างซุกซน แต่เด็กๆ ชอบมาก และส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นหนังสือภาพ เช่น The Ugly Duckling (ลูกเป็ดขี้เหร่) เขียนโดย อันส์ คริสเตียน แอนเดอร์เซน

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539 : 20 – 22) กล่าวถึง การแบ่งประเภทของนิทานตามรูปแบบของนิทาน แบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ 8 ประเภท คือ

1. เทพนิยายหรือเรื่องราวปรัมปรา เป็นนิทานหรือนิยายที่เกินเลยความเป็นจริงของมนุษย์ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอภินิหาร ตัวเอกหรือตัวละครเด่นๆ จะมีอภินิหารหรือเวทมนต์ ฤทธิ์เดช ฉากหรือสถานที่ในเรื่องมักเป็นสถานที่พิเศษหรือถูกกำหนดขึ้นมา เช่น สรวงสวรรค์หรือเมืองบาดาล มีพระเอกเป็นเจ้าชาย มีนางเอกเป็นเจ้าหญิง มีนางฟ้า มีเทวดา มียักษ์ เป็นต้น

2. นิทานประจำท้องถิ่นหรือนิทานพื้นบ้าน มักเป็นนิทานที่ถูกเล่าขานตกทอดต่อเนื่องกันมาเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตำนานพื้นบ้าน ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ภูเขา ทะเล แม่น้ำ เรื่องราวของโบราณวัตถุ ที่มีเหตุแห่งที่มาของการสร้าง การคิด ฯลฯ

3. นิทานคติสอนใจ เป็นนิทานที่เรียบเรียงเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับชีวิตและความเป็นอยู่ร่วมกันในสังคมให้บังเกิดผลในการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ให้พึงพิถีพิถันละเอียดรอบคอบและไม่ประมาท ช่วยเหลือหรือเมตตาต่อผู้อื่น และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

4. นิทานวีรบุรุษ เป็นนิทานที่กล่าวอ้างถึงบุคคลที่มีความสามารถ อดทน กล้าหาญ มักเป็นเรื่องถ่ายทอดเรื่องจริงของบุคคลสำคัญๆ ไว้มักสร้างฉากหรือสถานการณ์ที่น่าตื่นเต้นเกินความเป็นจริงเพื่อให้ เรื่องราวสนุกสนานทำให้เกิดความรู้สึกคล้อยตามบุคคลที่เป็นบรรพบุรุษนั้นมีความสามารถ และน่าสนใจจริงๆ

5. นิทานอธิบายเหตุ เป็นเรื่องราวของเหตุที่มาของสิ่งหนึ่งสิ่งใดและอธิบายพร้อมตอบคำถามเรื่องราวนั้นๆ ด้วย เช่น เรื่องกระต่ายในดวงจันทร์ ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม นกยูงกับกา เป็นต้น

6. เทพปกรณัม เป็นนิทานที่เกี่ยวกับความเชื่อ โดยเฉพาะตัวบุคคลที่มีอภินิหารเหนือความเป็นจริง ลึกลับ ได้แก่ พระอินทร์ พระพรหม ทศกัณฐ์ เป็นต้น

7. นิทานที่มีสัตว์เป็นตัวเอก เปรียบเทียบเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในสังคม สอนจริยธรรม แฝงแง่คิดและแนวทางแก้ไข บางครั้งสอนแบบทางอ้อมผู้อ่านหรือผู้ฟังจะต้องพิจารณาเองเป็นเรื่องบันเทิงคดีที่สนุกสนาน

8. นิทานตลกขบขัน เป็นเรื่องเปรียบเทียบชีวิตความเป็นอยู่ แต่มีมุขที่ตลกขบขัน สนุกสนาน ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นสุข เนื้อเรื่องเกี่ยวกับไหวพริบ เรื่องราวแปลกๆ เรื่องเหลือเชื่อ เรื่องเกินความจริง เป็นต้น

นิทานมีหลายประเภทด้วยกัน การแยกประเภทนิทานขึ้นอยู่กับ ลักษณะของเรื่อง และที่มาของนิทานเป็นสำคัญ ซึ่งจะขอแบ่งประเภทของนิทานออกเป็น 8 ประเภท (สันหัตถ์ อรุณธารี. 2542 : 17) ตามสภาพการณ์ปัจจุบัน ดังนี้

1. นิทานปรัมปรา
2. นิทานท้องถิ่น
3. นิทานเทพนิยาย
4. นิทานตลกขบขัน
5. นิทานสร้างเสริมคุณธรรม
6. นิทานเรื่องเกี่ยวกับสัตว์
7. นิทานที่ให้ความรู้เฉพาะเรื่อง เช่น เรื่องยาเสพติด เรื่องสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
8. นิทานส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

สรุปว่า นิทานมีหลายประเภทซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นหมวดใหญ่ๆ ได้ 2 หมวดด้วยกัน คือ นิทานสมัยเก่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อต่างๆ ส่งเสริมคุณธรรม เช่น ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม และอภินิหาร เป็นต้น นิทานสมัยใหม่ มีเนื้อหาเป็นปัจจุบันส่งเสริมความรู้ เช่น ยาเสพติด สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

1.4 การเลือกหนังสือนิทานสำหรับเด็ก

หลักการเลือกหนังสือนิทานให้เหมาะสมกับเด็กมีผู้ให้ข้อคิดไว้หลายท่าน ดังนี้

อารมณี สุวรรณ (2532 : 472 – 474) ให้แนวคิดในการเลือกนิทานที่เหมาะสมกับเด็กต้องพิจารณา
สิ่งสำคัญหลายประการ คือ .

1. เป็นเรื่องง่าย ๆ ดำเนินเรื่องดีมีจุดเด่นของเรื่องจุดเดียว เพื่อให้เด็กจับประเด็นของเรื่องได้
2. มีบทสนทนาบ้าง
3. ใช้คำซ้ำ ๆ คำคล้องจองและประโยคสั้น ๆ ที่จำง่าย
4. ภาษาที่ใช้ควรเป็นภาษาที่ดึงดูดความสนใจเด็กและใช้ภาษาที่ถูกต้อง
5. เหตุการณ์ของเรื่องควรเป็นเหตุการณ์ที่ใกล้ตัวเด็กและเรื่องที่ติดคำนึงถึงตามจินตนาการ
6. จุดเด่นของเรื่องควรง่ายและเป็นที่น่าสนใจของเด็ก
7. ตัวละครเด่นควรมีตัวเดียว ถ้ามีตัวละครหลายตัวจะทำให้เด็กงง
8. ถ้ามีเรื่องศาสนา วัฒนธรรม และเชื้อชาติ ควรเป็นเรื่องที่ใช้ภาพพจน์ถูกต้องและเหมาะสมกับ

ท้องถิ่น

การเลือกนิทานที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยนั้น มุ่งเน้นไปที่เรื่องนิทานจะต้องเป็นเรื่องที่ง่าย ๆ แต่มีความสมบูรณ์ เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเด็ก ตัวละครไม่มากนักแต่มีลักษณะเด่นที่เด็กเห็นและจำได้ง่ายการดำเนินเรื่องควรเน้นที่บทสนทนามากกว่าเขียน

เรื่องและนิทานที่ไม่เหมาะที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟัง หรือเป็นนิทานที่เด็กอ่านเอง ได้แก่ นิทาน ต่อไปนี้
(เกริก ยุ้นพันธ์ 2539 : 66) ได้แก่

1. เป็นนิทานที่มีคำสอนมากเกินไป
2. เป็นนิทานที่มีคำและประโยคไม่เหมาะสมกับเด็ก
3. เป็นนิทานที่มีเรื่องยืดเยื้อและรายละเอียดมากมาย
4. เป็นนิทานที่มีเรื่องราวทารุณโหดร้าย ซึ่งอาจเป็นตัวอย่างที่ผิดๆ
5. เป็นนิทานที่ส่งเสริมค่านิยมผิดๆ
6. เป็นนิทานที่ผิดต่อศีลธรรมของคนที่อยู่ร่วมกันในสังคม
7. เป็นนิทานที่ไม่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

สัณหพัฒน์ อรุณธารี (2542 : 23) เรื่องและนิทานต่อไปนี้ไม่ควรนำมาเล่าให้เด็กฟัง

1. เป็นเรื่องที่หวาดเสียว น่ากลัวอย่างไม่มีเหตุผล เช่น เรื่องเกี่ยวกับภูตผีปีศาจ
2. เรื่องเกี่ยวกับการรักใคร่ การหนีตามกันของหนุ่มสาว
3. เรื่องเกี่ยวกับการพลัดพรากจากพ่อแม่ และการถูกทอดทิ้ง

4. เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความโหดร้ายทารุณ มีการลงโทษอย่างรุนแรงเกินไป ควรมีการให้อภัยซึ่งกันและกัน

5. เรื่องที่ผู้เล่าไม่ถนัดที่จะเล่าจะทำให้เด็กมีเจตคติที่ไม่ดีได้

6. เรื่องที่สอดแทรกศีลธรรมมากเกินไปบ่อยเกินไปจนเด็กเบื่อ ดังนั้นการเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยนั้นการเลือกควรคำนึงถึงวัยของเด็กเป็นสำคัญ ตลอดจนเนื้อเรื่องและลักษณะของหนังสือนิทานจะทำให้ได้นิทานที่เหมาะสมกับความต้องการ ความสนใจและพัฒนาการ ตามวัยของเด็กได้เป็นอย่างดีส่วนนิทานที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก ไม่สมควรนำมาเล่าให้เด็กฟังเป็นอย่างยิ่ง

อาจสรุปได้ว่า การเลือกหนังสือนิทานต้องเลือกให้เหมาะสมกับวัยเด็ก เลือกเรื่องที่สอดคล้องกับความสนใจและพัฒนาการตามวัยของเด็กเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ส่วนนิทานที่ไม่เหมาะสมกับเด็ก คือเรื่องหวาดเสียว เรื่องเกี่ยวกับความโหดร้ายทารุณ และเรื่องของการพลัดพราก เป็นต้น

1.5 รูปแบบการเล่านิทาน

รูปแบบการเล่านิทาน คือ วิธีการที่ผู้เล่านิทานจะทำให้มีทัศนคติภาพในการสร้างเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็กนอกจากการเลือกเรื่องที่มีสาระสอดแทรกแนวคิด ความรู้ ปลูกฝังคุณธรรม การดำเนินเรื่องรวดเร็ว เรื่องสั้น เข้าใจง่ายแล้วผู้เล่านิทานที่ดีต้องมีวิธีเล่าที่ดึงดูดใจผู้ฟังด้วย เด็กไม่ต้องการคนเล่าเก่ง แต่ต้องการคนเล่าที่เข้าใจความต้องการ ความรู้สึกตามวัยว่าเขาต้องการอะไร และเขาจะเข้าถึงนิทานได้อย่างไร

พรจันทร์ จันทิมล (2529 : 103 – 105) กล่าวถึงการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ ดังนี้

1. เป็นเรื่องง่ายๆ แต่สมบูรณ์ เน้นเหตุการณ์อย่างเดียวเพื่อให้เด็กสามารถคาดคะเนได้
2. การเดินเรื่องได้อย่างรวดเร็ว
3. ตัวละครน้อย มีลักษณะเด่นที่จำได้ง่าย เด็กอาจสมมติตัวแทนได้
4. มีบทสนทนาหลายๆ เพราะเด็กส่วนมากไม่สามารถฟังเรื่องที่เป็นความเรียงได้
5. ใช้ภาษาง่ายๆ ประโยคสั้น การกล่าวคำซ้ำหรือสัมผัสจะช่วยให้เด็กจดจำได้ง่ายและรวดเร็ว
7. เป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก เช่น ครอบครัว สัตว์เลี้ยง หรือเรื่อง que เด็กสามารถจินตนาการได้
8. ความยาวไม่เกิน 15 นาที

รูปแบบการเล่านิทาน แต่ละแบบมีความจำเพาะของประสิทธิภาพการเล่า ผู้เล่าสามารถเลือกใช้ตามความเหมาะสม (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2541 : 12 – 14) กล่าวคือ

1. การเล่านิทานปากเปล่าเป็นการเล่าที่อาศัยคำพูดและน้ำเสียงไม่ใช้สื่อประกอบการเล่า น้ำเสียงและจังหวะการพูดที่สูงต่ำเร้าใจผู้ฟังตามเนื้อเรื่องซึ่งต้องใช้ศิลปะการพูด การเล่าตามรูปแบบนี้ อาจใช้กับการเล่าที่ต้องการจูงใจให้เด็กทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างมีสมาธิ การเล่านิทานปากเปล่าอาจให้เด็กเล่าเอง ผู้ใหญ่เล่าบ้างหรือช่วยกันเล่า การเล่านิทานปากเปล่าไม่ควรเล่าเกิน 15 นาที

2. การเล่านิทานประกอบท่าทาง เป็นการเล่าที่มีชีวิตชีวามากกว่าการเล่าด้วยปากเปล่า เด็กสามารถติดตามเรื่องได้และเกิดจินตนาการเป็นรูปธรรมมากขึ้น ท่าทางที่ใช้ประกอบการเล่านิทานอาจเป็นท่าทางของผู้เล่า ท่าทางแสดงร่วมของเด็ก ได้แก่การทำหน้าตา การแสดงท่าทางกาย หรือการเล่นนิ้วมือประกอบการเล่า

3. การเล่านิทานประกอบภาพ มีหลายชนิดด้วยกัน อาทิ ภาพถ่าย ภาพโปสเตอร์ ภาพจากหนังสือ ภาพวาด ภาพสไลด์ ภาพเคลื่อนไหว หรือภาพยนตร์ เป็นสิ่งจูงใจและสร้างจินตนาการให้เด็กมากโดยเฉพาะภาพการ์ตูนที่เคลื่อนไหวไปมา เด็กจะสนุกสนานขึ้น

4. การเล่านิทานประกอบเสียง ได้แก่ เสียงเพลง เสียงดนตรี แถบบันทึกเสียงต่างๆ เพื่อสร้างบรรยากาศ ความตื่นเต้น อยากติดตาม นอกจากนี้อาจใช้เสียงมาประกอบการเล่าได้

5. การเล่านิทานประกอบอุปกรณ์ หรือสิ่งประดิษฐ์ที่มีอยู่หรือผู้เล่าจัดทำขึ้น เช่น หน้ากาก ตัวแสดงในนิทาน หุ่นมือ หุ่นชัก หุ่นเชิด ตุ๊กตา เป็นต้น อุปกรณ์สามารถทำให้เด็กสนุกและตื่นตาไปกับนิทานที่เล่าได้เป็นอย่างดี

พงษ์จันทร์ อยู่เป็นสุข (2525 : 37) ได้เสนอรูปแบบของการเล่านิทาน สรุปได้ดังนี้

1. อ่านจากหนังสือนิทานให้เด็กฟังทั้งเล่ม
2. การเล่าโดยไม่ใช้อุปกรณ์ใดๆ เลย แต่ใช้น้ำเสียงประกอบการเล่าให้น่าสนใจ
3. ใช้ภาพวาดที่มีความต่อเนื่องกัน ประกอบการเล่าให้เด็กฟัง โดยที่ภาพเหล่านั้นจับม้วนใส่ไว้ในกล่องแล้วหมุนภาพทีละภาพ คล้ายๆ ฟลิ้มภาพยนตร์
4. เล่านิทานโดยใช้การวาดภาพขณะที่เล่าตามเนื้อเรื่องของนิทาน
5. การเล่าโดยใช้ภาพประกอบขณะเล่า
6. การเล่าโดยแสดงท่าทางประกอบตามตัวละครในเนื้อเรื่อง
7. การเล่าโดยแสดงหุ่นประกอบการเล่น โดยใช้หุ่นตามตัวละครในเนื้อเรื่องที่เล่า อาจจะเป็นหุ่นนิ้วมือ หุ่นกระบอก หุ่นเงา หุ่นมือ เป็นต้น

สรุปได้ว่า รูปแบบการเล่านิทานมีหลากหลายรูปแบบมีทั้งการเล่าด้วยปากเปล่า การใช้ท่าทางประกอบ การใช้ภาพต่างๆ การใช้เสียงประกอบการเล่าโดยใช้สื่อประกอบ เพื่อสร้างความสนใจ ใฝ่รู้ของเด็ก

1.6 เทคนิคและวิธีการเล่านิทาน

การเล่านิทานให้สนุก และเป็นที่ยินชอบของผู้ฟังจะต้องฝึกฝนอบรมจนเป็นทักษะ หรือเกิดจากความสามารถเฉพาะตัวที่มีมาแต่เดิม หากผู้เล่ามีความต้องการเป็นผู้เล่านิทานที่ดี เก่ง มีความสามารถในการจูงใจเด็กที่เป็นผู้ฟัง ควรที่จะศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ ทดลองปฏิบัติ และเล่านิทานให้เด็กฟังอยู่เป็นประจำสม่ำเสมอ (สันหพัฒน อรุณธารี. 2542 : 25)

กิตติวดี บุญซื่อ (2527 : 93) การเล่านิทานอาจทำได้ 2 แบบ คือ

1. การเล่าปากเปล่า
2. เล่าโดยมีเครื่องประกอบ เช่น แผ่นภาพ หุ่น ดนตรี ภาพยนตร์

การเล่านิทานประกอบหุ่นสามารถทำให้เด็กเห็นตัวแบบได้ชัดเจนขึ้น เนื่องจากเป็นสื่อการเรียนรู้ที่สำคัญมากอย่างหนึ่ง ในการถ่ายทอดเรื่องราวหรือแนวคิดด้วยวิธีที่ง่ายที่สุด แต่ได้ผลดีที่สุดแบบหนึ่งหุ่นสวมมือเหมาะสำหรับใช้ในการสอนระดับเด็กวัยก่อนเรียน

ลัดดา นิลละมณี (2527 : 248) ได้เสนอวิธีการเล่านิทานไว้ ดังนี้

1. การเริ่มต้นเล่าควรมีวิธีการจูงใจเด็กด้วยวิธีต่างๆ ที่น่าสนใจ เช่นการร้องเพลง การใช้ปริศนา คำทาย การใช้รูปภาพ เป็นต้น

2. ขณะที่เล่าควรให้เด็กมีอิสระทั้งด้านร่างกายและความรู้สึก
3. ผู้เล่าควรมีอารมณ์ร่วม ตามเนื้อเรื่องที่เล่า
4. ควรมีน้ำเสียงที่เล่าตามตัวละคร หรือเหตุการณ์นั้นๆ ในขณะที่เล่า
5. ควรใช้ภาพหรือท่าทางประกอบขณะเล่า
6. ควรลำดับเรื่องราวให้เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อนจนเกินไป
7. ควรให้ความสนใจเด็กอย่างทั่วถึง
8. ควรใช้ภาษาที่เหมาะสมกับเด็ก
9. ไม่ควรเน้นการสั่งสอนมากเกินไปจนเด็กขาดความสนุกสนาน

พรทิพย์ วินโกมินทร์ (2530 : 29 – 40) กล่าวว่า การเล่านิทานให้ดีขึ้นผู้เล่าจะต้องมีเทคนิคในการเล่าเพื่อให้เด็กสนใจได้ตลอดเวลา ผู้เล่าต้องมีศิลปะในการเล่าอย่างยอดเยี่ยมคือ การใช้น้ำเสียงในการเล่า และ การใช้ท่าทางประกอบการเล่านิทาน ก่อนที่จะเล่านิทานให้เด็กฟังทุกครั้ง ผู้เล่าจะต้องเตรียมตัวล่วงหน้าจะทำให้การเล่านิทานประสบความสำเร็จ ตามจุดประสงค์ที่วางไว้เสมอ ดังนี้

1. จัดนักเรียนให้นั่งเรียบร้อยและสบายเป็นกลุ่ม หรือวงกลม บนเก้าอี้หรือบนพื้นก็ได้
2. ผู้เล่าควรงั่งบนเก้าอี้เตี้ยๆ เพื่อให้ผู้ฟังมองเห็นได้อย่างทั่วถึง และได้ยินผู้เล่าได้ชัดเจน
3. ผู้เล่าต้องใช้เสียงดังพอที่จะได้ยินทั่วถึงกัน เสียงธรรมชาติของตัวเอง ออกเสียงชัดเจน จังหวะการพูดให้พอเหมาะ ไม่เร็วหรือช้าเกินไป
4. ขณะเล่าอาจทำท่าทางประกอบด้วยก็ได้ แต่ต้องเป็นท่าทางที่น่าดูไม่แกล้งทำจนผิดธรรมชาติ
5. ผู้เล่าต้องไม่ออกนอกเรื่องหรือเล่าเรื่องอื่นแทรก จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจไขว่เขวและอย่าสอดแทรกเรื่องของศีลธรรมมากเกินไป จะทำให้เด็กเบื่อ
6. ผู้เล่าต้องทำให้สนุกไปตามเนื้อเรื่องด้วย ต้องไม่ฝืนใจเล่าการเล่านิทานจึงจะออกผล

7. พยายามถ่ายทอดเรื่องที่เล่าให้เป็นภาพที่มีชีวิตจิตใจ โดยบรรยายบุคลิกลักษณะของตัวละครให้ชัดเจน

8. เลือกถ้อยคำหรือสำนวนให้เหมาะสมกับระดับของผู้ฟัง
9. ขณะเล่านิทานทำให้สบายๆ และมองผู้ฟังอย่างทั่วถึง
10. ควรคำนึงถึงระยะเวลาในการเล่าให้พอเหมาะกับความสนใจของผู้ฟังแต่ละวัย
11. ควรกำหนดเวลาเผื่อไว้สำหรับคำถาม หรือข้อวิจารณ์ของเด็ก

ฉวีวรรณ กิณาวัต (2533 : 104) กล่าวว่า iva การเล่านิทานให้ได้ดีนั้นเป็นเรื่องยากพอสมควรผู้เล่าต้องใช้เทคนิคในการเล่าอย่างมาก เพื่อจะทำให้เด็กสนใจ ผู้เล่าต้องมีศิลปะในการเล่า นอกจากนี้ต้องให้ความรัก ความอดทน ความใกล้ชิดสนิทสนมกับเด็ก บุคลิกภาพและท่าทางของผู้เล่าก็สำคัญ การเล่านิทานให้ประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์นั้นจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ทำความเข้าใจกับนิทานเรื่องที่จะเล่าเสียก่อน
2. เลือกคำที่ง่าย ๆ
3. ใช้บทสนทนาจะทำให้เด็กตื่นเต้น
4. หลีกเลี่ยงการบรรยายและคำอธิบายที่ไม่จำเป็น
5. ใช้เสียงแบบสนทนากัน คือ ช้า ชัดเจน มีหนักเบา
6. จับเวลาให้ดี เว้นตามจังหวะตามอารมณ์ของเรื่อง
7. เวลาเล่าให้เป็นกันเอง ให้ความรักความสนทนอมอย่างจริงใจ
8. นิทานที่นำมาเล่าให้ยาวพอๆ กับระดับความสนใจของเด็ก ประมาณ 15 – 20 นาที
9. มีรูปภาพประกอบอาจเป็นหนังสือภาพ หุ่น จะช่วยให้เด็กสนใจยิ่งขึ้น
10. เวลาเล่าอย่าย่อเรื่องให้สั้นจนขาดความสนุกไป
11. จัดบรรยากาศในห้องให้เหมาะสม
12. อย่าแสดงท่าทางประกอบการเล่ามากเกินไป
13. ขณะเล่าอาจให้เด็กมีส่วนร่วมในการเล่านิทานด้วยก็ได้ เช่น แสดงท่าทางตามเนื้อเรื่องแต่ไม่ควร

ให้บ่อยนัก

14. สายตาของผู้เล่าจะต้องกวาดมองเด็กทุกคน
15. หากมีเด็กพูดหรือถามขัดจังหวะควรบอกให้เด็กรอจนกว่าจะจบเรื่อง
16. หลังจากเล่านิทานจบอาจให้เด็กช่วยกันตั้งชื่อเรื่องก็ได้
17. หลังจากเล่านิทานจบควรเปิดโอกาสถามและวิพากษ์วิจารณ์
18. ถ้านิทานเรื่องยาวผู้เล่าอาจเล่าเป็นตอนๆ ก็ได้

วรรณิ ศิริสุนทร (2532 : 37) นิทานที่สามารถเล่าได้ดีและมีคุณค่าต้องประกอบด้วยกลวิธีการทางละครหรือการประพันธ์ เพื่อความสนุกสนาน ประกอบทั้งความสามารถของผู้เล่านิทาน ซึ่งต้องใช้ภาษาที่สละสลวยเหมาะสมและคงไว้ซึ่งศิลปะในการเล่า อาจแบ่งขั้นตอนการเล่านิทานได้ 4 อย่าง ได้แก่

1. การเลือกเรื่องที่จะเล่า
2. การดัดแปลงเนื้อเรื่อง
3. การเตรียมตัว
4. สถานที่เล่านิทาน

ไพพรรณ อินทนิล (2534 : 103 – 106) ผู้เล่านิทานที่มีความสามารถเล่าได้เก่งจะทำให้นิทานเรื่องที่นำมาเล่ามีชีวิตชีวาสนุกสนานเป็นที่หลงใหลติดอกติดใจของเด็กๆ ได้ มีวิธีการดังต่อไปนี้

1. ผู้เล่าควรเล่าตามลำดับเหตุการณ์ไม่กระโดดข้ามไปมา
2. มีเทคนิคประกอบการเล่า
 - 2.1 ใช้น้ำเสียงประกอบการเล่า
 - 2.2 ใช้ท่าทางประกอบการเล่า
 - 2.3 ใช้สีหน้าและแววตาประกอบการเล่า
 - 2.4 ใช้อุปกรณ์ประกอบการเล่า
3. สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม
 - 3.1 บรรยากาศเงียบสงบ
 - 3.2 ผู้ฟังไม่อยู่ในภาวะหิว ร้อน อยากเข้าห้องน้ำ หรือง่วงนอน
 - 3.3 สถานที่สบายสะอาด
 - 3.4 ความยาวของนิทานเหมาะสมกับช่วงความสนใจของผู้ฟังแต่ละวัย
4. ควรมีการประเมินผลการเล่านิทาน เพื่อทราบข้อดีข้อบกพร่องของตัวเองเพื่อทำให้การเล่านิทานครั้งต่อไปสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สิ่งที่น่ามาประเมินคือ
 - 4.1 ผู้ฟังติดตามเรื่องตลอดไหม
 - 4.2 ผู้ฟังแสดงอาการเบื่อหน่ายหรือสนใจเรื่องอื่นมากกว่าหรือไม่
 - 4.3 ผู้ฟังมีกิริยาตอบสนองมีส่วนร่วมหรือไม่
 - 4.4 เนื้อเรื่องให้ความสนุกสนานและสาระหรือไม่
 - 4.5 ผู้ฟังเข้าใจภาษาที่ผู้เล่าใช้หรือไม่
 - 4.6 การใช้อุปกรณ์ประกอบการเล่านิทานเป็นไปโดยราบรื่นตามเนื้อเรื่องหรือไม่

วิธีการเล่านิทานเพื่อให้เด็กเกิดความสนใจ และได้ประโยชน์จากการฟังนิทานอย่างเต็มที่นั้นผู้เล่าควรที่จะมีการเล่านิทานที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการเล่านิทานด้วยตนเองบ้าง จะช่วยจูงใจให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดีและรวดเร็ว และเป็นพื้นฐานของความสามารถทางภาษาให้กับเด็กได้เป็นอย่างดี เนื่ององสนับบุญ (2541 : 45) และจากแนวคิดของนักการศึกษา ให้ความคิดเห็นเป็น แนวทางได้ว่า เทคนิควิธีการเล่านิทานมีองค์ประกอบอยู่ 3 ประการคือ ประการแรกเป็นการเตรียมตัว ในการเล่านิทาน หมายถึง การเตรียมตัวของผู้เล่าตลอดจนการเลือกนิทานและการเลือกใช้สื่อประกอบ ในการเล่านิทาน ประการที่สอง คือ การปฏิบัติ การเล่านิทาน เริ่มจากการจัดที่นั่งเด็ก การตกลงกฎกติกาก่อนฟังนิทานและการใช้ศิลปะของท่าทางและน้ำเสียงที่น่าสนใจ ส่วนประกอบสุดท้าย คือ การจัดกิจกรรมหลังการเล่านิทานจบเพื่อให้เด็กมีส่วนร่วม และเกิดการเรียนรู้เนื้อหาหรือแนวคิดในนิทานนั้น สัมพันธ์ อนุชาริ (2542 : 30 – 31) เกริก ยืนพันธ์ (2539 : 68) การเล่านิทาน ผู้เล่าจำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การเลือกเรื่องที่จะใช้เล่า
2. การดัดแปลงเนื้อเรื่องให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง
3. การเตรียมตัวและจัดเตรียมสื่อเล่านิทานของผู้เล่า
4. การลงมือเล่านิทาน ผู้เล่าจะต้องเล่าให้ราบรื่นโดยตลอด ด้วยรูปแบบและเทคนิคเฉพาะของผู้เล่าเอง
5. สถานที่และเวลาที่ใช้เล่านิทาน ผู้เล่าจะต้องพิจารณาเพื่อความเหมาะสม
6. การติดตามผลการเล่านิทาน ผู้เล่าจะต้องสังเกตความพึงพอใจของผู้ฟังด้วยว่าผู้ฟังให้ความสนใจมากน้อยเพียงใด

อาจสรุปได้ว่า การเล่านิทานเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ผู้เล่าต้องฝึกฝน ฝึกปฏิบัติและหาวิธีการเล่าที่เป็นรูปแบบเฉพาะของตนเอง จนเกิดเป็นทักษะจะทำให้การเล่านิทานมีชีวิตชีวา เกิดความสนุกสนานและสามารถบรรลุจุดประสงค์ของทั้งสองฝ่าย ซึ่งวิธีการเล่านิทานมีหลักสำคัญคือ

1. การเตรียมเด็กสำหรับฟังนิทาน
2. การดำเนินเรื่อง
3. การสรุปเรื่อง

1.7 สื่อที่ใช้ในการเล่านิทาน

การเล่านิทานมีความสำคัญมากสำหรับเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะเรื่องของการเลือกสื่อที่ใช้ประกอบการเล่านิทานทั้งผู้เล่าและผู้ฟัง เพราะเด็กในช่วงวัยนี้มีช่วงความสนใจสั้น การเลือกสื่อที่เร้าต่อความสนใจของเด็กจะช่วยให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และติดตามเรื่องราวที่ฟังตลอดทั้งเรื่องการจัดเตรียมสื่อที่เหมาะสมและมีการฝึกใช้สื่อมาก่อนการเล่าจะช่วยให้ผู้เล่าเกิดความมั่นใจในการเล่า ร่าเริงและประสบผลดี

นุชรี ตริโรจน์วงศ์ (2530 : 13 – 14) มีความคิดเห็นเรื่องสื่อที่ใช้ประกอบการเล่านิทานว่ามีหลายอย่างด้วยกัน คือ

1. การวาดภาพประกอบการเล่านิทาน
2. ใช้หนังสือนิทานที่มีภาพประกอบ
3. ใช้ภาพประกอบ
4. ใช้เพลงประกอบ
5. ใช้นิ้วมือประกอบในการเล่า
6. ใช้สวมหุ่นนิ้วมือ
7. ใช้กระดาษสีหรือวัสดุตามธรรมชาติ
8. ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาประกอบการเล่านิทาน
9. ใช้คนจริงประกอบการเล่านิทาน

วรรณี ศิริสุนทร (2532 : 83 – 95) ในการเล่านิทานผู้เล่าสามารถเลือกใช้สื่อต่างๆ ประกอบการเล่าได้ เพราะจะช่วยเพิ่มความสนใจและความสนุกสนานให้แก่เด็กๆ สื่อมีหลายอย่าง ได้แก่

1. กระดานชอล์ก
2. ภาพแผ่นและภาพพลิก
3. ภาพกระดาษกระดก
4. โทรทัศน์จำลอง
5. ตุ๊กตาหลอดด้าย
6. ตัวสัตว์ขาไม้หนีบ
7. หุ่นนิ้วเจาะรู
8. หุ่นนิ้วผ้า
9. หุ่นนิ้วกระดาษ
10. หุ่นถุงมือ
11. หุ่นจำลอง
12. หุ่นถุงกระดาษ
13. หุ่นเงา
14. หน้ากากแบบคาดเป็นกระบังหน้า
15. ลูกบาศก์ภาพนิทาน
16. ภาพตัดต่อ

17. กระบะทรายเพื่อเล่นนิทาน

18. กระดานผ้าสาส์

ไพพรรณ อินทนิล (2534 : 113 – 148) อุปกรณ์ประกอบการเล่นนิทานช่วยกระตุ้นผู้ฟังให้เกิดความสนใจในนิทานมากยิ่งขึ้น สื่อที่ใช้ในการเล่นนิทานสามารถแยกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้แก่

1. รูปภาพ

1.1 ภาพประกอบจากหนังสือสำหรับเด็ก

1.2 ภาพวาด

1.3 ภาพแปะ

1.4 การใช้ภาพวาดติดกระดุม

1.5 การใช้ภาพจากโฆษณา

2. หุ่นต่างๆ ได้แก่

2.1 หุ่นเงา

2.2 หุ่นมือ

2.3 หุ่นถุงมือ

2.4 หุ่นถุงกระดาษ

2.5 หุ่นนิ้วมือ

2.6 หุ่นหน้ากากหรือหุ่นใส่ตัวคน

2.7 หุ่นมือเงา

2.8 หุ่นเชิด หรือหุ่นกระบอก

2.9 หุ่นชัก

3. ดนตรีประกอบการเล่นนิทาน

4. เชือกและสิ่งของต่างๆ ประกอบการเล่นนิทาน

5. การแสดงท่าทางประกอบการเล่นนิทาน

6. การใช้นิ้วมือประดิษฐ์เป็นตัวละคร

7. กระดาษพับเป็นรูปต่างๆ

8. การเล่นนิทานโดยใช้สื่อที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน อาทิเช่น ตะกร้า ตุ๊กตา ไข่ไม้ เสื้อผ้า ฯลฯ

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539 : 92 – 93) สื่อที่ใช้ในการเล่นนิทานมีหลากหลาย ซึ่งพอจะกล่าวได้ดังนี้

1. การเล่นนิทานด้วยหนังสือ	2. การเล่นนิทานประกอบหุ่นกระดาษ
3. นิทานหุ่นนิ้ว และนิทานหุ่นนิ้วเจาะรู	4. นิทานหุ่นมือ

5. นิทานหุ่นเชิด	6. นิทานหุ่นชัก
7. นิทานหุ่นเงา	8. นิทานเชือก
9. นิทานพิฆาตดาบ	10. นิทานตัดกระดาษหรือนีกกระดาษ
11. นิทานประกอบการบิน	12. นิทานผ้าเช็ดหน้า
13. นิทานแผ่นป้ายสาส์น	14. นิทานหน้ากาก ฯลฯ

จากเอกสารเกี่ยวกับสื่อการเล่านิทานสรุปได้ว่า ในการเล่านิทานผู้เล่าควรเตรียมสื่อที่เหมาะสมกับเด็ก และควรฝึกฝนการใช้สื่อต่างๆ จนเกิดความมั่นใจในการเล่าจะช่วยให้ผู้ฟังเกิดความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลิน และเข้าใจเรื่องราวได้ดี สื่อที่นำมาใช้ประกอบการเล่าควรมีขนาดที่เหมาะสมกับวัยของผู้ฟังไม่ใหญ่หรือเล็กจนเกินไป สีสดใส แข็งแรงทนทาน ใช้งานง่ายได้ดั่งใจ

1.8 โครงการรกรการอ่านผ่านนิทานของโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง

โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง เขตจอมทอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ได้จัดทำโครงการรกรการอ่านผ่านนิทาน เริ่มจัดทำโครงการนี้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันนี้ โดยมีหลักการดังนี้

หนังสือภาพ/หนังสือนิทาน เป็นหนังสือเล่มแรกของเด็กมีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็ก ซึ่งเปรียบเสมือนอาหารมื้อหนึ่งของวัน เป็นทั้งอาหารสมองและอาหารใจของเด็ก การทำให้เด็กรักหนังสือนั้นไม่ใช่เรื่องยากเลย เพราะเด็กทุกคนมีความอยากรู้อยากเห็นเป็นการพัฒนารากฐานทางภาษา ฝึกการมีสมาธิและทำให้เกิดความสัมพันธ์ในครอบครัวมากขึ้น

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กพัฒนาการทางภาษาและรักการอ่าน
2. เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง ครู และเด็ก
3. เพื่อให้เด็กมีสมาธิดีขึ้น

วิธีการ

1. เด็กทุกคนเลือกหนังสือนิทาน / หนังสือภาพภายในห้องเรียนกลับไปบ้านได้ครั้งละ 1 เล่ม
2. เด็กทุกคนขอยืมหนังสือได้ในวันศุกร์และส่งคืนกลับในวันจันทร์ หรือวันที่กำหนดไว้
3. ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองร่วมกิจกรรม รับผิดชอบ สละเวลาดูหรือเล่าเรื่องที่ยืมไป
4. ผู้ปกครองตอบรับตามแบบที่กำหนดให้

1.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเล่านิทาน

งานวิจัยต่างประเทศ

มอร์โรว์ (Morrow , 1986) ได้ทำการวิจัยผลของการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำโดยไม่มีการชี้แนะในระดับเด็กวัยอนุบาล อายุเฉลี่ย 5 ปี 7 เดือน ผู้วิจัยและผู้ช่วยแบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเล่านิทานเรื่องเดียวกันให้เด็กฟังในช่วงเวลาเล่านิทานปกติ หลังเล่านิทานให้กลุ่มควบคุมวาดภาพจากเรื่องที่ฟัง และกลุ่มทดลองเล่าเรื่องซ้ำให้ครูฟังเป็นรายบุคคลโดยไม่มีการชี้แนะ .05

ดิกสัน จอห์นสัน และซอลท์ (Dixon, Jhonson and Solt . 1977 : 367 – 379) ได้ศึกษาเด็ก 4 กลุ่ม ในจำนวน 3 กลุ่ม ที่ได้รับการเล่านิทานให้ฟัง โดยแต่ละกลุ่มหลังจากที่ได้ฟังนิทานแล้วมีการสนทนาหาหรือพาไปศึกษานอกสถานที่หรือแสดงแบบอักษรและอีกกลุ่มเป็นกลุ่มควบคุม ผลการทดลองพบว่า ในการฟังนิทานนั้นเด็กได้แสดงบทบาทตัวละครในเรื่องไปด้วยจะพัฒนาความคิดต่างๆ ได้ดีที่สุดในกลุ่มที่ได้ฟังนิทานแล้วเด็กยังมีความต้องการที่จะเลียนแบบตัวละครที่ชอบ หรือตัวละครที่ ประสบผลสำเร็จ และยังพบว่า เนื้อเรื่องในนิทาน เป็นเรื่องใกล้ความจริงจะได้ผลดีต่อความคิดของเด็กได้ดีกว่านิทานที่มีเนื้อเรื่องไกลชีวิตจริงของเด็ก

คลอร์ และเบรย์ (Clore and Bray . 1978 : 156) ได้ศึกษาของการใช้นิทานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของเด็กโดยใช้หุ่นจำลองและการแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายจำนวน 62 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา 2 แห่ง โดยให้นักเรียนแสดงอุปนิสัยท่าทางให้เหมือน ตัวละครในนิทานนั้น เมื่อเรียนจบแล้ววัดทัศนคติทันที พบว่าเด็กชายเหล่านี้มีทัศนคติที่ดีต่อสัตว์ และหลังจากนั้น 6 สัปดาห์ ทำการวัดอีกครั้งหนึ่ง ผลปรากฏว่าการวัดทัศนคติของเด็กชายทั้งสองโรงเรียน มีความมั่นคง เด็กชายที่เคยล่าสัตว์เล็กฆ่าสัตว์อย่างแน่นนอน ผลการศึกษครั้งนี้แสดงว่า นิทานมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมและทัศนคติที่มั่นคงของเด็ก

งานวิจัยภายในประเทศ

วิลเลียม วิมุกตายน (2531 : 52) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการใช้แบบของคำถาม หลังการฟังนิทาน ที่มีผลต่อความสามารถในการฟังคำสั่งสอนของเด็กปฐมวัย ปรากฏว่า เด็กปฐมวัยที่ใช้แบบของคำถามหลังการฟังนิทานโดยให้เด็กเทียบเคียงตนเองกับบุคคลตามเนื้อเรื่องมีคะแนนสูงกว่าเด็กปฐมวัยกลุ่มที่ใช้แบบของคำถามหลังการฟังนิทาน โดยให้เด็กตอบคำถามตามเนื้อเรื่องช่วยพัฒนาความสามารถในการฟังคำสั่งมากกว่าแบบของคำถามหลังการฟังนิทาน ที่ให้เด็กตอบคำถามตามเนื้อเรื่อง

ปาริชาติ อรุณศักดิ์ (2533 : 46 – 47) ได้ศึกษาการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์มีผลต่อการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานโดยวิธีการเล่าที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์มีความคิด อเนกนัยสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานโดยวิธีการเล่าปกติ

สุดาวดี ไยพิมล (2533 : 62) ได้ศึกษาความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทาน โดยใช้หุ่นมือและการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบปรากฏว่า

เด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือและการเล่านิทาน โดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ มีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ทรงพร สุทธิธรรม (2534 : 85 – 89) ได้ศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของ ผู้อื่น ของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทาน เพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กปฐมวัยอายุ 4 – 5 ปี จำนวน 30 คน กลุ่มทดลองจำนวน 15 คน ได้รับการ จัดกิจกรรมนิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจากผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างได้รับการทดสอบก่อน และหลังการทดสอบเป็นรายบุคคล ด้วยแบบสอบวัดความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จันทร์เพ็ญ สุภาพผล (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานประกอบ ดนตรีและนิทานประกอบภาพควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมการช่วยเหลือ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย – หญิง อายุ 5 – 6 ปี จำนวน 30 คน พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานประกอบดนตรีควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรม การช่วยเหลือมีพฤติกรรมการช่วยเหลือทางสังคมสูงกว่าเด็กที่ได้ฟังนิทานประกอบภาพควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรม การช่วยเหลือ

ทัศนีย์ อินทรบำรุง (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบวินัยตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ จัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้านกับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ กลุ่มตัว อย่างเป็นนักเรียน ชาย – หญิง อายุ 5 – 6 ปี จำนวน 30 คน พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด กิจกรรมการ เล่านิทานก่อนกลับบ้าน มีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน ก่อนกลับบ้านแบบ ปกติ

พจมาน เทียนมนัส (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก ปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบการแสดงละครสร้างสรรค์ และประกอบการวาดภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชาย – หญิง อายุ 5 – 6 ปี จำนวน 38 คน พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสพ การณ์การเล่านิทานประกอบการแสดงละครสร้างสรรค์มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูงกว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานแบบประกอบการวาดภาพ

เนื่อน้อง สันบุญ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ ได้รับ การจัดประสบการณ์การเล่านิทาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชาย – หญิง อายุระหว่าง 5 – 6 ปี จำนวน 45 คน ผลของการศึกษาพบว่า คะแนนความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง กับวิธีการจัดประสบการณ์เล่านิทานที่เด็กเล่าเรื่องตามรูป จากหนังสือที่เด็กเลือกต่อจากครูมีปฏิสัมพันธ์กันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ประไพ แสงดา (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานไม่จบเรื่อง ที่มี ต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชาย – หญิง อายุ 4 – 5 ปี จำนวน 15 คน ผลของการศึกษาพบว่า ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงระยะเวลาของกิจกรรม

เสริมการเล่านิทานไม่จบเรื่องมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นความสามารถด้านการเขียนสูงขึ้นตลอดระยะเวลาตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 8

จากงานวิจัยที่กล่าวมาสรุปได้ว่า นิทานสามารถสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็กหลายด้าน เช่น ภาษา การอ่าน การเขียน คุณธรรมต่างๆ ตลอดจนพัฒนาการ ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา และเป็นตัวกระตุ้นให้เด็กเกิดจินตนาการ เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นตัวชี้้นำพฤติกรรมที่ดีให้เด็กได้เห็นเป็นตัวแทนแห่งความดีที่เด็กสามารถเลียนแบบได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเทคนิค วิธีการ และการติดตามผล

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู

2.1 ความหมายของผู้ปกครอง

ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อแม่หรือบุคคลอื่น อาจเป็นญาติมิตรหรือผู้อื่นซึ่งพ่อแม่ไว้วางใจ ที่มีหน้าที่อบรมเลี้ยงดูตลอดจนให้การศึกษาแก่เด็ก (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525)

ผู้ปกครอง หมายถึง บุคคลที่มีความสำคัญกับเด็ก โดยอยู่ร่วมในครอบครัวเดียวกันและมีส่วนร่วมในการอบรมสั่งสอนและเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก (พรณิภา สันติพงษ์. 2526 : 8)

ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อแม่ หรือบุคคลที่รับเด็กไว้ในความดูแลโดยทำหน้าที่อุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนด้วยความรักและเอาใจใส่ตลอดจนให้การศึกษาแก่เด็ก (ทรงพร สุทธิธรรม. 2534 : 31)

ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่ พี่ ป้า น้า อา คนรู้จัก หรือคนที่ไม่รู้จักก็ได้ที่ทำหน้าที่ดูแลชีวิตพื้นฐาน นำแนวทาง สนับสนุน ช่วยเหลือและแนะนำเด็ก ถือว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ปกครอง (Morrison. 1988 : 414; อ้างอิงจาก กุลยา ดันติผลาชีวะ. 2542 : 2)

อาจกล่าวสรุปได้ว่า ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง รวมถึงผู้ที่รู้จักและไม่รู้จัก ที่ให้การอุปการะเลี้ยงดู ให้ความรัก และเอาใจใส่ ห่วงใย ตลอดจนให้การศึกษาแก่เด็ก

2.2 ประเภทของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองมาจากสถานที่แตกต่างกัน ทั้งที่เป็นผู้มีความพร้อมจะเป็นผู้ปกครอง เช่น พ่อ แม่ และผู้ที่เป็นผู้ปกครองโดยภารกิจและหน้าที่ ด้วยลักษณะนี้ทำให้จำแนกผู้ปกครองได้ 5 ประเภท (กุลยา ดันติผลาชีวะ. 2542 : 3) คือ

1. ผู้ปกครองตามกฎหมาย พ่อ แม่ จัดเป็นผู้ปกครองตามกฎหมายต้องเลี้ยงดูลูกจนโตบรรลุนิติภาวะ สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ประกอบอาชีพได้ บางครั้งเราจะพบว่า ผู้ปกครองไทยให้การดูแลเด็กจนโตเป็นผู้ใหญ่จนถึงตายก็มี

2. ผู้ปกครองโดยกฎหมาย หมายถึง ผู้ร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ทางกฎหมาย เพื่อเป็นผู้ปกครองเช่น ผู้ที่ขอเด็กมาเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม มีความพร้อมและตั้งใจที่จะดูแลเด็กอย่างแท้จริง

3. ผู้ปกครองอุปถัมภ์ เป็นผู้ปกครองชั่วคราวที่รับเลี้ยงดูด้วยความรู้สึกเมตตา สงสาร อยากช่วยเหลือ เช่น ผู้ปกครองในสถานสงเคราะห์ ลักษณะของความผูกพันเป็นแบบผิวเผิน สิ่งที่ได้จากผู้ปกครองอุปถัมภ์คือกำลังใจ

4. ผู้ปกครองทางชีวภาพ (Biological parent) เป็นผู้ปกครองที่เกิดขึ้นในยุคของเทคโนโลยีการผสมพันธุ์ในหลอดแก้ว ผู้ปกครองประเภทนี้มี 2 ประเภท คือ แบบแรกเป็นเจ้าของยีนส์ อีกแบบหนึ่งเป็นแบบฝากครรภ์ ทั้ง 2 แบบมีความผูกพันทางพันธุกรรมสูง แต่การเลี้ยงดูอยู่กับผู้ทำหน้าที่ผู้ปกครอง ความสัมพันธ์กับเด็กมีลักษณะเช่นเดียวกับผู้ปกครองทั่วไป

5. ผู้ปกครองโดยบังเอิญ พบได้ในกรณีเด็กหลงแล้วต้องรับเลี้ยง พ่อแม่เด็กตาย เด็กถูกนำมาฝากเลี้ยงความเกี่ยวข้องผูกพันระหว่างเด็กและผู้ปกครองน้อยมาก

2.3 ความสำคัญของผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู

ระหว่างศตวรรษที่ 19 – 20 สังคมให้ความสนใจพัฒนาการและความต้องการของเด็กมาก โดยเน้นถึงผลกระทบจากผู้ปกครองที่มีต่อพัฒนาการของเด็กที่เกิดจากการเลี้ยงดูไม่ถูกต้อง ความไม่เข้าใจต่อพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง ทำให้มีการส่งเสริมเด็กในทางที่ผิด การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและผู้ปกครองในแง่บวก เพื่อให้ปฏิสัมพันธ์เป็นการตอบสนองกันและกันในการกระทำและอยู่ร่วมกัน ผู้ปกครองต้องเข้าใจการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กที่ถูกต้อง ไม่สร้างปัญหาให้เกิดขึ้นกับเด็ก (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542 : 4) การพยักหน้า การยิ้มรับการตอบโต้ หรือการสนทนามีความหมายกับเด็กมาก หากผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง

เด็กจะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่แบบใด นอกจากพันธุกรรมแล้วการเลี้ยงดูเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้เด็กเป็นอย่างไร คิดอย่างไร ลักษณะอย่างไร มีพื้นฐานมาจากบ้านและครอบครัวที่เด็กอาศัยอยู่ เด็กเรียนรู้โดยตรงจากผู้ปกครองและครอบครัวที่ให้การเลี้ยงดู สิ่งจากผู้ปกครองกระทำหรือแสดงออก มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็ก

(Seefelat and Babour. 1986 : 200 – 201; อ้างอิงจาก กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542 : 4 – 5) เพราะ

1. ผู้ปกครองเป็นแบบอย่างของเด็ก ที่เด็กพร้อมจะเลียนแบบไม่ว่าผู้ปกครองจะตั้งใจหรือไม่ก็ตาม
2. ผู้ปกครองเป็นผู้บอกหรืออธิบายว่า เด็กควรทำหรือไม่ทำอะไร
3. ผู้ปกครองเป็นผู้กำหนดกฎระเบียบของบ้านให้เด็กถือปฏิบัติ
4. ผู้ปกครองใช้ระบบการให้รางวัลและการลงโทษ โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลว่าทำไม
5. ผู้ปกครองเป็นผู้ใช้เทคนิคในการกำหนดการกระทำของเด็กด้วยการพูดกระแทกหรือใช้เหตุผลชักจูง
6. ผู้ปกครองใช้สิ่งแวดล้อมอย่างฉลาด ในการสร้างอิทธิพลกับเด็ก ไม่ว่าจะเป็นของเล่น เสื้อผ้า อุปกรณ์การเรียนรู้ที่จะทำให้เด็กพัฒนาไปอย่างที่ดี

ถ้าผู้ปกครองมีความเข้าใจหลักการเลี้ยงดูเด็ก และปฏิบัติอย่างถูกต้องแล้วสังคมจะได้ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า โดยเฉพาะการพัฒนาทางสังคมของเด็กที่ผู้ปกครองคือผู้สร้างการเรียนรู้ทางสังคมให้กับเด็ก ซึ่ง

กระบวนการเรียนรู้เพื่อปรับตัวเข้ากับสังคม (socialization) เป็นกระบวนการเรียนรู้ความเชื่อ ค่านิยม และ พฤติกรรมที่สอดคล้องกับสังคมที่ทำให้เด็กประพฤติปฏิบัติ (Berndt, 1992 : 429) ผู้ปกครองจึงเป็นผู้สร้างความ เป็นผู้ใหญ่ในอนาคตของเด็กทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม จากทฤษฎีพัฒนาการของอีริกสัน (Erikson) บ่งชี้อย่างชัดเจนถึงอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดู ของผู้ปกครองที่มีอิทธิพลต่อจิตสังคมของเด็กตาม ระยะของพัฒนาการว่า ในระยะปฐมวัย เด็กต้องการสร้างความรู้สึกรับรู้ ใ้วางใจ หากผู้ปกครองให้โอกาสแก่เด็ก ให้เด็กได้คิดริเริ่ม ให้เด็กมีความมั่นใจ เด็กจะเจริญเติบโตด้วยความมั่นใจในตน และมีความเป็นมิตรด้วย (Steinberg and Meyer, 1995 : 193 – 194)

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาหลายท่านได้เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ว่า มีผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในด้านต่างๆ ดังนี้

จรรยา สุวรรณทัต และคณะ (2537 : 52 – 57) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กมีความสำคัญเพราะ เด็กจะต้องเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต และจะเป็นผู้ให้กำเนิดเด็กรุ่นต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ดังนั้น ครอบครัวซึ่งเป็นสังคมหน่วยแรกของเด็ก จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพัฒนาการของเด็ก ตั้งแต่วัย แรกเริ่มและวัย ต่อๆ มา เพราะหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของครอบครัวคือ การอบรมเลี้ยงดูบุตร เพื่อให้เด็ก ของตนเป็นคนที่มีความ สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งผลผลิตของการอบรมเลี้ยงดูนี้จะเป็นเสมือนฐานรองรับบทบาทอื่นๆ ต่อไป

พวงเล็ก วรกุล (2538 : 97) การพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความสำคัญมากที่สุด กล่าวคือ เป็นระยะที่ ชีตชั้นของการพัฒนาในด้านต่างๆ สูงมาก และมีอิทธิพลต่อชีวิตเด็กในอนาคตเป็นอย่างมากการจัดการอบรม เลี้ยงดูที่ถูกต้องให้เด็กวัยนี้จึงเป็นเรื่องสำคัญที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองจะต้องให้ความสนใจเพื่อเป็นการเตรียม ความพร้อมทั้งด้าน ร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา

รายงานการวิจัย การพัฒนาและการเรียนรู้เด็กปฐมวัยของสหรัฐอเมริกา กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู นั้นพ่อแม่เป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ความผูกพันของเด็กกับพ่อแม่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพัฒนาการ ของเด็ก เมื่อพ่อแม่เป็นผู้เลี้ยงดูด้วยตนเอง ลูกมีแนวโน้มทางสติปัญญาได้ดีกว่าและมีแนวโน้มด้านการใช้ความรุนแรงน้อย ขึ้นอยู่ กับคุณภาพของความสัมพันธ์ที่พ่อแม่สร้างขึ้นกับลูกรวมทั้งเวลาที่พ่อแม่ให้กับลูกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543:17)

มอนเตสซอรี (Monttessori) กล่าวว่า พ่อแม่เป็นบุคคลสำคัญในการเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะอยู่ใน สังคมได้อย่างมีความสุข เพราะพ่อแม่เป็นบุคคลแรกที่เด็กรู้จัก เป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด สามารถตอบสนอง ความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีวิตและให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็ก เด็กจะมีพัฒนาการทางบุคลิกภาพเช่นไร ขึ้นอยู่กับการอบรมเลี้ยงดูทางบ้านเป็นสำคัญ (ฉันทนา ภาคบงกช. 2531 : 4 – 5)

มัสเซน (Mussen. 1981 : 193) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูในระยะต้นของชีวิตควรมีพื้นฐานในการ ให้ความรักและความอบอุ่นเป็นสำคัญ และเมื่อเด็กโตขึ้นจำเป็นจะต้องได้รับสิ่งแวดล้อมที่สร้างเสริมพัฒนาการของ เขากว้างออกไป สภาพแวดล้อมและทัศนคติของพ่อแม่จะมีอิทธิพลต่อเด็ก โดยเฉพาะแบบแผนของ ครอบครัว และวิธีการอบรมเลี้ยงดู รวมทั้งพฤติกรรมที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อเด็กมีส่วนเกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็กโดยตรง การเรียนรู้ทางสังคมครั้งแรกของเด็กจะเกิดขึ้นที่บ้าน จากการที่เด็กได้มีความสัมพันธ์กับสมาชิกในครอบครัวโดย

เฉพาะผู้เป็นแม่ ดังนั้น วิธีการอบรมเลี้ยงดูจึงมีผลต่อพฤติกรรมและความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจทั้งปัจจุบันและอนาคต

เฮอร์ล็อก (Hurlock. 1983 : 434) กล่าวถึงความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่มีต่อเด็กว่า เด็กเล็กจะเลียนแบบอย่างพฤติกรรมของบุคคลในครอบครัว พ่อแม่จึงเป็นต้นแบบที่สำคัญที่สุดที่จะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า พ่อแม่และการเลี้ยงดูมีผลต่อพัฒนาการของเด็กด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตั้งแต่เริ่มแรกจนเป็นผู้ใหญ่และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ต้องได้รับการอบรม สั่งสอนให้มีความสนใจ สละเวลา ให้ความรักความอบอุ่น จัดสภาพแวดล้อมภายในและเป็นต้นแบบที่ดี

2.4 ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527 : 12 – 13) ให้ความหมายของการ อบรมเลี้ยงดูว่า

การอบรม หมายถึง การปลูกฝังให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัยพึ่งตนเองได้ เป็นต้น

การเลี้ยงดู หมายถึง การให้ความเอาใจใส่ดูแลเด็กในด้านต่างๆ แบ่งได้ 3 ด้าน คือ

1. การฝึกให้เด็กรับประทานอาหารตามหลักโภชนาการ รู้จักรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย รับประทานอาหารเป็นเวลา
2. การฝึกให้เด็กมีสุขนิสัย เป็นผู้มีความรับผิดชอบ รู้จักรักษาความสะอาดของตนเอง รู้จักป้องกันโรค รู้จักเวลาในการขับถ่าย รวมถึงการฝึกให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี เช่น เป็นคนร่าเริงแจ่มใส รักษาความสะอาด เรียบร้อยสวยงาม ขยัน ว่องไว ช่างสังเกต
3. การฝึกให้เด็กมีนิสัยที่ดีในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่น มีความเมตตา กรุณา รู้จักกาลเทศะ มีสัมมาคารวะ มีมารยาทดี

พัชรี สอนแก้ว (2532 : 62) ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูว่า หมายถึง การที่ผู้ใหญ่ในครอบครัวเช่น บิดา มารดา และบุคคลอื่นๆ ปฏิบัติต่อเด็กเพื่อตอบสนองความต้องการที่จำเป็นของเด็ก ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ เพื่อให้เด็กมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี และยังให้การแนะนำสั่งสอนฝึกอบรมให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม

ทิตนา แชมณี และคณะ (2536 : 154) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่เด็กปฐมวัยจะได้รับการพัฒนาให้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ และมีพัฒนาการอย่างเหมาะสมครบทุกด้าน เด็กจำเป็นต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากผู้ใหญ่อย่างถูกต้อง ซึ่งผู้ใกล้ชิดมีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุด คือ พ่อแม่

พวงเล็ก วรกุล (2538 : 9) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การเอาใจใส่ดูแลและจัด กิจกรรมตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านที่ส่งเสริมพัฒนาการทุกๆ ด้าน เพื่อให้เกิดความพร้อมในการเรียน

พูนสุข ช่วยทอง (2540 : 33) ให้ความหมายของการเลี้ยงดูไว้ว่า การเลี้ยงดู หมายถึง การให้การ ดูแลเอาใจใส่ และจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเด็กทั้งร่างกาย จิตใจอารมณ์และสังคมอย่างเหมาะสมกับวัย

กุศล สุนทรธาดา และคณะ (2541 : 29) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่พ่อแม่และผู้ใหญ่ช่วยเลี้ยงดู โดยเข้าใจเด็กและปกป้องอันตราย พร้อมตอบสนองความต้องการพื้นฐานที่เปลี่ยนแปลงตามวัยได้เหมาะสมให้สมดุลกันทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญาและสังคม

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542 : 12 – 13) การเลี้ยงดูเป็นการเอาใจใส่ดูแลเด็กให้เป็นผู้มีสุขภาพ ที่ดี สังคมดี และส่งเสริมสุขภาพให้กับเด็กซึ่งเด็กมิได้มองกามอย่างอิสระแต่พ่อแม่เป็นผู้ให้การอบรมชี้แนะเพื่อการปลูกฝังการปฏิบัติและนิสัยที่ดีงาม สร้างความมั่นคงทางจิตใจ และพร้อมปรับตัวได้ในสังคมแม้มีภาวะ เปลี่ยนแปลงงานเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่สำคัญมี 3 ประการ คือ

1. งานเลี้ยงดูพื้นฐาน เป็นการฟูมฟักเลี้ยงดูให้เจริญเติบโตและแข็งแรง สุขภาพดีไม่เป็นโรค
2. งานการส่งเสริมพัฒนาการ การได้เล่น การได้สัมผัส การได้รับความรัก และประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัย
3. งานการสอนและฝึกเด็กให้มีพัฒนาการเต็มศักยภาพ

การเลี้ยงดูของพ่อแม่จึงเป็นการให้การส่งเสริม และเป็นการฝึกเพื่อการพัฒนาเด็กแบบองค์รวมเพื่อให้เด็กเจริญเติบโตได้อย่างมีคุณภาพ

สมคิด อิศระวัฒน์ (2542 : 10) โดยกล่าวสรุปว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การเลี้ยงดูที่เป็นกระบวนการที่จะถ่ายทอดความคิด ความเชื่อ และวิถีการปฏิบัติของแต่ละครอบครัวได้เรียนรู้จาก สิ่งแวดล้อม และจากกระบวนการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต มีทั้งการกระทำทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น การเลี้ยงดูของพ่อแม่ส่งผลต่อพฤติกรรมเด็กในปัจจุบัน สืบเนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่

กมลนันท์ รังสิยาธร (2543 : 6) กล่าวสรุปว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็ก โดยการให้คำแนะนำสั่งสอน ดูแลให้ความช่วยเหลือคุ้มครอง และตอบสนองความต้องการทางการและใจ เพื่อให้เด็กได้มีชีวิตอยู่ และเจริญเติบโต เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตาม ความมุ่งหวัง นอกจากนี้ การอบรมเลี้ยงดูยังเป็นกระบวนการในการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล เป็นเรื่องของการถ่ายทอดความคิด ความเชื่อ และวิถีปฏิบัติของครอบครัว

บลูม (Bloom. 1971 : 86 – 87) ได้นิยามการอบรมเลี้ยงดูไว้ 2 ลักษณะ คือ ทางสังคม หมายถึง การถ่ายทอดวัฒนธรรม และการทำให้นุคคลมีวิถีชีวิตที่เป็นระเบียบ และในแง่ของแต่ละบุคคล หมายถึงกระบวนการ

การที่ทำให้บุคคลเปลี่ยนจากชีวิตอันทรายเป็นมนุษย์สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้และปฏิบัติตามค่านิยม อุดมคติ และระดับความทะเยอทะยาน

เกรก (Craig. 1979 : 91) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู คือ กระบวนการที่บุคคลได้เรียนรู้ในการ พัฒนา ทักษะคติ ความเชื่อ ค่านิยม ความรู้ และความหวังของสังคม ตลอดจนการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับ บทบาทของคนในสังคมนั้นๆ ด้วย

จากความหมายของการอบรมเลี้ยงดู สรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การให้ความ ช่วยเหลือ การแนะนำสั่งสอน ถ่ายทอดวัฒนธรรมทางสังคมพร้อมทั้งฝึกปฏิบัติ ตอบสนองความต้องการพื้นฐานของ เด็กให้ความเข้าใจและเอาใจใส่ ดูแลอย่างใกล้ชิดให้ความรักอย่างถูกต้องวิธี จัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านเพื่อส่งเสริม พัฒนาการทุกๆ ด้าน

เด็กเล็กเป็นวัยของการเลียนแบบพ่อแม่เป็นตัวแทนที่สำคัญที่สุดของเด็ก เด็กควรได้รับความรักและ ความอบอุ่น สร้างเสริมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม การเลี้ยงดูและทัศนคติของพ่อแม่มีอิทธิพลต่อเด็กมาก แผนของ ครอบครัวและวิธีการอบรมเลี้ยงดูเป็นการสร้างการเรียนรู้ของเด็ก เด็กที่ไม่มีพ่อแม่ให้การเลี้ยงดูจะไม่เจริญเติบโต ทางอารมณ์และสังคม เมื่อพ่อแม่ต้องการให้เด็กได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ จะมีพัฒนาการ อย่างเหมาะสมครบทุกด้านจะต้องให้การเลี้ยงดูเด็กอย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะพ่อแม่ (ทิสนา แชนนีและคณะ. 2536 : 154) การเลี้ยงดูที่ดีต้องครอบคลุมพัฒนาการเด็กทุกด้าน ดังนี้

- การอบรมเลี้ยงดูด้านร่างกาย
- การอบรมเลี้ยงดูด้านอารมณ์
- การอบรมเลี้ยงดูด้านสังคม
- การอบรมเลี้ยงดูด้านสติปัญญา
- การอบรมเลี้ยงดูด้านจริยธรรม

การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีความสำคัญต่อพัฒนาการทุกด้านของเด็ก เพราะพ่อแม่เป็นผู้เอาใจใส่ ตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเด็กในด้านต่างๆ เพื่อให้เด็กเจริญอย่างมีคุณภาพ การเรียนรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ตลอดจนวัยต้นของชีวิตมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรมของ เด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่

2.5 บทบาทของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู

สัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ปกครองและเด็ก มีผลต่อเด็กในทุกด้าน เด็กสามารถเรียนรู้ ทำงาน และ เล่นกับเพื่อนได้อย่างมั่นใจและมีความสุข หากได้รับการสนับสนุนที่ดี การอบรมเลี้ยงดูที่ดีและถูกต้องจากผู้ปกครอง บทบาทของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กจะเป็นทั้งผู้เลี้ยงดู ผู้ส่งเสริมพัฒนาการ และผู้ให้การศึกษา กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542 : 5 – 6) กล่าวว่า มีบทบาทดังนี้

บทบาทของผู้เลี้ยงดู เด็กเกิดมาด้วยพื้นฐานกำเนิดต่างกัน การเรียนรู้ต่างกันแต่สิทธิของเด็ก ที่ต้องได้รับการเลี้ยงดูเท่ากัน การส่งเสริมการเจริญเติบโตด้วยการสนองตอบความต้องการทางร่างกาย ทั้งอาหาร การพักผ่อน นอนหลับ เครื่องนุ่งห่ม การได้รับภูมิคุ้มกันโรค การยอมรับทางจิตใจ การปรับตัวเข้ากับสังคม รวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการทางสติปัญญา

บทบาทของผู้ส่งเสริมพัฒนาการ ผู้ปกครองเป็นผู้เลี้ยงดูให้เด็กเจริญเติบโตขึ้นในสังคมอย่างสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม การให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็ก ผู้ปกครองเป็นผู้เอื้ออาทรแก่เด็ก ให้การยอมรับเด็กและตอบสนองเด็กด้วยกำลังใจ เป็นการสร้างสรรค์อารมณ์ที่ดีผู้ปกครองจะทำให้เด็กเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ

บทบาทของผู้ให้การศึกษา ผู้ปกครองคือครูคนแรกของเด็ก การเลี้ยงดูและส่งเสริมเป็นงานอย่างหนึ่ง การอบรมมารยาททางสังคม การถ่ายทอดทางวัฒนธรรมและการสร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อเพื่อน และการปรับตัวเข้ากับสังคม เด็กจะเรียนรู้โดยการเลียนแบบและการสั่งสอน บทบาทของผู้ปกครองมีความสำคัญกับเด็กมาก เด็กจะมีความสุข ช่วยเหลือตนเองได้ เมื่อโตขึ้นเด็กจะมีความมั่นใจสูง หากผู้ปกครองไม่ทำบทบาทของตนให้ดี ผลก็คือเด็กโกรธง่าย มีอารมณ์ขัดแย้ง ก้าวร้าว ไม่เป็นมิตรกับผู้อื่น

ยูวดี เทียรฆประสิทธิ์ (2536 : 61) ได้กล่าวว่า พ่อแม่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเด็กมา ตั้งแต่เริ่มสร้างครอบครัวๆ ที่พ่อแม่มีความรักต่อกันอย่างมั่นคงสามารถปรับตัวกับชีวิตสมรสได้ดี ย่อมมีความต้องการหายาของตนไว้ชื่นชมและเฝ้าอบรม หล่อหลอมให้ลูกได้เรียนรู้พัฒนาตนเองอย่างเต็มที่และมีคุณภาพชีวิตที่ดี เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการครบถ้วนทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ สามารถปรับตัวอย่างมีความสุข และมีชีวิตที่ประสบความสำเร็จมีคุณค่าต่อสังคมต่อไป

ผกา สัตยธรรม (2540 : 16 – 17) ได้กล่าวว่า บทบาทของบิดามารดามีอิทธิพลต่อชีวิต ความเป็นอยู่ของเด็กทั้งในปัจจุบันและอนาคต เด็กจะดีหรือร้ายบิดามารดามีส่วนสนับสนุนอยู่มาก มีบางกรณีที่เป็นข้อยกเว้น คือ แม้บิดามารดาจะเป็นแบบฉบับที่ดีแต่ด้วยเหตุผลประกอบบางประการที่ทำให้เด็กซึ่งเป็นลูกไม่รับแบบฉบับที่ดีนั้น ตัวอย่างที่ดีก็จะได้ผลดีเท่าที่ควรจะเป็น

จากที่กล่าวมาแล้วมาสรุปได้ว่า พ่อแม่เป็นบุคคลสำคัญที่สุด มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของเด็กที่จะช่วยส่งเสริมให้ลูกเจริญเติบโต แสวงหาปัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาการ ถ่ายทอดวัฒนธรรมและถ่ายทอดเจตคติที่ดีต่อผู้อื่น

2.6 หน้าที่ของพ่อแม่ในการอบรมเลี้ยงดู

อารี รังสินธ์ (2524) ได้กล่าวถึง หน้าที่ของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการอบรมเลี้ยงดูไว้ ดังนี้

1. การเลี้ยงดูเด็กให้เจริญเติบโตขึ้นในสังคม (Child Rearing) การที่เด็กจะเจริญเติบโตขึ้นด้วยความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ เด็กควรได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ด้วยความรัก ความอบอุ่น ไม่ว่าพ่อแม่จะยากจนหรือร่ำรวย การเลี้ยงดูจากสถาบันอื่นที่ไม่ใช่ครอบครัว เช่น สถานสงเคราะห์ โรงพยาบาล หรือสถานรับเลี้ยงเด็ก ฯลฯ ไม่สามารถทำได้ดีเท่ากับพ่อแม่เพราะการเลี้ยงดูทำได้เพียงร่างกายเท่านั้น ส่วนจิตใจจะทำ

ได้ยากเพราะเด็กมีจำนวนมากไม่สามารถให้ความรักความอบอุ่นได้ทั่วถึง ซึ่งจะเห็นว่าเด็กในสถานสงเคราะห์หรือโรงพยาบาล จะมีพัฒนาการช้ากว่าเด็กที่มีพ่อแม่ที่แท้จริง เช่น พูดช้ามีอารมณ์ไม่มั่นคง พยายามเรียกร้องความสนใจให้คนมาสนใจ อุ้มชูหรือเล่นด้วย

การเลี้ยงดูเด็กให้เจริญเติบโตขึ้นในสังคมอย่างสมบูรณ์ ควรให้เด็กได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานอย่างเพียงพอ เพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ การตอบสนองความต้องการขั้นมูลฐาน ดังนี้

1.1 การตอบสนองความต้องการทางร่างกาย พ่อแม่มีหน้าที่ดังนี้

- การให้อาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการแก่เด็กในปริมาณและคุณภาพที่พอเพียงทั้งโปรตีน คาร์โบไฮเดรต ไขมัน เกลือแร่ เป็นต้น
- การพักผ่อนนอนหลับ โดยจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กหลับนอนอย่างพอเพียงให้เหมาะกับวัยของเด็กรวมถึงการฟังดนตรี เพลง การรดน้ำต้นไม้ การอ่านหนังสือ การดูโทรทัศน์และฟังวิทยุรายการที่เหมาะสมสำหรับเด็กและในเวลาที่เหมาะสมพอควร
- การจัดหาเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มให้แก่เด็กอย่างเพียงพอ และเหมาะสมกับฤดูกาลตลอดจนดูแลรักษาให้สะอาดเรียบร้อย
- การออกกำลังกาย ควรให้เด็กได้เล่นออกกำลังกายเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และผ่อนคลายอารมณ์ พร้อมทั้งจัดหาอุปกรณ์เครื่องเล่น เช่น ลูกบอล เครื่องเล่นทราย เป็นต้น
- การฝึกหัดการขับถ่าย บิดา มารดาควรให้ความสนใจ เอาใจใส่ และฝึกด้วยความอดทน ไม่ใช้วิธีการลงโทษอย่างรุนแรง ควรฝึกให้เป็นเวลา เช่น หลังจากรับประทานอาหารเข้า จะทำให้เด็กสามารถขับถ่ายได้เป็นที่ และพัฒนาบุคลิกภาพในทางที่ดี
- การตรวจร่างกายเป็นประจำ บิดา มารดาควรนำเด็กไปตรวจร่างกายปีละครั้ง เพื่อจะได้ทราบถึงสภาพความแข็งแรงของร่างกายหรือพบข้อบกพร่องจะได้แก้ไขได้ทันเวลาที่ และควรพาเด็กไปฉีดวัคซีนเพื่อสร้างความต้านทานโรค
- การตรวจรักษาฟัน บิดา มารดาควรนำเด็กไปตรวจฟันทุก 6 เดือน เพื่อป้องกันฟันผุ ซึ่งจะเป็นการบั่นทอนสุขภาพเด็ก
- การรักษาพยาบาล เมื่อเด็กเจ็บป่วยควรนำเด็กไปรับการตรวจและรักษาโดยแพทย์
- การป้องกันอุบัติเหตุ พยายามนำสิ่งที่เป็นอันตรายออกห่างตัวเด็ก เพื่อความปลอดภัย

1.2 การตอบสนองความต้องการของเด็กทางจิตวิทยา อาหารทางร่างกายเพียง อย่างเดียวนั้นจะไม่ทำให้เด็กเติบโตเป็นคนโดยสมบูรณ์ แต่ยังต้องการอาหารทางจิต เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กให้ดีขึ้น ดังนั้น พ่อแม่จึงควรตอบสนองความต้องการทางจิตใจของเด็กดังต่อไปนี้

- การให้ความรัก ความอบอุ่นอย่างเพียงพอ บิดามารดาควรแสดงความรักอย่างเปิดเผยและเข้าใจง่าย จะทำให้เด็กเกิดความสุข ความมั่นใจ จะช่วยให้เด็กพัฒนาความไว้วางใจมองโลกในแง่ดี และพัฒนาบุคลิกภาพในทางบวก

- การยอมรับว่าเด็กเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ให้เด็กได้มีส่วนร่วมทำ กิจกรรมภายในบ้าน มีโอกาสแสดงความคิดเห็นจะทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจและไม่สนใจสิ่งนอกบ้านที่จะชักจูงไปในทางเสียหายได้

- การให้อิสระภาพ เด็กต้องการความเป็นอิสระ ความเป็นตัวของตัวเอง และต้องการช่วย ตัวเอง อย่างมีบับบังคับหรือเข้มงวดกวดขันกับเด็กจนเกินไป จะเป็นสาเหตุให้เด็กดื้อ มีนิสัยต่อต้าน หรือแสดงพฤติกรรมอื่นๆ ที่เป็นปัญหาได้

2. การอบรมและการศึกษาเบื้องต้น คือการอบรมให้เด็กรู้จักระเบียบทางสังคม และสามารถปรับตัวทางสังคมได้ (Socialization) การปรับตัวทางสังคมคือ การเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อจะอยู่ในสังคม บิดามารดามีส่วนช่วยให้เด็กปรับตัวทางสังคม โดยการอบรมให้รู้จักกฎเกณฑ์ ค่านิยม และ แบบแผนของสังคม เพื่อช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทางสังคมเผชิญกับสิ่งแวดล้อมอื่นๆ นอกบ้านได้ การอบรมเด็กที่ทำได้โดยตรง เช่น การอบรมสั่งสอน ทางอ้อม เช่น การทำตัว ให้เป็นแบบอย่างที่ดี ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ทำให้การศึกษาอย่างไม่เป็นทางการขึ้นพื้นฐานอยู่ตลอดเวลา การอบรมและให้การศึกษาเบื้องต้นทำได้โดยวิธีการต่อไปนี้

2.1 การปลูกฝังลักษณะที่ดีให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข คุณลักษณะที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็กได้แก่ การมีสุขภาพอนามัยดี มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ กล้าแสดงความคิดเห็น และรู้จักแก้ปัญหา เป็นต้น

2.2 การอบรมมารยาททางสังคม เป็นที่ชื่นชอบและทำให้คุณลักษณะของเด็กดีด้วยเช่น การฝึกมารยาทในการรับประทานอาหาร การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับเวลาและสถานที่

2.3. การปลูกฝังทัศนคติที่ถูกต้องให้แก่บุตร ความรู้สึกนึกคิดของบิดามารดาที่มีต่อ สิ่งหนึ่งหรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ย่อมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการด้านเจตคติของเด็ก เด็กย่อมจะเติบโตขึ้นมามีเจตคติต่อสิ่งใด บุคคลใด หรือสถานการณ์ใด บิดามารดาจึงมีบทบาทสำคัญต่อการปลูกฝังเจตคติเป็นอย่างมาก

3. การส่งเสริมความสนใจของเด็ก เด็กแต่ละเพศแต่ละวัยมีความสนใจแตกต่างกัน บิดามารดาควรสังเกตและพยายามส่งเสริมด้วยวิธีการดังนี้

- จัดหาอุปกรณ์ บิดามารดาควรจัดหาอุปกรณ์การระบายสี สมุดภาพและสีเทียน ให้กับเด็กวัยอนุบาล และวัยประถมศึกษา เพื่อช่วยให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อมือ ตา และประสาทตา กับกล้ามเนื้อจะได้ทำงานประสานกันได้ดีขึ้น

- จัดหาหนังสือภาพนิทาน หนังสือภาพนิทานเหมาะสมกับเด็กอนุบาล (3 – 5 ขวบ) เพราะเด็กสนใจภาพและนิทาน ชอบดูภาพ และให้ผู้ใหญ่เล่าเรื่องตามภาพ

- จัดหาหนังสือที่มีภาพประกอบและหนังสือการ์ตูน เด็กวัยประถมศึกษาสนใจ นิทานและ

การ์ตูนมากเป็นพิเศษ

- จัดหาอุปกรณ์การเล่นที่เหมาะสมกับวัย เช่น วัยทารก วัยเด็กตอนต้น วัยเด็กตอนกลาง วัยเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น ได้แก่ ตุ๊กตา รูปสัตว์ ภาพตัดต่อ เชือกกระโดด ลูกบอล ห่วงยาง แบดมินตัน ฯลฯ
- การพาไปชมภาพยนตร์ที่ดี เป็นการเปลี่ยนบรรยากาศให้เด็ก วัยเด็กตอนต้นจะชอบดู ภาพยนตร์การ์ตูน ภาพยนตร์หรือทริททิพย์ป้าหารย

การส่งเสริมความสนใจของเด็กดังกล่าว นอกจากจะเป็นการตอบสนองความสนใจของเด็กให้ได้ทำสิ่งที่สนใจ และเกิดความพอใจแล้วยังเป็นสิ่งที่มีประโยชน์มาก คือ ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ และด้านสังคม

4. การส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา มีดังนี้

- ส่งเสริมให้เด็กฝึกคิดและแก้ปัญหาต่างๆ
- ส่งเสริมให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง
- ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้กับเด็ก
- ส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสทำในสิ่งที่ตนสนใจ
- ส่งเสริมทักษะทางภาษาเพื่อให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ทางภาษาต่อไป
- ส่งเสริมให้เด็กรู้จักสังเกต และสนใจสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว
- ส่งเสริมความรับผิดชอบในการทำงานต่างๆ

5. การถ่ายทอดวัฒนธรรมทางสังคม ควรส่งเสริมให้เด็กได้รับการอบรมด้านวัฒนธรรมของชาติเกิดความรู้สึกยกย่องวัฒนธรรมของชาติ และเกิดความต้องการที่จะรักษามรดกทางวัฒนธรรมและประเพณีไทยโดยมีผู้ปกครองและครูทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี

วรารณ รักริย (2533) กล่าวถึงบทบาทของบิดามารดาต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กไว้ดังนี้

1. ให้การอบรมเลี้ยงดูและบ่งชี้
2. ให้การศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ถ่ายทอดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนบทบาทหน้าที่ในครอบครัวให้แก่เด็ก
4. ช่วยแก้ไข้ปัญหาและอบรมสร้างวินัยอันดีให้แก่เด็ก
5. ฝึกอบรมให้เด็กช่วยเหลือตนเองได้
6. จัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมเพื่อช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้และพัฒนาการต่างๆ ด้าน
7. เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆ และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (พวงเล็ก

วรกุล 2538 : 15)

สรุปได้ว่า การเลี้ยงดูเด็กให้เจริญเติบโตและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต้องได้รับการตอบสนองขั้นพื้นฐานอย่างเพียงพอ เด็กจึงจะเจริญเติบโตและสมบูรณ์นั้น พ่อแม่ต้องมีหน้าที่ดังนี้

1. ให้การตอบสนองความต้องการทางร่างกายและจิตใจ
2. ให้การอบรมในการสร้างวินัยและให้การศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ส่งเสริมความสนใจของเด็ก ช่วยแก้ปัญหา และให้รู้จักช่วยเหลือตนเอง
4. ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา
5. การถ่ายทอดวัฒนธรรมทางสังคม รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก

2.7 ลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

พัชรี สวนแก้ว (2532) กล่าวถึงลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูไว้ 4 ด้าน ดังนี้ :

1. การอบรมเลี้ยงดูที่เน้นการพัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง การที่ผู้ใหญ่ในครอบครัว ส่งเสริมความเจริญเติบโต ความแข็งแรงของร่างกาย ด้านการฝึกให้เด็กรู้จักรักษาความสะอาดของอวัยวะต่างๆ ตลอดจนเสื้อผ้าและเครื่องใช้ส่วนตัว รู้จักปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างมีสุขนิสัยที่ดี เช่น รู้จัก แปรงฟัน ล้างมือ ล้างเท้า ทำความสะอาดหลังการขับถ่าย ฝึกการขับถ่ายให้เป็นเวลา ตลอดจนการใช้ห้องน้ำห้องส้วมอย่างถูกต้อง ฝึกให้เด็กได้เล่นออกกำลังกายเพื่อบริหารกล้ามเนื้อส่วนต่างๆ และพักผ่อนเพียงพอและถูกวิธี ให้รู้จักเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ และเป็นเวลารู้จักหลีกเลี่ยงและป้องกันตัวจากโรคติดต่อ และนำเด็กไปตรวจรักษาทุกครั้งที่ป่วย

2. การอบรมเลี้ยงดูที่เน้นการพัฒนาด้านอารมณ์สังคม หมายถึง การที่ผู้ใหญ่ฝึกให้เด็กรู้จักปฏิบัติตนต่อหมู่คณะ รู้จักช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นตามความสามารถ รู้จักปรับตัวเข้ากับผู้อื่นในสถานการณ์ทั้งการเล่นและการทำงาน ตลอดจนการอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักการรับและการให้ รู้จักปฏิบัติตามมารยาททางสังคมง่ายๆ เช่น รู้จัก สวัสดี ขอบคุณ ขอโทษ และเคารพกราบไหว้ผู้ใหญ่ตามโอกาสสมควร ฝึกให้เด็กรับผิดชอบเมื่อกระทำความผิด ให้กล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง ปลุกฝังให้รู้จักรักและชื่นชมในธรรมชาติและดนตรี ฝึกให้รู้จักเปลี่ยนพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความโกรธอย่างรุนแรง มาเป็นพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับได้ ฝึกสอนไม่ให้เด็กกลัวในสิ่งที่ไม่สมควร เช่น กลัวผี กลัวความมืด

3. การอบรมเลี้ยงดูที่เน้นการพัฒนาการทางด้านสติปัญญา หมายถึง การที่ผู้ใหญ่ส่งเสริมให้เด็กมีเชาว์ ไหวพริบ เฉลียวฉลาด ฝึกให้เด็กรู้จักความหมายของคำและช่วยให้เด็กใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง ตามวัย ให้ความสนใจ ฟังความคิดเห็น ตลอดจนปัญหาหรือความสงสัยของเด็ก ตอบคำถามหรือนำให้เด็กได้เข้าใจ ถูกต้องตามเหตุผลอย่างง่าย ๆ สอนให้เด็กรู้จักระมัดระวังตัวจากสิ่งที่เป็นอันตราย ในชีวิตประจำวัน และส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์จริงตามความเหมาะสม ส่งเสริมให้เด็กดู รายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ จัดหาอุปกรณ์และสื่อที่จะช่วยให้ได้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ เปิดโอกาสให้เด็กได้ทดลองใช้จริง สอนให้เด็กรู้จักความหมายของคำที่ใช้บอกเวลาต่างๆ และสอนให้เด็กรู้จักนับและผลิตสิ่งของง่ายๆ

4. การอบรมเลี้ยงดูที่เน้นการพัฒนาการด้านจริยธรรม หมายถึง การที่บิดามารดาปลูกฝังให้เด็กมีใจเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว ซื่อสัตย์ มีสัมมาคารวะ กตัญญูทศเวที เคารพผู้ใหญ่และรู้จักเกรงใจ ปฏิบัติตามคำสั่งสอนทางศาสนา รู้จักสวดมนต์ไหว้พระ ฝึกให้เด็กนิยมการทำความดี โดยการให้ประสบการณ์

ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น บิดามารดาทำให้ดูเป็นตัวอย่าง ชี้แนะให้เด็กดู เมื่อผู้อื่นกระทำความดี เล่าเรื่องหรือหารูปประกอบเกี่ยวกับบุคคลหรือสัตว์ที่กระทำความดีมาให้เด็กได้เห็นเป็นการโน้มน้าวจิตใจให้คล้อยตาม

อาจกล่าวสรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูมีความสำคัญต่อเด็กช่วยพัฒนาการด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา การที่เด็กเติบโตและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขนั้นขึ้นอยู่กับวิธีการและการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้อง

2.8 องค์ประกอบที่มีผลต่อการเลี้ยงดู

วรารักษ์ รักรัตน์ (2535 : 30 – 34) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อการเลี้ยงดูเด็กดังต่อไปนี้

อาชีพพ่อแม่ เป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญต่อการเจริญเติบโตของลูก และเป็นการชี้นำสภาพการเลี้ยงดูลูก เช่น ชาวนา ชาวไร่ มักจะมีชีวิตอยู่กับสภาพตามธรรมชาติ งานที่ทำเป็นงานหลัก ครอบครัวมักเป็นครอบครัวใหญ่ ดังนั้นการเลี้ยงดูลูกจะมีลักษณะปล่อยปละละเลย และไม่มีการวางแผน มักจะเป็นภาระของญาติผู้ใหญ่ เช่น พี่ต๋นโต ปู่ย่าตายาย ลูกเจริญเติบโตตามธรรมชาติ ก่อนข้าง แข็งแรงและช่วยเหลือตัวเองได้ดี ส่วนข้าราชการและพนักงานบริษัท พ่อแม่ทำงานลักษณะประจำมีรายได้แน่นอนค่อนข้างคงที่ โดยลักษณะอาชีพจะไม่มีกิจกรรมที่มากเกี่ยวกับลูก ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูมักจะเป็นไปอย่างสบายเรื่อย ๆ นอกจากเล่นแล้วลูกมักจะไม่มียกกิจกรรมอื่นเกี่ยวข้องกับอาชีพพ่อแม่ พ่อแม่มักจะต้องจัดหากิจกรรมให้และเอาใจใส่ลูกมากกว่าอื่นๆ สำหรับอาชีพค้าขายและธุรกิจขนาดเล็ก พ่อแม่อาชีพนี้มักจะประสบความสำเร็จไม่แน่นอนค่อนข้างสูง อยู่ท่ามกลางบรรยากาศที่มีการแข่งขันกับเวลาและผู้คนตลอดกิจกรรมที่เกี่ยวกับอาชีพนี้มักจะมีอิทธิพลและ เกี่ยวพันกับสภาพการดำรงชีวิตประจำวันของทุกคนในครอบครัว ลูกจึงมักมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของพ่อแม่ เช่น ช่วยพ่อแม่ขายของหยิบของ จัดระเบียบสินค้า เป็นต้น เนื่องจากลูกมีโอกาสที่จะช่วยเหลือตนเองและพ่อแม่ มากจึงมีแนวโน้มที่จะขยัน มีความสามารถและทักษะมากกว่าครอบครัวที่มีอาชีพอื่น

สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย บ้านเป็นสถานที่ลูกใช้เวลาอาศัยอยู่มากที่สุด สภาพแวดล้อมของ ที่อยู่อาศัยมีส่วนสำคัญสูงสุดต่อการหล่อหลอมการเจริญเติบโตของลูก เช่น บ้านที่มีบริเวณสนามหญ้าหน้าบ้านและรั้วรอบขอบชิด เด็กมักจะไม่มีเพื่อนเล่นจำต้องเก็บตัวอยู่ในบ้าน อาจนำไปสู่ความเหงา เก็บตัวและไม่ทัน คนอื่น พ่อแม่มักจะมีภาระในการจัดหาผู้ดูแลและกิจกรรมให้ลูกค่อนข้างมาก ในขณะที่ครอบครัวที่อยู่ห้องแถว ตึกแถว และสลัม เด็กจะมีเพื่อนเล่นมาก และมีโอกาสที่จะรู้เห็นวิถีชีวิตและ การทำมาหากินของครอบครัวที่อยู่ข้างเคียง ดังนั้นเด็กในกลุ่มนี้มักจะช่วยเหลือตนเองได้มาก ระวัง ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย และมีประสบการณ์สูง พ่อแม่มีภาระในการหากิจกรรม ตลอดจนให้เวลากับลูกน้อยกว่าครอบครัวที่อยู่ในบ้าน

ฐานะของครอบครัว พ่อแม่ที่มีฐานะเศรษฐกิจดีมักจะมีโอกาสจัดหาทรัพยากรกิจกรรม และการ อบรมเลี้ยงดูได้มากกว่าและดีกว่าพ่อแม่ที่หาเช้ากินค่ำ

ประสบการณ์ชีวิตและความมุ่งหวังในความสำเร็จของพ่อแม่ ประสบการณ์ของชีวิตที่พ่อแม่พบมาในอดีตมักจะเป็นแนวทางลำดับแรกที่พ่อแม่นำมาใช้ในการเลี้ยงดู เช่น รูปแบบวิธีการและ เหตุการณ์ที่พ่อแม่เคยได้รับการเลี้ยงดูมาก่อน หรือแนวทางที่พ่อแม่ได้พบเห็นเป็นตัวอย่างจากชีวิตของ ผู้อื่น เป็นต้น พ่อแม่ที่มี

ประสบการณ์ในชีวิตมากมีแนวโน้มที่จะเข้าใจลูกและมีแนวทางในการอบรมลูกที่ดี ความมุ่งหวังในความสำเร็จของพ่อแม่จะเป็นตัวกำหนดหรือโน้มน้าววิถีชีวิตของลูก พ่อแม่ที่มีความมุ่งหวังไว้มากจะเป็นการเลี้ยงลูกในลักษณะกวดขัน ในขณะที่พ่อแม่มีความมุ่งหวังไม่สูงนัก อาจจะมีการเลี้ยงดูในลักษณะผ่อนปรนมากขึ้น

เวลาของพ่อแม่ที่มีให้กับลูก เวลาของพ่อแม่ที่มีโอกาสได้เล่นคุยกับลูก ตลอดจนพาไปเที่ยว เป็นการสร้างความใกล้ชิดที่ทำให้พ่อแม่ลูกมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ตลอดจนชักนำให้ปรับตัวเข้าหากันได้ง่ายและดีขึ้น ครอบครัวที่พ่อแม่มีเวลาให้ลูกมาก ลูกมีแนวโน้มจะมีความอ่อนโยน มีทัศนคติที่ดี เนื่องจากมีความอบอุ่นใจ สำหรับกรณีของครอบครัวที่พ่อแม่มีเวลาให้ลูกน้อย โดยทั่วไปมักจำเป็นต้องมีผู้อื่นเลี้ยงดูลูกให้ เช่น ญาติผู้ใหญ่ (ปู่ ย่า ตา ยาย) มักจะมีแนวโน้มที่จะหลงและตามใจเด็ก ซึ่งอาจชักนำให้เด็กหลงตัวเองและอ่อนแอ หรือกรณีที่มีพี่เลี้ยงคนใช้ดูแลลูกให้อาจมีปัญหาก้าวร้าวข่มขู่ ทั้งนี้เด็กสามารถเรียกร้องต่อพี่เลี้ยงคนใช้มากกว่าพ่อแม่ โดยทั่วไปพี่เลี้ยงคนใช้ไม่มีความกล้าในการตัดสินใจในการเลี้ยงดูเด็กเหมือนพ่อแม่ อีกทั้งความรู้สึกรับผิดชอบในการเลี้ยงดูเด็กมีน้อยกว่าพ่อแม่

จำนวนลูกและสมาชิกในครอบครัว ครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวแตกต่างกันก็จะมีวิธีการเลี้ยงลูกที่แตกต่างกัน ครอบครัวที่มีลูก 1 คน พ่อแม่ต้องมีภาระที่จะจัดหากิจกรรมและเวลาให้ลูกมากกว่าครอบครัวที่มีลูกหลายคน ครอบครัวที่มีลูก 2 - 3 คน ก็จะพบปัญหาในการเลี้ยงดูลูกแต่ละคนที่แตกต่างกันไป สำหรับกรณีของครอบครัวที่มีลูกหลายคนมักจะประสบปัญหาภาระในการเลี้ยงดู และจัดหากิจกรรมมากกว่าครอบครัวที่มีลูกน้อยกว่า ในกรณีที่ครอบครัวมีสมาชิกหลายคนในบ้านเดียวกัน เด็กมักจะไม่มีความอบอุ่นไม่เหงามีความกระตือรือร้นและพัฒนาการที่ค่อนข้างเร็ว เพราะมีสมาชิกของ ครอบครัวหลายคนผลัดเปลี่ยนกันมาเลี้ยงดูหรือเล่นกับเด็ก ภาระของพ่อแม่ในการเลี้ยงดูมักจะเบาบางลงตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว

ความเข้มแข็งทางจิตใจของพ่อแม่ เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการพิจารณาแนวทาง หรือวิธีเลี้ยงดูลูก โดยทั่วไปพ่อแม่มักจะมีจิตใจอ่อนไหวต่อการเลี้ยงดูลูก พ่อแม่ที่ใจอ่อนมากๆ เช่น ซื่อซน ของเล่น เป็นต้น เป็นการเปิดโอกาสที่ลูกจะฝึกฝนการช่วยเหลือตนเอง ขาดความมานะ ขาดประสบการณ์ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และมักต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่นเสมอ

ปัจจัยของครอบครัวมีอิทธิพลต่อการเลี้ยงดูเด็กมาก ไม่ว่าจะเป็นลักษณะโครงสร้างของครอบครัว สภาพการทำงานของบิดามารดา สถานะภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดามารดา อายุของมารดา จำนวนบุตรและลำดับที่เกิดของบุตร ความรู้ความเข้าใจของบิดามารดาในเรื่องของพัฒนาการ และแนวปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก (นันทา เทนธานี. 2534 : 1 - 2)

สรุป องค์ประกอบที่มีผลต่อการเลี้ยงดู ได้แก่ อาชีพของพ่อแม่ สภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัย ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ประสบการณ์ชีวิตและความสำเร็จของพ่อแม่ เวลาของพ่อแม่ที่ให้กับลูก จำนวนสมาชิกในครอบครัว และความเข้มแข็งทางจิตใจของพ่อแม่ ล้วนมีอิทธิพลต่อการเลี้ยงดูทั้งสิ้น

2.9 ผู้ปกครองกับการเล่านิทาน

การเล่านิทานของผู้ปกครองมีความสำคัญต่อเด็กเป็นอย่างมากทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา เปรียบเสมือนเป็นการให้อาหารทิพย์ การที่เด็กได้ฟังนิทานจากพ่อ แม่ ผู้ปกครอง จะทำให้เด็กเกิด ความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีความสุขผ่อนคลายอารมณ์เครียด สร้างจินตนาการและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ให้กับเด็กทำให้เด็กและผู้ใหญ่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และเป็นการสนองความต้องการทางธรรมชาติของเด็กซึ่งผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด

นิทานช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้กับเด็ก (สมศักดิ์ ปริบูรณ์. 2542 : 57) ดังนี้

พัฒนาการทางกาย เมื่อเด็กได้ฟังนิทานเด็กจะเลียนแบบการปฏิบัติตัวตามตัวละครเอกหรือสาระที่ได้จากนิทาน เพราะเด็กเป็นคนกล้า คนเก่ง มีความมั่นใจ และกล้าแสดงออกตามตัวละครหรือเนื้อเรื่องในนิทาน เช่น นิทานเรื่องลูกหมีปวดฟัน จะทำให้เด็กเห็นคุณค่าของการรักษาฟัน เนื้อหาสาระของนิทานจะเป็นเครื่องช่วยเสริมความมั่นใจให้ผู้ฟังปฏิบัติตาม ก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาการทางกายของเด็กอย่างยิ่ง

พัฒนาการทางอารมณ์ ในขณะที่ฟังนิทานเด็กจะเกิดความรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน มีอารมณ์สงบ เยือกเย็น ช่วงความสนใจยาวนานขึ้น มีความสนใจมีจิตใจจดจ่อต่อเนื้อหาในนิทาน พร้อมทั้งจะสร้างจินตนาการของตนเองเป็นผลทำให้กล้าคิดกล้าแสดงออกเป็นตัวของตัวเอง เกิดความมั่นใจ รวมทั้งขัดเขยสิ่งที่ไม่ดีของตัวเอง ทำให้เกิดผลดีทางอารมณ์

พัฒนาการทางสังคม รูปแบบของการเล่านิทานเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เล่ากับผู้ฟัง ซึ่งจะแสดงออกมาทางน้ำเสียง ลีลาท่าทางที่เป็นกันเอง เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวที่สนุกสนาน ผสมผสานกับความรู้ คีลธรรมจรรยา ขนบธรรมเนียมประเพณี รูปแบบการดำเนินชีวิตในสังคม ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนในสังคม มีความพร้อมในการคบค้าสมาคมกับบุคคลอื่นๆ รู้จักการรวมกลุ่ม เกิดความสนิทสนมระหว่างผู้ฟังด้วยกัน และระหว่างผู้ฟังกับผู้เล่า รู้จักการรอคอย รู้มารยาทในสังคมที่ควรปฏิบัติ จึงถือว่านิทานช่วยสร้างพัฒนาการทางสังคมของเด็กอย่างยิ่ง

พัฒนาการทางสติปัญญา นิทานเป็นสิ่งเสริมสร้างสติปัญญาได้อย่างชัดเจน เช่น ผู้ฟังจะต้องจับใจความสำคัญของเรื่อง มีทักษะในการใช้ภาษาไทยโดยใช้เรื่องที่เล่าเป็นต้นแบบ รู้จักเรียบเรียงถ้อยคำในการโต้ตอบระหว่างผู้เล่าและผู้ฟัง เพิ่มพูนคำศัพท์และขยายประสบการณ์ของตนเองให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

สรุป การเล่านิทานของผู้ปกครองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับเด็ก เพราะจะทำให้เด็กได้รับพัฒนาทั้งการทางร่างกาย ทางอารมณ์ ทางสังคม ทางสติปัญญาไปพร้อมๆกัน และนิทานยังเป็นอาหารทิพย์ทางใจของเด็กอีกด้วย

ครัวที่มีรายได้ต่ำมีลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ ด้านความรุนแรงของการตอบสนองมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้สูง เด็กที่อยู่ในครอบครัวขยายมีลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ด้านความคงที่ของช่วงความสนใจมากกว่า กลุ่มที่อยู่ในครอบครัวเดี่ยว

เยาวลักษณ์ หารวชิรพงศ์ (2532 : 61) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับพัฒนาการด้านนิยส่วนบุคคล และสังคมของเด็กก่อนวัยเรียน พบว่าเพศของเด็ก ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดากับบุตร และสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดามีผลต่อระดับพัฒนาการด้านนิยส่วนบุคคลและสังคมของเด็ก

จรรยา สุวรรณทัต และลัดดาวัลย์ เกษมเนตร (2533 : 113) ได้สรุปผลจากการประมวลงานวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเด็กไทยไว้ว่า ความสำคัญด้านตัวแปรภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเชื้อชาติ ศาสนา ระดับการศึกษา ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนการปฏิบัติตนต่อบุคคลภายในครอบครัว

รัตนาวดี รอดภิรมย์ (2533 : 72) ศึกษาพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ อบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองแบบใช้อำนาจกึ่ง ตามใจมีพฤติกรรมการช่วยเหลือสูงกว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจ หรือแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองแบบตามใจ และแบบใช้อำนาจมีพฤติกรรมการช่วยเหลือแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

วัลลยา ธรรมพิณวัฒน์ (2538 : 87) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นฐานทางอารมณ์กับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กก่อนวัยเรียน พบว่า พื้นฐานทางอารมณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กอย่างไม่มีนัยสำคัญ

สุชาติ ศรีเลณวัติ (2534 : 30) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ องค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโต และพัฒนาการพบว่า อิทธิพลของการเลี้ยงดูมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการ ของเด็กโดยกล่าวว่า ในระยะแรกของชีวิตพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวของร่างกาย การนั่ง การยืน การเดิน การใช้มือและนิ้วจะเป็นไปตามลำดับขั้นวุฒิภาวะร่างกายเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามการกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อมจำเป็นสำหรับการส่งเสริมพัฒนาการเช่นกัน เด็กในสถานสงเคราะห์ซึ่งได้รับการอุ้มชูสัมผัสและมีโอกาสเคลื่อนไหวน้อย จะนั่ง จะยืน และเดินช้ากว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูในครอบครัวตามปกติ

งานวิจัยในต่างประเทศ

วิกเตอร์ (Victor. 1977 : 5364 – A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเกี่ยวกับเชื้อชาติฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษาของครอบครัว ขนาดของครอบครัว ความหนาแน่นของที่อยู่อาศัยตลอดจนการได้รับภูมิคุ้มกันโรคกับระดับสุขภาพของเด็กก่อนวัยเรียนในสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ทุกองค์ประกอบของสังคมมีความสัมพันธ์กับระดับสุขภาพ และความเจ็บป่วยของเด็ก นอกจากนั้นโอกาสด้านสุขภาพยังขึ้นอยู่กับองค์ประกอบด้านฐานะทางสังคมด้วย

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะพบว่า นิทานมีความสำคัญกับเด็กนิทานช่วยส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตให้แก่เด็ก และช่วยสร้างเสริมอุปนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก นิทานช่วยปลูกฝังคุณธรรม และเป็นสื่อสำคัญที่จะช่วยพัฒนาจริยธรรม (พรทิพย์ วินโกมินทร์. 2530 : 8) การเล่านิทานนอกจากเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ให้แก่เด็กแล้วยังสร้างความเพลิดเพลิน ช่วยสนองความต้องการของเด็ก นอกจากนี้เนื้อหาของนิทานช่วยปลูกฝังความดีความละเอียดย่อขึ้นในจิตใจ สร้างความคิดริเริ่มทำให้เด็กรักการอ่าน และการเลียนแบบที่ดีให้กับเด็ก (บรรพต พรประเสริฐ. 2531 : 31) นิทานช่วยสร้างเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ภาษาและโดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการด้านสังคมที่เด็กจะได้รับความรู้และคุณธรรม (สันหทัย อรุณธารี. 2542 : 5) จากเรื่องที่ฟังส่งผลให้เด็กมีจิตใจที่ดี เมื่อโตขึ้นก็จะเป็นคนดีมีคุณค่าในสังคมต่อไป การเล่านิทานเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งที่พ่อ แม่ ผู้ปกครองสามารถแสดงออกถึงความรักและความเอาใจใส่ต่อเด็ก การเล่านิทานให้เด็กฟังเสมอๆ เป็นทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาด้านอารมณ์ของเด็ก การเล่านิทานเป็นการจุดประกายจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ขยายประสบการณ์ทางภาษา (สถาพร ริยะสุ. 2541 : 125) ทำให้เกิดความใกล้ชิดระหว่างพ่อ แม่ ลูก ด้วยสัมผัสที่อบอุ่น ความผูกพัน อย่างลึกซึ้งถูกสร้างขึ้น ทีละเล็กทีละน้อยผ่านเรื่องราวแต่ละหน้าแต่ละเล่ม ตามวัน เวลาที่อยู่ร่วมกัน อย่างคาดไม่ถึง ซึ่งในการเล่านิทานของผู้ปกครองอาจมีรูปแบบที่แตกต่างกันทั้งการเลือกนิทาน วิธีเล่านิทาน เวลาที่เล่า และเนื้อหา เป็นต้น ดังนั้นในฐานะผู้วิจัยซึ่งได้ทำงานเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย และผู้ปกครอง และอยู่ในโครงการรักการอ่านผ่านนิทานของโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จึงสนใจศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลวัดนางนองซึ่งผลการวิจัยที่ได้ นอกจากจะใช้เพื่อการพัฒนา โครงการรักการอ่านผ่านนิทานสนุกของโรงเรียนแล้วยังเป็นแนวทางเพื่อโรงเรียนและครูได้นำไปสนับสนุนผู้ปกครองในการเล่านิทานด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 และชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง เขตจอมทอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 และชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง เขตจอมทอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวนร้อยละ 50 ของจำนวนผู้ปกครองทั้งหมดได้ผู้ปกครอง 200 คน โดยเลือกจากการสุ่มอย่างง่าย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ มาตราประมาณค่า และแบบปลายเปิด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลปัจจัยพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง และ ระดับชั้นเรียนของเด็ก

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการเล่านิทาน ประกอบด้วยข้อคำถาม ดังนี้

2.1	วิธีเล่านิทาน	จำนวน	14 ข้อ
2.2	เวลาที่ใช้เล่านิทาน	จำนวน	12 ข้อ
2.3	เนื้อหาของนิทาน	จำนวน	12 ข้อ
2.4	อุปกรณ์ประกอบการเล่านิทาน	จำนวน	12 ข้อ
2.5	การสอดแทรกคำสอน	จำนวน	12 ข้อ
2.6	การเลือกนิทาน	จำนวน	12 ข้อ

แบบสอบถามนี้เป็นแบบมาตราประมาณค่า มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ผู้ปกครองตอบปฏิบัติทุกครั้ง	ให้	3	คะแนน
ผู้ปกครองตอบปฏิบัติบ้าง	ให้	2	คะแนน
ผู้ปกครองตอบปฏิบัติน้อยครั้ง	ให้	1	คะแนน
ผู้ปกครองตอบไม่ได้ปฏิบัติ	ให้	0	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นการแสดงความคิดเห็น และข้อที่เป็นปัญหา/อุปสรรคในการเล่านิทานของผู้ปกครอง

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอนที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1. ศึกษางานวิจัย เอกสาร วารสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เพื่อวางกรอบโครงสร้างแบบสอบถาม

2. รวบรวมรายละเอียด กำหนดประเด็นเนื้อหาที่ศึกษา จัดเป็นข้อรายการของแบบสอบถาม ได้ลักษณะของแบบสอบถามดังนี้

ตอนที่ 1 บัณฑิตพื้นฐานของผู้ปกครอง ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และระดับชั้นเรียนของเด็ก

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับมาตราประมาณค่าเกี่ยวกับ วิธีเล่านิทาน เวลาที่ใช้เล่านิทาน เนื้อหาของนิทาน อุปกรณ์ประกอบการเล่านิทาน การสอดแทรกคำสอน และการเลือกนิทาน จำนวน 74 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

การหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. นำแบบสอบถามฉบับร่าง เสนอประธานคณะกรรมการ และกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจแก้ไขด้านภาษา และความเหมาะสมของเนื้อหา

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของภาษาและเนื้อหาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะโดยใช้เกณฑ์พิจารณา คัดเลือกจากผู้เชี่ยวชาญ 2 ใน 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.1 อาจารย์กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ บรรณารักษ์ศาสตร์และนิเทศศาสตร์ สาขาวรรณกรรมสำหรับเด็ก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกริก ยืนพันธ์ บรรณารักษ์ศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ สาขาวรรณกรรมสำหรับเด็ก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กนกกร บุษยะกนิษฐ์ โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏสวนดุสิต

จากผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญพบว่า ข้อคำถามและเนื้อหา มีความสอดคล้องและครอบคลุมตามจุดประสงค์การวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้ปรับปรุงแบบสอบถามดังนี้

- 1) ให้เปลี่ยนคำว่า "เรื่องที่" ในแต่ละประเด็นรายด้าน เป็น "ด้านที่"
 - 2) ให้แก้ไขสาระของด้าน วิธีเล่นิทาน ดังนี้
 - 2.1 เพิ่มข้อคำถาม 2 ข้อ ดังนี้ เล่าไปพบไป และเล่าไปตัดไป
 - 2.2 ข้อที่ 10 จากเล่าโดยใช้เกม เปลี่ยนเป็น เล่าไปวาดไป
 - 3) ให้ปรับปรุงด้านภาษา โดยเพิ่มเติม / ขยายความหมายบางข้อให้ชัดเจนขึ้น เช่น เล่าโดยการอ่าน เปลี่ยนเป็น เล่าโดยใช้วิธีการอ่านให้เด็กฟัง เล่าโดยใช้เทป เปลี่ยนเป็น เล่าโดยการเปิดเทปนิทาน เป็นต้น
 - 4) ให้ยกตัวอย่างประกอบ เช่น เล่าโดยใช้อุปกรณ์ เป็นเล่าโดยใช้อุปกรณ์รอบๆตัว เช่น ของเล่นต่างๆของเด็ก หุ่น ตุ๊กตา หนังสือ เป็นต้น
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลวัดนางนองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของแบบสอบถาม และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach.1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง เพื่อขอความร่วมมือจากทางโรงเรียนในการแจกแบบสอบถามให้ผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้ผู้ปกครองผ่านครูประจำชั้นให้กลุ่มตัวอย่าง โดยชี้แจง รายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และวิธีตอบแบบสอบถามเพื่ออธิบายให้ผู้ปกครองฟัง อีกครั้งหนึ่ง โดยส่งแบบสอบถาม ในวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2545 และรับคืนวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2545
3. ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อมูลครบถ้วนจำนวน 200 ฉบับ เมื่อนำมาตรวจแล้วพบว่าครบสมบูรณ์ จึงนำมาวิเคราะห์ ข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมไมโครคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูป SPSS / PC (Statistics Package for the Science PC) เพื่อคำนวณหาค่าสถิติดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 นำข้อมูลปัจจัยพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละในรูปของตารางประกอบคำอธิบาย

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 นำข้อมูลรูปแบบการเล่นกีฬานันทนาการของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (X) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้าน โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.26 - 3.00 หมายถึง ทำเป็นประจำอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้งหรือปฏิบัติทุกครั้ง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 - 2.25 หมายถึง ทำเดือนละ 2-3 ครั้งหรือปฏิบัติบ้าง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.76 - 1.50 หมายถึง ทำเดือนละ 1 ครั้งหรือปฏิบัติน้อยครั้ง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.00 - 0.75 หมายถึง ไม่เล่นเลยหรือมากกว่า 1 เดือนจึงเล่น 1 ครั้ง ไม่ได้ปฏิบัติหรือปฏิบัติน้อยมาก

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นการแสดงความคิดเห็นและข้อที่เป็นปัญหา / อุปสรรคในการเล่นกีฬานันทนาการ ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ เรียงตามลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อย

4. การทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการเล่นกีฬานันทนาการของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ เพศ ระดับชั้นเรียนของเด็ก โดยใช้การทดสอบค่าที่ (t - test)

5. การทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการเล่นกีฬานันทนาการของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ การวิเคราะห์ความแปรปรวน (One - Way Analysis of Variance) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มขึ้นไป และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้แก่

1. สถิติสำหรับการตรวจสอบเครื่องมือการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1970 : 161) ใช้สูตร

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 $\sum S_i^2$ แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน คือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1) ค่าร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด. 2533 : 101)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
 f แทน ความถี่
 N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2) ค่าเฉลี่ย (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2544)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2544 : 164)

$$S.D = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	$S.D$	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	คะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคะแนนทั้งหมดหรือประชากรในกลุ่มตัวอย่าง

2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ใช้ t -test โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544 : 165)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่มีการแจกแจงแบบที
	$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	S_1^2, S_2^2	แทน	ความแปรปรวนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	n_1, n_2	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติที่มีการแจกแจงแบบเอฟ
	MS_B	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_W	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe') (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่มีการแจกแจงแบบที (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่มีการแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
df	แทน	ระดับความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้
ตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามและวิเคราะห์รูปแบบการเล่านิทาน
ตอนที่ 2 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัยจำแนกตามตัวแปรต้น เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และระดับชั้นเรียนของเด็ก
ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านความคิดเห็นและข้อที่เป็นปัญหา/อุปสรรคในการเล่านิทานของผู้ปกครอง

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามและวิเคราะห์รูปแบบการเล่านิทาน
ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และระดับชั้นเรียนของเด็ก ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 ปัจจัยพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	52	26.00
หญิง	148	74.00
รวม	200	100.00
2. ระดับอายุ		
20 – 30 ปี	32	16.00
31 – 35 ปี	76	38.00
36 ปีขึ้นไป	92	46.00
รวม	200	100.00
3. อาชีพ		
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	36	18.00
ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว	54	27.00
รับจ้าง	83	41.50
อื่นๆ (งานบ้าน ทนายความ)	27	13.50
รวม	200	100.00
4. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	31	15.50
มัธยมศึกษา	43	21.50
ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา	63	31.50
ปริญญาตรีขึ้นไป	63	31.50
รวม	200	100.00
5. ฐานะทางเศรษฐกิจ		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	24	12.00
5,001 – 10,000 บาท	76	38.00
10,001 ขึ้นไป	100	50.00
รวม	200	100.00
6. ระดับชั้นเรียนของเด็ก		
ชั้นอนุบาลปีที่ 1	100	50.00
ชั้นอนุบาลปีที่ 2	100	50.00
รวม	200	100.00
รวม	200	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 74.00 มีอายุ 36 ปีขึ้นไปมากที่สุด ร้อยละ 46.00 มีอาชีพรับจ้างสูงสุด ร้อยละ 41.50 การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประกาศนียบัตร/อนุปริญญาและปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 31.50 เท่ากันทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีรายได้ 10,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 50.00

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน รูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านวิธีเล่านิทาน (N = 200)

วิธีเล่านิทาน	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปฏิบัติ
1. แต่งเรื่องเล่าเอง	1.44	0.89	น้อยครั้ง
2. เล่าโดยใช้วิธีการอ่านนิทานให้เด็กฟังอย่างเดียว	2.53	0.69	ทุกครั้ง
3. เล่าจากหนังสือนิทานและดูรูปภาพประกอบ	2.65	0.60	ทุกครั้ง
4. เล่าประกอบสำเนียงต่างๆ เช่น เสียงสัตว์ เสียงคนแก่ เสียงธรรมชาติ	1.86	0.96	ปฏิบัติบ้าง
5. เล่าประกอบท่าทาง	1.41	0.93	น้อยครั้ง
6. เล่าโดยใช้บทบาทสมมติ	1.40	1.00	น้อยครั้ง
7. เล่าโดยการเปิดเทปนิทาน	0.87	1.04	น้อยครั้ง
8. เล่าโดยการเปิด วีดิทัศน์ ให้ดู	1.25	1.08	น้อยครั้ง
9. เล่าโดยการเปิดวิทยุให้ฟัง	0.77	1.06	น้อยครั้ง
10. เล่าไปวาดภาพไป	0.94	1.08	น้อยครั้ง
11. เล่าโดยใช้อุปกรณ์รอบๆตัว เช่น ของเล่นต่างๆของเด็ก หุ่น ตุ๊กตา หนังสือเด็ก เป็นต้น	1.31	1.03	น้อยครั้ง
12. เล่าปากเปล่าโดยจำเรื่องมาเล่า	2.12	0.92	ปฏิบัติบ้าง
13. เล่าประกอบการพับกระดาษ ผ่า	0.77	1.02	น้อยครั้ง
14. เล่าประกอบการตัดหรือฉีกกระดาษ	0.75	1.04	ไม่ได้ปฏิบัติ

จากตาราง 2 พบว่า วิธีเล่านิทานที่ผู้ปกครองปฏิบัติทุกครั้ง มี 2 วิธี คือข้อ 3. เล่าจากหนังสือนิทานและดูรูปภาพประกอบ และข้อ 2. เล่าโดยใช้วิธีการอ่านนิทานให้เด็กฟังอย่างเดียว ตามลำดับ ส่วนข้อ 14. เป็นการเล่าประกอบการตัดหรือฉีกกระดาษไม่ได้ปฏิบัติเลย

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน รูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านเวลาที่ใช้เล่านิทาน (N = 200)

เวลาที่ใช้เล่านิทาน	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปฏิบัติ
1. เล่าเวลาที่ว่างหรือพร้อม	2.42	0.75	ทุกครั้ง
2. เล่าก่อนนอนเป็นประจำ	2.20	0.87	ปฏิบัติบ้าง
3. เล่าช่วงที่เด็กว่างจากการทำกิจกรรม เช่น ดูโทรทัศน์	1.84	0.96	ปฏิบัติบ้าง
4. เล่าเมื่อเห็นว่าเด็กสนใจ	2.52	0.74	ทุกครั้ง
5. เล่าเมื่อเด็กถามหรือร้องขอให้เล่า	2.48	0.81	ทุกครั้ง
6. เล่าเมื่อเห็นว่าสำคัญกับลูก	2.48	0.78	ทุกครั้ง
7. เล่าเพื่อกล่อมให้เด็กนอน	1.70	1.05	ปฏิบัติบ้าง
8. เล่าเฉพาะเมื่อเด็กทำผิด	1.34	1.15	ปฏิบัติบ้าง
9. เล่าเพื่อจะสอน	2.33	0.73	ทุกครั้ง
10. เล่าเมื่อเวลาเด็กโกรธเพื่อผ่อนคลาย	0.92	1.03	น้อยครั้ง
11. เล่าเวลาเด็กเสียใจเพื่อปลอบใจ	1.09	1.07	น้อยครั้ง
12. เล่าเพื่อเป็นรางวัล	1.50	1.07	น้อยครั้ง

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ปกครองใช้เวลาเล่านิทานทุกครั้ง 3 อันดับแรก คือข้อ4. เล่าเมื่อเห็นว่าเด็กสนใจ ข้อ5. เล่าเมื่อเด็กถามหรือร้องขอให้เล่า และข้อ6. เล่าเมื่อเห็นว่าสำคัญกับลูก ส่วนเวลาเล่าที่ปฏิบัติน้อยครั้ง คือข้อ10. เล่าเมื่อเวลาเด็กโกรธเพื่อผ่อนคลาย

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน รูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านเนื้อหาของนิทาน (N = 200)

เนื้อหาของนิทาน	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปฏิบัติ
1. เป็นเรื่องเกี่ยวกับสัตว์	2.44	0.68	ทุกครั้ง
2. เป็นเรื่องเกี่ยวกับคน	2.24	0.71	ปฏิบัติบ้าง
3. เป็นเทพนิยายที่เกี่ยวกับนางฟ้า เทวดา	1.92	0.87	ปฏิบัติบ้าง
4. เป็นนิยายพื้นบ้านที่เล่าต่อกันมา	1.70	0.95	ปฏิบัติบ้าง
5. เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิต	1.49	1.05	น้อยครั้ง
6. เป็นเรื่องตื่นเต้น	1.41	1.09	น้อยครั้ง
7. เป็นเรื่องอภินิหาร	1.48	1.07	น้อยครั้ง
8. เป็นเรื่องตลกขบขัน	1.88	0.94	ปฏิบัติบ้าง
9. เป็นเรื่องเกี่ยวกับบรรพบุรุษ	1.33	1.05	น้อยครั้ง
10. เนื้อหาทั่วไปไม่จำกัด	2.13	0.84	ปฏิบัติบ้าง
11. เนื้อหาเป็นคติสอนใจ	2.41	0.67	ทุกครั้ง
12. เนื้อหาเฉพาะเรื่องที่เป็นปัจจุบัน	1.58	0.88	ปฏิบัติบ้าง

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ปกครองจะใช้หนังสือนิทาน ข้อ1. เป็นเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ทุกครั้งเป็นอันดับแรก รองลงมา คือข้อ11. เนื้อหาเป็นคติสอนใจตามลำดับ ส่วนที่ปฏิบัติบ่อยครั้งเป็นอันดับสุดท้าย คือข้อ9 .เรื่องเกี่ยวกับบรรพบุรุษ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน รูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านอุปกรณ์ประกอบการเล่านิทาน

อุปกรณ์ประกอบการเล่านิทาน	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปฏิบัติ
1. ใช้หนังสือนิทาน	2.75	0.52	ทุกครั้ง
2. ใช้หุ่นต่างๆ เช่น หุ่นมือ หุ่นนิ้วมือ หน้ากาก เป็นต้น	1.08	1.03	น้อยครั้ง
3. ใช้ท่าทางตัวเอง	1.64	0.97	ปฏิบัติบ้าง
4. ใช้เทปประกอบ	0.82	1.07	น้อยครั้ง
5. ใช้รูปภาพทั่วไปประกอบ	2.03	0.92	ปฏิบัติบ้าง
6. ใช้ของจริงประกอบ	0.98	0.99	น้อยครั้ง
7. ไม่ใช้อุปกรณ์ใดๆ	1.38	1.11	น้อยครั้ง
8. ใช้หน้ากากประกอบ	0.72	1.05	ไม่ได้ปฏิบัติ
9. ใช้การวาดภาพประกอบการเล่า	1.09	1.06	น้อยครั้ง
10. ใช้เศษวัสดุต่างๆ เช่น เชือก ผ้า ของเล่น เปลือกไม้ เมล็ดพืช เป็นต้น	0.94	1.07	น้อยครั้ง
11. ใช้เสียงตัวเองทำเป็นเสียงต่างๆ เช่น เสียงเด็ก เสียงสัตว์ เสียงยักษ์ เสียงจากธรรมชาติ เป็นต้น	2.13	0.93	ปฏิบัติบ้าง
12. ใช้เพลง ดนตรีประกอบการเล่า	0.99	1.08	น้อยครั้ง

(N = 200)

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ปกครองจะใช้อุปกรณ์คือข้อ 1. ใช้หนังสือนิทานเล่าทุกครั้ง ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ คือข้อ 8. การใช้หน้ากากประกอบการเล่า

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน รูปแบบการเล่าทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านการสอดแทรกคำสอน (N = 200)

การสอดแทรกคำสอน	X	S.D	ระดับการปฏิบัติ
1. แทรกในเนื้อเรื่อง	2.47	0.74	ทุกครั้ง
2. แทรกในตัวละคร	1.09	0.92	ปฏิบัติบ้าง
3. เมื่อเล่าจบจะสอนเนื้อหาที่ต้องการ	2.54	0.70	ทุกครั้ง
4. แทรกเมื่อเด็กถาม	2.48	0.75	ทุกครั้ง
5. แทรกเมื่อเด็กขาดสมาธิ	1.74	1.03	ปฏิบัติบ้าง
6. แทรกเพื่อขยายความให้เด็กเห็นชัด	2.39	0.80	ทุกครั้ง
7. แทรกเมื่อเห็นว่าเนื้อเรื่องไม่มีสาระในส่วนคำสอน	1.89	1.00	ปฏิบัติบ้าง
8. แทรกเฉพาะเนื้อหาบางเรื่อง	1.87	0.83	ปฏิบัติบ้าง
9. เมื่อเล่าจบแล้วสอดแทรกความรู้ คำสอน คุณธรรม เป็นการทบทวนเรื่องที่เล่า	2.58	0.73	ทุกครั้ง
10. แทรกเพื่อเปรียบเทียบการกระทำของตัวละครกับการกระทำของเด็กเพื่อให้เรียนรู้	2.58	0.68	ทุกครั้ง
11. แทรกเพื่อชี้ประเด็นคำสอนที่ต้องการย้ำ	2.39	0.80	ทุกครั้ง
12. ไม่สอดแทรกเลย	0.84	1.03	น้อยครั้ง

จากตาราง 6 พบว่า ผู้ปกครองจะปฏิบัติทุกครั้งสูงสุด 2 ประการ คือข้อ9. เมื่อเล่าจบแล้วสอดแทรกความรู้ คำสอน คุณธรรม เป็นการทบทวนเรื่องที่เล่า และข้อ10. สอดแทรกเพื่อเปรียบเทียบการกระทำของตัวละครกับการกระทำของเด็กเพื่อให้เรียนรู้ ส่วนข้อที่จะกระทำน้อยครั้งเป็นอันดับสุดท้าย คือข้อ12. ไม่สอดแทรกเลย

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน รูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านการเลือกนิทาน (N = 200)

การเลือกนิทาน	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปฏิบัติ
1. เรื่องง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน	2.76	0.54	ทุกครั้ง
2. เรื่องชวนให้เด็กคิด	2.33	0.78	ทุกครั้ง
3. เรื่องที่มีคุณธรรม หรือมีความรู้	2.46	0.66	ทุกครั้ง
4. เรื่องที่มีตัวละครน้อยๆ	2.11	0.90	ปฏิบัติบ้าง
5. เรื่องเป็นบทสนทนามากกว่าการเล่าเรื่อง	1.64	0.88	ปฏิบัติบ้าง
6. ใช้ภาษาง่ายๆ	2.71	0.57	ทุกครั้ง
7. เรื่องใกล้ตัวเด็ก	2.61	0.63	ทุกครั้ง
8. เรื่องที่มีตัวละครเป็นสัตว์	2.42	0.60	ทุกครั้ง
9. เรื่องเป็นความเรียง	1.33	0.93	น้อยครั้ง
10. เรื่องเป็นบทกลอน	1.10	0.98	น้อยครั้ง
11. เป็นหนังสือการ์ตูน	2.34	0.80	ทุกครั้ง
12. เรื่องอภินิหาร	1.49	1.03	ปฏิบัติบ้าง

จากตาราง 7 พบว่า ผู้ปกครองจะปฏิบัติ 2 อันดับแรกทุกครั้ง คือข้อ1. เรื่องง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน และข้อ6. เรื่องที่ใช้ภาษาง่ายๆ ส่วนที่ปฏิบัติบ่อยครั้งเป็นอันดับสุดท้าย คือข้อ10. เรื่องที่เป็นบทกลอน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบรูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และระดับชั้นเรียนของเด็ก

ตาราง 8 เปรียบเทียบการใช้รูปแบบการเล่านิทานโดยรวมและรายด้าน ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามเพศ

รูปแบบการเล่านิทาน	เพศ	N	$\bar{X}$	S	t	p
ด้านที่ 1 วิธีเล่านิทาน	ชาย	52	1.49	.61	.858	.392
	หญิง	148	1.41	.56		
ด้านที่ 2 เวลาที่ใช้เล่านิทาน	ชาย	52	1.88	.47	.200	.841
	หญิง	148	1.90	.49		
ด้านที่ 3 เนื้อหาของนิทาน	ชาย	52	1.84	.46	.117	.907
	หญิง	148	1.83	.49		
ด้านที่ 4 การสอดแทรกคำสอน	ชาย	52	1.49	.60	1.609	.109
	หญิง	148	1.33	.60		
ด้านที่ 5 อุปกรณ์ประกอบการเล่านิทาน	ชาย	52	2.08	.53	1.301	.195
	หญิง	148	2.18	.44		
ด้านที่ 6 การเลือกนิทาน	ชาย	52	3.07	.45	.640	.523
	หญิง	148	3.11	.38		
รวม	ชาย	52	1.80	.43	.229	.819
	หญิง	148	1.78	.39		

จากตาราง 8 พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง เพศชายและเพศหญิงมีการใช้รูปแบบการเล่านิทาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบการใช้รูปแบบการเล่านิทานโดยรวมและรายด้าน ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามระดับอายุ

รูปแบบของการเล่า นิทาน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ด้านวิธีเล่านิทาน	ระหว่างกลุ่ม	.919	2	.459	1.393	.251
	ภายในกลุ่ม	64.965	197	.330		
	รวม	65.884	199			
ด้านเวลาที่ใช้เล่า นิทาน	ระหว่างกลุ่ม	.187	2	.0293	.386	.681
	ภายในกลุ่ม	47.734	197	.242		
	รวม	47.921	199			
ด้านเนื้อหาของ นิทาน	ระหว่างกลุ่ม	.380	2	.190	.805	.449
	ภายในกลุ่ม	46.460	197	.236		
	รวม	46.840	199			
ด้านการสอดแทรกคำ สอน	ระหว่างกลุ่ม	2.863	2	1.432	4.002*	.020
	ภายในกลุ่ม	70.467	197	.358		
	รวม	73.330	199			
ด้านอุปกรณ์ประกอบ การเล่านิทาน	ระหว่างกลุ่ม	1.035	2	.518	2.373	.096
	ภายในกลุ่ม	42.970	197	.218		
	รวม	44.006	199			
ด้านการเลือกนิทาน	ระหว่างกลุ่ม	.535	2	.268	1.640	.197
	ภายในกลุ่ม	32.156	197	.163		
	รวม	32.692	199			
รวมทั้ง 6 ด้าน	ระหว่างกลุ่ม	.794	2	.397	2.423	.091
	ภายในกลุ่ม	32.287	197	.164		
	รวม	33.081	199			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p \leq .05$)

จากตาราง 9 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีการใช้รูปแบบการเล่านิทานโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสอดแทรกคำสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทำการเปรียบเทียบพหุคูณ เพื่อพิจารณาว่ามี ค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้ รูปแบบการเล่านิทาน ด้านการสอดแทรกคำสอน
ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามระดับอายุ

ระดับอายุ	$\bar{X}$	20-30 ปี	31-35 ปี	36 ปีขึ้นไป
		1.197	1.305	1.502
20-30 ปี	1.197	-	1.080	.3048*
31-35 ปี	1.305		-	.1968
36 ปีขึ้นไป	1.502			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p \leq .05$)

จากตาราง 10 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ 36 ปี ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยรูปแบบการเล่านิทานด้านการ
สอดแทรกคำสอนแตกต่างจากผู้ปกครองที่มีอายุ 20 - 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่
อื่นๆ มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบการใช้รูปแบบการเล่านิทานโดยรวมและรายด้าน ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย
โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามอาชีพ

รูปแบบของการเล่า นิทานของผู้ปกครอง เด็กปฐมวัย	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ด้านวิธีเล่านิทาน	ระหว่างกลุ่ม	30.769	3	10.256	57.249**	.000
	ภายในกลุ่ม	35.115	196	.179		
	รวม	65.884	199			
ด้านเวลาที่ใช้นิทาน	ระหว่างกลุ่ม	9.023	3	3.008	15.154**	.000
	ภายในกลุ่ม	38.898	196	.198		
	รวม	47.921	199			
ด้านเนื้อหาของ นิทาน	ระหว่างกลุ่ม	8.020	3	2.673	13.498**	.000
	ภายในกลุ่ม	38.820	196	.198		
	รวม	46.840	199			
ด้านการสอดแทรกคำ สอน	ระหว่างกลุ่ม	30.061	3	10.020	45.391**	.000
	ภายในกลุ่ม	43.269	196	.221		
	รวม	73.330	199			
ด้านอุปกรณ์ประกอบ การเล่านิทาน	ระหว่างกลุ่ม	4.485	3	1.495	7.414**	.000
	ภายในกลุ่ม	39.521	196	.202		
	รวม	44.406	199			
ด้านการเลือกนิทาน	ระหว่างกลุ่ม	3.248	3	1.083	7.207**	.000
	ภายในกลุ่ม	29.444	196	.150		
	รวม	32.692	199			
รวมทั้ง 6 ด้าน	ระหว่างกลุ่ม	11.040	3	3.680	32.722**	.000
	ภายในกลุ่ม	22.042	196	.112		
	รวม	33.081	199			

* **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p \leq .01$)

จากตาราง 11 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีการใช้รูปแบบการเล่านิทานโดยรวมและทุก
ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงได้ทำการเปรียบเทียบพหุคูณ เพื่อพิจารณาว่ามีค่า
เฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้ รูปแบบการเล่านิทานโดยรวมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\bar{X}$	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ 2.271	ค้าขาย/ประกอบ อาชีพส่วนตัว 1.720	รับจ้าง 1.621	อื่นๆ 1.807
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	2.271	-	.5529*	.6519*	.4651*
ค้าขาย/ประกอบ อาชีพส่วนตัว	1.720		-	.0990	.0878
รับจ้าง	1.621			-	.1868
อื่นๆ	1.807				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p \leq .05$)

จากตาราง 12 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีการใช้รูปแบบการเล่านิทานโดยรวมแตกต่างกับทุกอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้ รูปแบบการเล่านิทานด้านวิธีเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\bar{X}$	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ 2.269	ค้าขาย/ประกอบ อาชีพส่วนตัว 1.239	รับจ้าง 1.249	อื่นๆ 1.267
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	2.269	-	1.03*	1.02*	1.00*
ค้าขาย/ประกอบ อาชีพส่วนตัว	1.239		-	.0101	.0277
รับจ้าง	1.249			-	.0176
อื่นๆ	1.267				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p \leq .05$)

จากตาราง 13 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีการใช้รูปแบบการเล่านิทานด้านวิธีเล่านิทานแตกต่างจากทุกอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้ รูปแบบการเล่านิทานด้านเวลาที่ใช้เล่านิทาน ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\bar{X}$	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ 2.287	ค้าขาย/ประกอบ อาชีพส่วนตัว 1.867	รับจ้าง 1.707	อื่นๆ 2.037
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	2.287	-	.4198*	.5792*	.2500
ค้าขาย/ประกอบ อาชีพส่วนตัว	1.867		-	.1595	.1698
รับจ้าง	1.707			-	.3292*
อื่นๆ	2.037				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p \leq .05$)

จากตาราง 14 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีการใช้รูปแบบการเล่านิทานด้านเวลาที่ใช้เล่านิทาน สูงกว่าอาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว อาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้ปกครองที่มีอาชีพอื่นๆ มีการใช้รูปแบบการเล่านิทานสูงกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพ รับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้ รูปแบบการเล่านิทานด้านเนื้อหาของนิทาน ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\bar{X}$	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ 2.206	ค้าขาย/ประกอบ อาชีพส่วนตัว 1.875	รับจ้าง 1.645	อื่นๆ 1.839
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	2.206	-	.3310*	.5604*	.3665*
ค้าขาย/ประกอบ อาชีพส่วนตัว	1.875		-	.2294*	.0354
รับจ้าง	1.645			-	.1939
อื่นๆ	1.839				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p \leq .05$)

จากตาราง 15 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีการใช้รูปแบบการเล่านิทานด้านเนื้อหาของนิทาน สูงกว่าทุกอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย / ประกอบอาชีพส่วนตัว มีการใช้รูปแบบการเล่านิทานด้านเนื้อหาของนิทานสูงกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ส่วนอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้ รูปแบบการเล่านิทานด้านอุปกรณ์ประกอบการเล่านิทาน ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\bar{X}$	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ 2.356	ค้าขาย/ประกอบ อาชีพส่วนตัว 2.114	รับจ้าง 2.019	อื่นๆ 2.382
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	2.356	-	.9846*	.9929*	1.0864*
ค้าขาย/ประกอบ อาชีพส่วนตัว	2.114		-	.0829	.1019
รับจ้าง	2.019			-	.0935
อื่นๆ	2.382				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p \leq .05$)

จากตาราง 16 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีการใช้รูปแบบการเล่านิทาน ด้านอุปกรณ์ประกอบการเล่านิทาน แตกต่างกับทุกอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคนอื่นๆ แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้ รูปแบบการเล่านิทานด้านการสอดแทรกคำสอน ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\bar{X}$	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ประกอบ อาชีพส่วนตัว	รับจ้าง	อื่นๆ
		2.203	1.219	1.210	1.117
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	2.203	-	.2423	.3374*	.0262
ค้าขาย/ประกอบ อาชีพส่วนตัว	1.219		-	.0951	.0685
รับจ้าง	1.210			-	.3636*
อื่นๆ	1.117				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p \leq .05$)

จากตาราง 17 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีการใช้รูปแบบการเล่านิทาน ด้านการสอดแทรกคำสอน ต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง และอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และอาชีพอื่นๆ ต่างกับอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคนอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้ รูปแบบการเล่านิทานด้านการเลือกนิทาน ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\bar{X}$	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ประกอบ อาชีพส่วนตัว	รับจ้าง	อื่นๆ
		2.303	2.071	1.994	2.271
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	2.303	-	.2323	.3093*	.0316
ค้าขาย/ประกอบ อาชีพส่วนตัว	2.071		-	.0770	.2006
รับจ้าง	1.994			-	.2776*
อื่นๆ	2.271				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p \leq .05$)

จากตาราง 18 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีการใช้รูปแบบการเล่านิทานด้านการเลือกนิทาน แตกต่างจากอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และอาชีพอื่นๆ สูงกว่าอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 ผลการเปรียบเทียบการใช้รูปแบบการเล่านิทานโดยรวมและรายด้าน ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย
โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามระดับการศึกษา

รูปแบบของการเล่า นิทานของผู้ปกครอง เด็กปฐมวัย	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ด้านวิธีเล่านิทาน	ระหว่างกลุ่ม	12.576	3	4.192	15.413**	.000
	ภายในกลุ่ม	53.308	196	.272		
	รวม	65.884	199			
ด้านเวลาที่ใช้เล่า นิทาน	ระหว่างกลุ่ม	4.890	3	1.630	7.425**	.000
	ภายในกลุ่ม	43.031	196	.220		
	รวม	47.921	199			
ด้านเนื้อหาของ นิทาน	ระหว่างกลุ่ม	3.798	3	1.266	5.765**	.001
	ภายในกลุ่ม	43.042	196	.220		
	รวม	46.840	199			
ด้านการสอดแทรกคำ สอน	ระหว่างกลุ่ม	11.145	3	3.715	11.710**	.000
	ภายในกลุ่ม	62.184	196	.317		
	รวม	73.330	199			
ด้านอุปกรณ์ประกอบ การเล่านิทาน	ระหว่างกลุ่ม	1.309	3	.436	2.003	.115
	ภายในกลุ่ม	42.696	196	.218		
	รวม	44.006	199			
ด้านการเลือกนิทาน	ระหว่างกลุ่ม	1.828	3	.609	3.869**	.010
	ภายในกลุ่ม	30.864	196	.157		
	รวม	32.692	199			
รวมทั้ง 6 ด้าน	ระหว่างกลุ่ม	5.202	3	1.734	12.190**	.000
	ภายในกลุ่ม	27.880	196	.142		
	รวม	33.081	199			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p \leq .01$)

จากตาราง 19 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาต่างกัน มีการใช้รูปแบบการเล่านิทานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เกือบทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นด้านอุปกรณ์ประกอบการเล่านิทาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงได้ทำการเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อพิจารณาว่าคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง 20

ตาราง 20 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้ รูปแบบการเล่นิทานโดยรวมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	ปริญญาตรี ขึ้นไป
		1.671	1.665	1.696	2.027
ประถมศึกษา	1.671	-	.0538	.0251	.3561*
มัธยมศึกษา	1.665		-	.0305	.3615*
ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	1.696			-	.3310*
ปริญญาตรีขึ้นไป	2.027				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p \leq .05$)

จากตาราง 20 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา ปริญญาตรี ขึ้นไป มีการใช้รูปแบบการเล่นิทาน โดยรวมแตกต่างกับทุกระดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้ รูปแบบการเล่นิทานด้านวิธีการเล่นิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	ปริญญาตรี ขึ้นไป
		1.244	1.240	1.288	1.801
ประถมศึกษา	1.244	-	.0337	.0437	.5573*
มัธยมศึกษา	1.240		-	.0471	.5607*
ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	1.288			-	.5136*
ปริญญาตรีขึ้นไป	1.801				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p \leq .05$)

จากตาราง 21 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา ปริญญาตรี ขึ้นไป มีการใช้รูปแบบการเล่นิทาน ด้านวิธีเล่นิทาน แตกต่างจากทุกระดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 22 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้ รูปแบบการเล่านิทานด้านเวลาที่ใช้นิทาน ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	ปริญญาตรี ขึ้นไป
		1.819	1.814	1.768	2.218
ประถมศึกษา	1.819	-	.0593	.0513	.3084*
มัธยมศึกษา	1.814		-	.0454	.3144*
ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	1.768			-	.3598*
ปริญญาตรีขึ้นไป	2.218				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p \leq .05$)

จากตาราง 22 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา ปริญญาตรีขึ้นไป มีการใช้รูปแบบการเล่านิทาน ด้านเวลาที่ใช้ในการเล่านิทาน ต่างจากทุกระดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้ รูปแบบการเล่านิทานด้านเนื้อหาของนิทาน ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	ปริญญาตรี ขึ้นไป
		1.766	1.726	1.739	2.037
ประถมศึกษา	1.766	-	.0398	.0126	.2709
มัธยมศึกษา	1.726		-	.0126	.3103*
ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	1.739			-	.2976*
ปริญญาตรีขึ้นไป	2.037				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p \leq .05$)

จากตาราง 23 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา ปริญญาตรี ขึ้นไป มีการใช้รูปแบบการเล่านิทาน ด้านเนื้อหาของนิทาน ต่างจากทุกระดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้ รูปแบบการเล่านิทานด้านการสอดแทรกคำสอน
ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	ปริญญาตรี ขึ้นไป
		1.223	1.162	1.259	1.723
ประถมศึกษา	1.223	-	.0603	.0361	.5004*
มัธยมศึกษา	1.162		-	.0964	.5608*
ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	1.259			-	.4643*
ปริญญาตรีขึ้นไป	1.723				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p \leq .05$)

จากตาราง 24 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา ปริญญาตรีขึ้นไป มีการใช้รูปแบบการเล่า
นิทาน ด้านการสอดแทรกคำสอน สูงกว่าทุกระดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆแตกต่าง
กันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 25 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้ รูปแบบการเล่านิทาน ด้านการเลือกนิทาน ของ
ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	ปริญญาตรี ขึ้นไป
		2.000	2.031	2.078	2.243
ประถมศึกษา	2.000	-	.0310	.0780	.2434*
มัธยมศึกษา	2.031		-	.0470	.2124
ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	2.078			-	.1653
ปริญญาตรีขึ้นไป	2.243				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p \leq .05$)

จากตาราง 25 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา ปริญญาตรีขึ้นไป มีการใช้รูปแบบการเล่า
นิทาน ด้านการเลือกนิทาน สูงกว่าระดับประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ
แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 26 ผลการเปรียบเทียบการใช้รูปแบบการเล่านิทานโดยรวมและรายด้าน ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ

รูปแบบของการเล่า นิทานของผู้ปกครอง เด็กปฐมวัย	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ด้านวิธีเล่านิทาน	ระหว่างกลุ่ม	3.324	2	1.617	5.085**	.007
	ภายในกลุ่ม	62.650	197	.318		
	รวม	65.884	199			
ด้านเวลาที่ใช้เล่า นิทาน	ระหว่างกลุ่ม	1.188	2	.594	2.505	.084
	ภายในกลุ่ม	46.733	197	.237		
	รวม	47.921	199			
ด้านเนื้อหาของ นิทาน	ระหว่างกลุ่ม	.381	2	.191	.808	.447
	ภายในกลุ่ม	46.459	197	.236		
	รวม	46.840	199			
ด้านการสอดแทรกคำ สอน	ระหว่างกลุ่ม	3.194	2	1.597	4.485*	.012
	ภายในกลุ่ม	70.136	197	.356		
	รวม	73.330	199			
ด้านอุปกรณ์ประกอบ การเล่านิทาน	ระหว่างกลุ่ม	1.587	2	.793	3.685*	.027
	ภายในกลุ่ม	42.419	197	.215		
	รวม	44.006	199			
ด้านการเลือกนิทาน	ระหว่างกลุ่ม	1.035	2	.518	3.221*	.042
	ภายในกลุ่ม	31.656	197	.161		
	รวม	62.692	199			
รวมทั้ง 6 ด้าน	ระหว่างกลุ่ม	1.621	2	.810	5.074**	.007
	ภายในกลุ่ม	31.461	197	.160		
	รวม	33.081	199			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p \leq .05$)

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p \leq .01$)

จากตาราง 26 แสดงว่า ผู้ปกครองที่ฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีการใช้รูปแบบการเล่านิทาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิธีเล่านิทาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านอุปกรณ์ประกอบการเล่านิทาน ด้านการสอดแทรกคำสอน

ด้านการเลือกนิทาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทำการ เปรียบเทียบพหุคูณเพื่อพิจารณาว่าคูใดบ้างที่แตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง 27

ตาราง 27 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้ รูปแบบการเล่านิทานโดยรวมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ

ฐานะทางเศรษฐกิจ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 50,00 บาท	5,001-10,000 บาท	10,001 บาทขึ้นไป
		1.753	1.685	1.877
ต่ำกว่า 50,00 บาท	1.753	-	.0681	.1237
5,001-10,000 บาท	1.685		-	.1918*
10,001 บาทขึ้นไป	1.877			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p \leq .05$)

จากตาราง 27 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ 10,001 บาทขึ้นไป มีการใช้รูปแบบการเล่านิทาน โดยรวมแตกต่างกับผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ 5,001-10,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 28 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้ รูปแบบการเล่านิทาน ด้านวิธีเล่านิทาน ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกฐานะทางเศรษฐกิจ

ฐานะทางเศรษฐกิจ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 50,00 บาท	5,001-10,000 บาท	10,001 บาทขึ้นไป
		1.294	1.307	1.558
ต่ำกว่า 50,00 บาท	1.294	-	.0129	.2641
5,001-10,000 บาท	1.307		-	.2511*
10,001 บาทขึ้นไป	1.558			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p \leq .05$)

จากตาราง 28 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ 10,001 บาทขึ้นไป มีการใช้รูปแบบการเล่านิทาน ด้านวิธีเล่านิทาน แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ 5,001-10,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 29 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้ รูปแบบการเล่านิทานด้านอุปกรณ์ประกอบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ

ฐานะทางเศรษฐกิจ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 50,00 บาท	5,001-10,000 บาท	10,001 บาทขึ้นไป
		1.402	1.220	1.491
ต่ำกว่า 50,00 บาท	1.402	-	.1828	.0889
5,001-10,000 บาท	1.220		-	.2717*
10,001 บาทขึ้นไป	1.491			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p \leq .05$)

จากตาราง 29 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ 10,001 บาทขึ้นไป มีการใช้รูปแบบการเล่านิทาน ด้านอุปกรณ์ประกอบการเล่านิทาน แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ 5,001-10,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 30 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้ รูปแบบการเล่านิทาน ด้านการสอดแทรกคำสอน ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ

ฐานะทางเศรษฐกิจ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 50,00 บาท	5,001-10,000 บาท	10,001 บาทขึ้นไป
		2.079	2.060	2.242
ต่ำกว่า 50,00 บาท	2.079	-	.0198	.1627
5,001-10,000 บาท	2.060		-	.1826*
10,001 บาทขึ้นไป	2.242			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p \leq .05$)

จากตาราง 30 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ 10,001 บาทขึ้นไป มีการใช้รูปแบบการเล่านิทาน ด้านการสอดแทรกคำสอน แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ 5,001-10,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาคผนวก ก
หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ

ตาราง 31 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้ รูปแบบการเล่านิทาน ด้านการเลือกนิทาน ของ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกฐานะทางเศรษฐกิจ

ฐานะทางเศรษฐกิจ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 50,00	5,001-10,000	10,001 บาท
		บาท	บาท	ขึ้นไป
		2.045	2.032	2.179
ต่ำกว่า 50,00 บาท	2.045	-	.0129	.1339
5,001-10,000 บาท	2.032		-	.1462*
10,001 บาทขึ้นไป	2.179			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p \leq .05$)

จากตาราง 31 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ 10,001 บาทขึ้นไป มีการใช้รูปแบบการเล่านิทาน ด้านการเลือกนิทาน แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ 5,001-10,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 32 ผลการเปรียบเทียบการใช้รูปแบบการเล่านิทานโดยรวมและรายด้าน ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง จำแนกตามชั้นเรียนของนักเรียน

รูปแบบการเล่านิทาน	ชั้นเรียน	N	$\bar{X}$	S	t	p
ด้านที่ 1 วิธีเล่านิทาน	อนุบาล 1	100	1.30	.53	3.253**	.001
	อนุบาล 2	100	1.56	.58		
ด้านที่ 2 เวลาที่ใช้เล่านิทาน	อนุบาล 1	100	1.89	.50	.276	.783
	อนุบาล 2	100	1.90	.48		
ด้านที่ 3 เนื้อหาของนิทาน	อนุบาล 1	100	1.77	.49	1.795	.074
	อนุบาล 2	100	1.89	.47		
ด้านที่ 4 การสอดแทรกคำสอน	อนุบาล 1	100	1.23	.56	3.365**	.001
	อนุบาล 2	100	1.52	.61		
ด้านที่ 5 อุปกรณ์ประกอบการเล่านิทาน	อนุบาล 1	100	2.12	.50	1.015	.311
	อนุบาล 2	100	2.18	.43		
ด้านที่ 6 การเลือกนิทาน	อนุบาล 1	100	2.04	.43	2.337*	.020
	อนุบาล 2	100	2.17	.36		
รวม	อนุบาล 1	100	1.71	.40	2.635**	.009
	อนุบาล 2	100	1.86	.39		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p \leq .05$)

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p \leq .01$)

จากตารางที่ 32 แสดงว่า ผู้ปกครองเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีรูปแบบการเล่านิทานโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีรูปแบบการเล่านิทานด้านวิธีเล่านิทาน และด้านการสอดแทรกคำสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนรูปแบบการเล่านิทาน ด้านการเลือกนิทาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ได้ใช้รูปแบบการเล่านิทานทั้ง 3 ด้านต่างกับผู้ปกครองชั้นอนุบาลปีที่ 1 ส่วนอีก 3 ด้าน ที่เหลือแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3 ประโยชน์ ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ รูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับประโยชน์ของการเล่านิทานจำนวน 87 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ของคำตอบและนำมาจัดอันดับ โดยเรียงจากมากไปหาน้อย

ตาราง 33 ความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง เกี่ยวกับประโยชน์ของการเล่านิทาน

ข้อที่	ประโยชน์ของการเล่านิทานที่เด็กจะได้รับ	ความถี่	ร้อยละ
1	ได้รับความรู้ สนุกสนาน เพลิดเพลิน อารมณ์ดี	87	100.00
2	ให้ข้อคิดมีคติสอนใจทั้งทางตรงและทางอ้อม	72	82.76
3	สอนให้เด็กรู้จักสังเกต เปรียบเทียบ มีเหตุผล	63	72.41
4	ใช้อบรมสั่งสอน ใช้ในชีวิตประจำวัน	49	56.32
5	ทำให้เกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์	38	43.68
6	ทำให้ได้ใกล้ชิดกัน	26	29.89
7	ทำให้เด็กมีสมาธิ	23	26.44

จากตาราง 33 ความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง เกี่ยวกับประโยชน์ของการเล่านิทาน ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ได้รับความรู้ สนุกสนาน เพลิดเพลิน อารมณ์ดี คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของผู้แสดงความคิดเห็น รองลงมาคือ ให้ข้อคิดมีคติสอนใจทั้งทางตรงและทางอ้อม คิดเป็นร้อยละ 82.76 ของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น และสอนให้เด็กรู้จักสังเกต เปรียบเทียบ มีเหตุผล คิดเป็นร้อยละ 72.41 ของผู้แสดงความคิดเห็น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สรุปผลของการวิจัยดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองประกอบด้วย วิธีเล่านิทาน เวลาที่ใช้เล่า นิทาน เนื้อหาของนิทาน อุปกรณ์ประกอบการเล่านิทาน การสอดแทรกคำสอน และการเลือกนิทาน
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครอง จำแนกตามปัจจัยพื้นฐาน ของ ผู้ปกครองได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และระดับชั้นเรียนของเด็ก

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นแนวทางสำหรับครู ผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา และผู้ปกครองในการ พัฒนาการเล่านิทานของผู้ปกครอง ด้านวิธีเล่านิทาน การใช้สื่อ การสอดแทรกเนื้อหาสาระความรู้ทำให้เกิดประสิทธิภาพด้านสร้างความรู้ให้กับเด็ก ส่งเสริมทักษะทางภาษา ส่งเสริมการรักการอ่าน และการศึกษาค้นคว้า ส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเด็กกับผู้ปกครองให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางของการพัฒนาหลักสูตรสำหรับผู้ปกครองเกี่ยวกับการเล่านิทานและการใช้นิทานเพื่อการสอน เด็กปฐมวัย

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันมีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างกัน
2. ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างกัน
3. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างกัน
4. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างกัน
5. ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันมีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างกัน
6. ระดับชั้นเรียนของเด็กที่ผู้ปกครองเป็นผู้ตอบแบบสอบถามมีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองของเด็กอนุบาลที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น อนุบาลปีที่ 1 และชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง เขตจอมทอง สังกัด สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

จำนวนร้อยละ 50 ของจำนวนผู้ปกครองทั้งหมด จากจำนวนผู้ปกครองทั้งหมด 400 คน ได้ผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่าง 200 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามรูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเป็นแบบตรวจสอบรายการมาตราประมาณค่า และแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับได้ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บโดยวิธีผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้ผู้ปกครองผ่านครูประจำชั้นให้กลุ่มตัวอย่างโดยชี้แจงรายละเอียด วิธีตอบแบบสอบถาม และนัดหมายวัน เวลาเก็บรวบรวมข้อมูลคืน ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมไมโครคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS / PC (Statistics Package for the Science PC) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย การทดสอบรายคู่เมื่อพบความแตกต่างหลังการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยการให้ผู้ปกครองตอบแบบสอบถาม จำนวน 200 คน พบว่า ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ร้อยละ 74.00 ส่วนมากมีอายุ 36 ปีขึ้นไป ร้อยละ 46.00 มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 41.50 จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา และปริญญาตรีขึ้นไปทั้ง 2 กลุ่ม ร้อยละ 31.50 มีรายได้ 10,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 50.00 จำแนกเป็นผู้ปกครองอนุบาลปีที่ 1 และอนุบาลปีที่ 2 เท่ากัน ร้อยละ 50.00

ผลการศึกษาค้นคว้าเป็นดังนี้

1. รูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่ผู้ปกครองปฏิบัติทุกครั้งและมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ 1) ผู้ปกครองใช้วิธีเล่านิทาน โดยการเล่าจากหนังสือนิทานและดูรูปภาพประกอบ ($\bar{X} = 2.65$) 2) ผู้ปกครองเล่านิทานเวลาที่เห็นว่าเด็กสนใจ ($\bar{X} = 2.52$) 3) ผู้ปกครองเลือกเนื้อหาของนิทานที่เล่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ ($\bar{X} = 2.44$) 4) ผู้ปกครองใช้อุปกรณ์ประกอบการเล่านิทานเป็นหนังสือนิทานประกอบการเล่า ($\bar{X} = 2.75$) 5) ผู้ปกครองมีการสอดแทรกคำสอน โดยสอดแทรกความรู้ คุณธรรม เป็นการทบทวนเรื่องที่เล่า และสอดแทรกเพื่อเปรียบเทียบการกระทำของตัวละครกับการกระทำของเด็ก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.58$) และ 6) ผู้ปกครองเลือกนิทานที่เป็น เรื่องง่ายๆ ไม่ซับซ้อน ($\bar{X} = 2.76$)

2. ผลการเปรียบเทียบการใช้รูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยพื้นฐาน คือ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และระดับชั้นเรียนของเด็ก พบว่า

2.1 ผู้ปกครองที่มีเพศและอายุแตกต่างกัน มีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผู้ปกครองที่มีอาชีพ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และระดับชั้นเรียนของเด็กมีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนี้

2.2.1 ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างจากทุกอาชีพและทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.2 ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปโดยภาพรวม มีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างกับด้านวิธีเล่านิทาน ด้านเวลาที่ใช้เล่านิทาน ด้านเนื้อหาของนิทาน และด้านการเลือกนิทานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่ .05 ยกเว้นด้านอุปกรณ์ประกอบการเล่านิทานแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

2.2.3 ผู้ปกครองที่มีรายได้ 10,001 บาทขึ้นไป มีรูปแบบการเล่านิทาน ด้านวิธีเล่านิทาน แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านอุปกรณ์ประกอบการเล่านิทาน ด้านการสอดแทรกคำสอน ด้านการเลือกนิทานต่างกับ ด้านเวลาที่ใช้เล่านิทานและด้านเนื้อหาของนิทานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่ .05

2.2.4 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างจากผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ด้านวิธีเล่านิทาน ด้านการสอดแทรกคำสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการเลือกนิทานต่างกับด้านเวลาที่ใช้เล่านิทาน ด้านเนื้อหาของนิทาน และด้านอุปกรณ์ประกอบการเล่านิทานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. รูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.1 วิธีเล่านิทาน พบว่า ผู้ปกครองใช้วิธีเล่านิทานจากหนังสือนิทานและดูรูปภาพประกอบสูงสุด และรองลงมา คือการอ่านนิทานให้เด็กฟัง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทางโรงเรียนอนุบาลวัดนางนองได้จัดให้มีโครงการ รักการอ่านผ่านนิทาน โดยวิธีการให้เด็กทุกคนขอยืมหนังสือนิทานกลับไปบ้านทุกสัปดาห์ๆ ละหนึ่งครั้ง จึงง่ายกับผู้ปกครองในการเลือกใช้หนังสือสำหรับเล่านิทานให้เด็กฟัง อีกประการหนึ่งหนังสือนิทานที่มีอยู่ในปัจจุบัน สามารถหาซื้อได้ง่าย ราคาไม่สูงมากนักสะดวกในการนำมาเล่า โดยเฉพาะการเล่านิทานประกอบภาพเป็นสิ่งจูงใจและสร้างจินตนาการให้เด็กมาก (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2541 : 14)

1.2 เวลาที่ใช้เล่านิทาน พบว่า ผู้ปกครองเล่านิทานเมื่อเห็นว่าเด็กสนใจทุกครั้งเป็นอันดับแรก อภิปรายได้ว่า อาจเป็นเพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความรู้ระดับประกาศนียบัตรและปริญญาตรีขึ้นไป จึงเข้าใจถึงความต้องการทางธรรมชาติของเด็กจึงใช้เวลาเล่านิทาน ขณะที่เด็กสนใจ และพร้อมที่จะฟังอารมณ์ของเด็กจะสงบ ช่วงความสนใจยาวนานขึ้น ซึ่งจะทำให้เด็กเกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ สามารถซึมซับสิ่งที่ดี ๆ ที่แฝงอยู่ในนิทาน ตลอดจนได้รับความรู้ไปด้วย ซึ่งตรงกับแนวคิดของ สมศักดิ์ ปริสุทธะ. (2542 : 57) ที่กล่าวไว้ว่าขณะที่เด็กมีความสนใจ/มีความพร้อมที่จะฟังนิทาน เด็กจะเกิดความรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ช่วงความสนใจยาวนานขึ้น จิตใจจดจ่อต่อเนื้อหาในนิทาน พร้อมทั้งจะสร้างจินตนาการของตนเองเป็นผลทำให้กล้าคิดกล้าแสดงออกเป็นตัวของตัวเอง

1.3 เนื้อหาของนิทาน พบว่า ผู้ปกครองเลือกเนื้อหาในนิทานที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ทุกครั้งเป็นอันดับแรก อภิปรายได้ว่า ผู้ปกครองอาจสังเกตเห็นว่าเด็กชอบนิทานเรื่องที่มีสัตว์ โดยเฉพาะสัตว์ที่

อยู่ในนิทานซึ่งมีความสามารถด้านต่างๆ เช่น พุดได้ มีคุณธรรม ฉลาด เก่ง มีไหวพริบดี เด็กทุกคนจึงชื่นชมสัตว์ในนิทานเป็นอย่างมาก เด็กอายุ 4-6 ปี จะสนใจตัวเองน้อยลง เริ่มสนใจสิ่งภายนอกมากขึ้น มีอารมณ์ขัน รักสนุก ชอบฟังนิทานประเภทต่างๆ โดยเฉพาะเรื่องที่มีสัตว์พูดได้ (จ้อย นันทวีรินทร์. 2526 : 23) ซึ่งสอดคล้องกับ เกริก ยूनพันธ์ (2539 : 59) ที่กล่าวไว้ว่าเด็กวัยนี้จะชอบนิทานที่มีตัวเดินเรื่องหรือตัวเอกของเรื่องเป็นสัตว์พูดได้ ส่วนนิทานเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบรรพบุรุษผู้ปกครองจะหามาเล่าน้อยครั้งนั้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองได้สังเกตเห็นว่าเด็กไม่ชอบ หรืออีกประการหนึ่งหนังสือนิทานเกี่ยวกับบรรพบุรุษเป็นเรื่องที่เป็นตำนาน มีตัวละครมาก ชื่อบุคคลในเรื่องส่วนใหญ่เป็นเจ้า มียศฐาบรรดาศักดิ์ เนื้อเรื่องยาวมาก เด็กไม่สามารถจำได้และเป็นเรื่องไกลตัวเด็ก อีกทั้งหนังสือประเภทนี้มีไม่มาก ราคาแพง ผู้ปกครองจึงไม่ค่อยให้ความสนใจนัก (จิระประภา บุญนิคย์. 2526 : 55)

1.4 อุปกรณ์ประกอบการเล่านิทาน พบว่า ผู้ปกครองใช้หนังสือนิทานประกอบการเล่าสูงสุด อภิปรายได้ว่า หนังสือนิทานหาซื้อได้ง่ายมีขายตามท้องตลาดมากมาย รูปเล่มสวยงาม สีสวยสดใส รูปภาพประกอบสวยงามทันสมัย สะดวกที่จะนำมาใช้ ส่วนอุปกรณ์หรือสื่อต่างๆ มีไม่เพียงพอหายาก ราคาค่อนข้างสูง อีกทั้งทางโรงเรียนอนุบาลวัดนางนองให้เด็กขอยืมหนังสือนิทานกลับบ้านทุกสัปดาห์ ผู้ปกครองจึงใช้แต่หนังสือนิทานเป็นสื่อสูงสุด แต่การเล่าด้วยหนังสือนิทานก็เป็นการใช้สื่ออย่างหนึ่ง (เกริก ยूनพันธ์. 2539 : 92) ซึ่งไพพรรณ อินทนิล (2534 : 113) กล่าวว่า อุปกรณ์ประกอบการเล่านิทานที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้ฟังสนใจ เช่น ภาพประกอบจากหนังสือสำหรับเด็ก และ นุช ตรีโรจน์วงศ์ (2530 : 13) สื่อที่ใช้ประกอบการเล่านิทานมีหลายอย่าง เช่น การใช้หนังสือที่มีภาพประกอบ สื่อหรืออุปกรณ์ที่ผู้เล่านำมาใช้ประกอบการเล่าช่วยให้ผู้ฟัง ตื่นเต้น สนุกสนานเพลิดเพลิน ได้รับความสนใจและสร้างความเข้าใจในเนื้อเรื่องของนิทานให้เห็นเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น (เกริก ยूनพันธ์. 2539 : 91)

1.5 การสอดแทรกคำสอน พบว่า ผู้ปกครองสอดแทรกเพื่อเปรียบเทียบการกระทำของตัวละครกับการกระทำของเด็ก และเมื่อเล่าจบจะสอดแทรกความรู้ คำสอน คุณธรรม เป็นการทบทวนเรื่องที่เล่าปฏิบัติทุกครั้ง สามารถอภิปรายได้ว่า ผู้ปกครองมีเจตนาเล่านิทานทุกครั้งเพื่อการอบรมสั่งสอนและมีความเข้าใจในเรื่องการเล่านิทาน สามารถนำนิทานมาเป็นสื่อในการสอนเด็กให้เด็กรู้จักสังเกต เปรียบเทียบ มีเหตุผล ผู้ปกครองจึงมักสอดแทรกคำสอนลงในการเล่านิทานทุกครั้งหรือเกือบทุกครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับ พัชรีย์ สวนแก้ว (2532 : 94) ที่กล่าวว่า การที่บิดามารดาปลูกฝังให้เด็กมีใจเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว ซื่อสัตย์ มีสัมมาคารวะ กตัญญูกตเวทีกเคารพผู้ใหญ่และรู้จักเกรงใจ การเล่าเรื่องหรือหารูปภาพประกอบเกี่ยวกับบุคคลหรือสัตว์ที่กระทำความดีมา让孩子เห็น เป็นการโน้มน้าวจิตใจเด็กให้คล้อยตามได้

1.6 ด้านการเลือกนิทานที่นำมาใช้เล่า พบว่า ผู้ปกครองเลือกนิทานที่เป็นเรื่องง่ายๆ ไม่ซับซ้อนสูงสุด และใช้ภาษาง่ายๆ อภิปรายได้ว่า ผู้ปกครองส่วนมากมีความรู้ระดับประกาศนียบัตรและปริญญาตรีขึ้นไป จึงอาจเข้าใจเลือกนิทานให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก เด็กสามารถจำได้ง่ายและสามารถใช้ภาษาสื่อสารกับผู้อื่นด้วยภาษาง่ายๆ จากการฟังนิทาน ซึ่งอารมณ์ สุวรรณ (2532 : 472) กล่าวว่า การเลือกนิทานที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยนั้นต้องเน้นที่เป็นเรื่องง่ายๆ มีความสมบูรณ์และเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก ตัวละครไม่มากนักมีลักษณะเด่นที่เด็กจำได้ง่าย และมีบทสนทนาให้มาก ซึ่งสอดคล้องกับ พรจันทร์ จันทวิมล (2529 : 103) การเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัยต้องเน้นเรื่องง่าย ๆ แต่สมบูรณ์ ใช้ภาษาง่าย ๆ ประโยคสั้น มีบทสนทนาให้มาก

2. เปรียบเทียบรูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยพื้นฐาน พบว่า

2.1 เพศและอายุของผู้ปกครองที่ต่างกัน มีรูปแบบการเล่านิทานที่ไม่ต่างกันทั้งเพศหญิง และเพศชายส่วนมากมีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรและระดับปริญญาตรีขึ้นไป ยกเว้นผู้ปกครองที่มี อายุ 36 ปีขึ้นไป มีการสอดแทรกคำสอนสูงกว่าระดับอายุอื่นๆ เพราะผู้ปกครองที่มีอายุมากจะมีความ เป็นผู้ใหญ่มีความอดทนสูง มีความคิดที่แยบยล และเข้าใจความรู้สึกของเด็กได้ดีจึงมีวิธีสอนเด็กโดยใช้ นิทานเป็นตัวนำทาง สามารถนำเทคนิคเฉพาะตัวมาใช้ได้

2.2 อาชีพ การศึกษา รายได้ และระดับชั้นเรียนของเด็กเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้ปกครองมีรูปแบบการเล่านิทานที่แตกต่างกัน สามารถอธิบายได้ว่า

1) ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจมีการใช้รูปแบบการเล่านิทานทั้ง 6 ด้าน ได้แตกต่างกับทุกอาชีพ อธิบายได้ดังนี้ ผู้ปกครองที่รับราชการ/รัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่มีการศึกษา ดี มีความรู้ มีความสนใจต่อครอบครัว สิ่งที่อยู่รอบข้าง และมีเวลาค่อนข้างแน่นอนกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพ อื่นๆ อีกทั้งมีโอกาสส่งเสริมการเรียนรู้และการดูแลลูกได้มากกว่าอาชีพอื่นๆ

2) ผู้ปกครองที่มีการศึกษาต่างกันมีการใช้รูปแบบการเล่านิทานแตกต่างกันเกือบทุก ด้าน ยกเว้นด้านอุปกรณ์ประกอบการเล่านิทาน อธิบายได้ดังนี้ ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญา ตรีขึ้นไปมีรูปแบบการเล่านิทานแตกต่างจากผู้ปกครองทุกระดับการศึกษาเพราะ การศึกษาของพ่อแม่มี ผลต่อการเลี้ยงดู พ่อแม่ที่มีการศึกษาดียอมให้การดูแลเด็กและสนใจเอาใจใส่เด็กมากด้วย ส่วนพ่อแม่ที่มี การศึกษาต่ำจะให้ความสนใจกับการทำมาหากินมากกว่า ด้วยลักษณะที่ต่างกันนี้ทำให้โอกาสของเด็กต่อ การพัฒนาตามวัยอันควรลดลง เด็กก่อนวัยเรียนจึงได้รับการดูแลที่แตกต่างกัน (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ. 2526 : 148)

3) ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ 10,001 บาทขึ้นไปมีการใช้รูปแบบการเล่านิทาน แตกต่างจาก ผู้ปกครองที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท อธิบายได้ดังนี้ ผู้ปกครองที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจดีจะมีกำลังทรัพย์สามารถส่งเสริมสนับสนุนให้ได้มีหนังสือนิทาน มีสื่ออุปกรณ์และมีความพร้อม ทุกด้านซึ่งสอดคล้องกับ วราภรณ์ รักวิจัย (2535 : 32) พ่อแม่ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีมักจะมีโอกาส จัดหาทรัพยากรและกิจกรรมมากกว่า และดีกว่าพ่อแม่ที่หาเข้ากันค่า และจินตนา เนียมเปีย (2521 : 29) ได้กล่าวไว้ว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของพ่อแม่มีผลทำให้ความพร้อมในการอ่าน และ พัฒนาทางภาษาของเด็กก่อนวัยเรียนแตกต่างกัน

4) ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และผู้ปกครองชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีรูปแบบการ เล่านิทานแตกต่างกัน อธิบายได้ดังนี้ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสบการณ์ในการเล่า นิทานมากกว่าผู้ปกครองชั้นอนุบาลปีที่ 1 ประกอบกับเด็กอนุบาลปีที่ 2 มีโอกาสได้ฟังนิทานมากกว่าและ มีอายุมากกว่าซึ่งเป็นไปตามพัฒนาการของเด็กวัย 5-6 ปี ที่สามารถใช้ภาษาได้ดี พูดได้คล่องแคล่ว ส่วนใหญ่ชอบแสดงความคิดเห็น ชอบพูด ชอบซักถาม และแก้ปัญหา อายุของเด็กมีผลต่อความ สามารถทางสติปัญญาของเด็ก สอดคล้องกับ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2543 : 74) พัฒนาการทางสติ ปัญญาของเด็กมีขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงตามแบบแผน มีพัฒนาการที่ต่อเนื่องจากวัยที่ผ่านมา เด็กมี อายุมากขึ้นพัฒนาการทางสมองสมบูรณ์มากขึ้น ดังนั้นความสามารถทางสติปัญญาของเด็กมีการเปลี่ยน แปลงไปตามอายุ

ข้อสังเกต

ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครใช้รูปแบบการเล่านิทานที่ปฏิบัติเป็นประจำ โดยเล่านิทานจากหนังสือนิทานและดูรูปภาพประกอบ และอุปกรณ์ประกอบการเล่าคือหนังสือนิทาน เมื่อเล่าจบจะสอดแทรกความรู้ คำสอน คุณธรรม และเปรียบเทียบการกระทำของตัวละครกับการกระทำของเด็กเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นไปได้ว่าโครงการรณรงค์การอ่านผ่านนิทาน โดยให้เด็กขอยืมหนังสือนิทานกลับบ้านทุกสัปดาห์ละ 1 ครั้ง มีเงื่อนไขว่า ผู้ปกครองจะต้องเล่าหรืออ่านนิทานและตอบรับตามแบบที่กำหนดให้เป็นการประเมินการเล่านิทานอีกด้วย จึงอาจเป็นผลทำให้ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนองมีพฤติกรรมดังกล่าว

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การจัดโครงการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมด้วยโรงเรียน เช่น โครงการรณรงค์การอ่านของโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง ควรมีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีวิธีการเล่านิทานที่หลากหลาย โดยให้ผู้ปกครองเป็นวิทยากรร่วม เพื่อพัฒนาวิธีเล่านิทานรูปแบบต่าง ๆ
2. ควรมีโครงการจัดอบรมสำหรับผู้ปกครองในการผลิตสื่ออย่างง่าย ประกอบการเล่านิทานหรือประกอบการสอนที่ผู้ปกครองต้องการ
3. ควรมีโครงการสัมมนาหรือจัดกิจกรรมสัมพันธแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครูกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองกับผู้ปกครองโดยทางโรงเรียนเป็นเจ้าภาพ เพื่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับ วิธีส่งเสริมคุณธรรมให้กับเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง ที่นอกเหนือจากการเล่านิทาน และคุณธรรมที่ผู้ปกครองใช้สอนส่วนใหญ่
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับ รูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองทำอิสระ เพื่อดูความหลากหลายของรูปแบบการเล่านิทาน
3. ควรวิจัยบทบาทของโรงเรียนกับการสนับสนุนผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมด้วยโรงเรียนในกิจกรรมต่างๆ ตัวอย่างเช่น โครงการรณรงค์การอ่านของโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กมลนันท์ รัชยาธร. (2543). *การศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กิตติวดี บุญซื่อ. (2527). "นิทานกับเครื่องประกอบ" *กลวิธีสอนจริยศึกษาและการสอดแทรกคุณธรรมในการตามหลักสูตรประถมศึกษา*. คณะจารย์คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บรรณาธิการ กทม : สภายุวพุทธิกสมาคมแห่งชาติในพระบรมราชูปถัมภ์ : 90 – 97.
- กุศล สุนทรธาดา และคณะ. (2541) (2541). *สถานการณ์และองค์ความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในประเทศไทย* กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). *การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย*. เอกสารคำสอนสาขาวิชาการศึกษา ปฐมวัยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2542). *การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน*. : 3 – 5 ขวบ. กรุงเทพฯ : โชติสุขการพิมพ์.
- . (2541, เมษายน). "การเล่านิทาน," *วารสารการศึกษาปฐมวัย*. 2(2) : 10 – 19.
- กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์. (2535). "เทคนิคการเล่านิทาน," ใน *เทคนิคนำรู้ควรรู้เด็กปฐมวัย*. กรุงเทพมหานคร.
- เกริก ยूनพันธ์. (2539). *การเล่านิทาน*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ขวัญฟ้า รัชยานนท์. (2532). *การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้จากการฟังนิทานด้วยการเล่าโดยใช้หุ่นกับรูปภาพ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (ปฐมวัย). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2541). *คู่มือการอบรมเลี้ยงดูระดับก่อนประถมศึกษา* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- จรรยา สุวรรณทัต และลัดดาวัลย์ เกษมเนตร. (2533). *ประมวลสังเคราะห์งานวิจัยในประเทศไทยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทย*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรรยา สุวรรณทัต และคณะ. (2537). *ทัศนคติของปู่ ย่า ตา ยาย และบิดา ที่มีต่อกันในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กและผลที่มีต่อลักษณะพฤติกรรมบางประการของเด็ก*. กรุงเทพฯ : สถาบันพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จันทร์เพ็ญ สุภาพล. (2535). *การศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ฟังนิทานประกอบดนตรีและนิทานประกอบภาพควบคู่กิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมช่วยเหลือ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (ปฐมวัย). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิระประภา บุญนิติย์. (2526). *ช่วยเด็กให้ชอบอ่าน*. ภาคการอนุบาลศึกษา วิทยาลัยครูสวนดุสิต กรุงเทพมหานคร.
- จงกล เกษมคุ้ม. (2541). *การศึกษาเปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองรุ่นปู่ย่าตายายกับผู้ปกครองรุ่นปัจจุบันในตำบลสาวะถี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (ปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- จ้อย นันทวิชรินทร์, ม.ล. (2526). "เล่านิทาน-รายการเพื่อเด็ก" ในการจัดกิจกรรมใช้ห้องสมุดวิทยาลัย
พิบูลสงคราม : พิษณุโลก.
- จิ๋ววรรณ กิณางค์. (2526). *การศึกษาเด็ก*. โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก :
พิมพ์เนตร.
- . (2533). *การศึกษาเด็ก*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- จินทนา ภาคบงกช. (2531). *เอกสารประกอบการศึกษา ปว. 541 การศึกษาสำหรับผู้ปกครอง*. กรุงเทพฯ
: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2544). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. เทพเนรมิตรการพิมพ์ กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่
8.
- ทรงพร สุทธิธรรม. (2534). *การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่
ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง*. ปรินญานิพนธ์
กศ.ม.ปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนีย์ อินทรบำรุง. (2539). *วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับ
บ้านปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (ปฐมวัย)*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ทิตนา เขมณี และคณะ. (2536). *หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย*. กรุงเทพฯ
: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นุชรี ตรีโรจน์วงศ์. (2530). "การเล่านิทานสำหรับเด็ก," ใน *เอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการสำหรับเด็ก
และผู้ใหญ่ในชนบท*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม.
- เนื่อน้อง สันบุญ. (2541). *ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่านิทาน*
ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (ปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่าย เอกสาร.
- บรรพต พรประเสริฐ. (2531). *การเปรียบเทียบมโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนอนุบาลที่ได้รับการ
สอนโดยใช้นิทานและเกม*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(ปฐมวัย). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประไพ แสงดา. (2544). *ผลของการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานไม่จบเรื่องที่มีต่อความสามารถด้านการ
เขียนของเด็กปฐมวัย*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (บัณฑิตวิทยาลัย). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปาริชาติ อรุณศักดิ์. (2533). *การศึกษาการเล่านิทานไม่จบเรื่องสมบูรณ์ที่มีต่อความคิดแบบอนันต์ของ
เด็กปฐมวัย*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (ปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ผกา สัตยธรรม. (2540). *สุขภาพเด็ก*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรี สวนแก้ว. (2532). *เอกสารประกอบการสอนการให้การศึกษาแก่พ่อแม่ (2174503)*. ภาควิชา
โรงเรียนสาธิต คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต.

บรรณานุกรม

- พงษ์จันทร์ อยู่เป็นสุข. (2525). การศึกษารูปแบบการเล่านิทานที่ส่งผลต่อความสามารถในการรับฟังและความคงทนในการจำวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (ประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พจมาน เทียนมนัส. (2539). ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบการแสดงละครสร้างสรรค์และประกอบการวาดภาพ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (ปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรรณิภา สันติพงษ์. (2526). การสร้างชุดการสอนเพื่อช่วยผู้ปกครองเตรียมความพร้อมทางการอ่านแก่เด็กวัยก่อนเรียนที่ยังไม่พร้อมทางการอ่าน. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรทิพย์ วินโกมินทร์. (2530). นิทานละครและหุ่น. วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์. ฝ่ายเอกสารตำราสำนักส่งเสริมวิชาการ.
- พวงเล็ก วรกุล. (2536). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาการจัดสภาพการเลี้ยงดูที่ส่งเสริมพัฒนาการและความพร้อมทางการเรียนของเด็กก่อนวัยเรียน. สงขลา : คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏสงขลา.
- พูนสุข ช่วยทอง. (2540). เด็กและการเลี้ยงดู. กรุงเทพฯ : เจริญดีการพิมพ์.
- พรจันทร์ จันทิมล. (2529, มิถุนายน). "การเล่านิทานสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน," รักลูก. 4(41) : 103 – 105.
- . (2529, กันยายน). "หุ่นนิ้วมือประกอบนิทาน," รักลูก. 4(44) : 92 – 94.
- ไพพรรณ อินทนิล. (2534). เทคนิคการเล่านิทาน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปิณฑาพร นิตยะประภา. (2534). การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ยุวดี เทียมประสิทธิ์. (2536). การพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- เยาวลักษณ์ หาญวชิรพงษ์. (2532). ปัจจัยที่มีผลต่อระดับพัฒนาการด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคมของเด็กก่อนวัยเรียน. วิทยานิพนธ์ วศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- รัตนาวดี รอดภิรมณ์. (2533). การศึกษาพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (ปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- ลัดดา นิลมะณี. (2527). หน่วยที่ 7 สื่อการเล่าเรื่องและนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย. "เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับปฐมวัย. เล่ม 1 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วณี ชิตเชิดวงศ์ และสมประสงค์ ประสงค์เงิน. (2530). รายงานการวิจัยการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบการให้การศึกษาแก่บิดามารดาในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนในจังหวัดชลบุรี. ชลบุรี : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน. ถ่ายเอกสาร.
- วราภรณ์ รักวิจัย. (2533). การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : แสงศิลป์การพิมพ์.
- . (2535). การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : แสงศิลป์การพิมพ์.

- วรัตมา สุขวัฒนานันท์. (2530). การเปรียบเทียบพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กก่อนวัยเรียนตามลักษณะปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคมและการเลี้ยงดู. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณิ ศิริสุนทร. (2532). เอกสารประกอบคำสอนวิชาการเล่านิทาน. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- วันเนาว์ ยูเต็น. (2542). นิทานคือชีวิต. กรุงเทพฯ : องค์การคำคุณา.
- วันเพ็ญ พิศาลพงศ์. (2533). ทางเลือกของปฐมวัย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัลยา ธรรมพินิจวัฒน์. (2533). ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นฐานอารมณ์กับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กก่อนวัยเรียน. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- วิไล เรืองวิระ. (2525). นิทานสำหรับเด็ก. ให้เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน. เล่ม 2 กรุงเทพฯ : ชมรมไทยอิสราเอล.
- วิเชียร เกษประทุม. (2535). นิทานพื้นบ้าน. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- วิลเลียม วิมุกตายน. (2531). การศึกษาผลการใช้แบบของคำถามหลังการฟังนิทานที่มีผลต่อความสามารถในการใช้คำสั่งของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คันสนีย์ จัตราจุฑ. (2543). สิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้สร้างสมองเด็กให้ฉลาดได้อย่างไร (ฉบับพ่อแม่). กรุงเทพฯ : องค์การคำคุณา.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2520, พฤศจิกายน). "การเล่านิทานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการอ่านหนังสือให้เด็กฟัง," ประชากรศึกษา 29(4) : 37 – 39.
- สถาพร ริยะสุ. (2541, มกราคม). รักลูก. แพลนพับลิชชิ่ง กรุงเทพมหานคร. 15(180) : 125.
- สมคิด อิศระวัฒน์. (2542). ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูเด็กของคนไทยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมบุญ คิงมมานันท์. (2522, ตุลาคม). "การเล่านิทาน," บรรณารักษศาสตร์ 2(4) : 31-38.
- สมศักดิ์ ปริสุระ. (2542). "ความสำคัญและประโยชน์ของนิทาน," วารสารวิชาการ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. ฉบับที่ 2 : 47 – 62.
- สันทพัฒน์ อรุณธาริ (2542). นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย. โปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- . (2543, มกราคม). "การพัฒนาแบบการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสำหรับเด็กนักเรียนอนุบาล," วารสารการศึกษาปฐมวัย. 4(1) : 45 – 58.
- . (2544, ตุลาคม). "สื่อที่ใช้ในการเล่านิทานของเด็กปฐมวัย," วารสารการศึกษาปฐมวัย. 5(4) : 24 – 28.
- สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. (2543, ตุลาคม). "ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางบ้านกับความสามารถด้านสติปัญญาของเด็กอายุ 4-7 ปี," วารสารการศึกษาปฐมวัย 4(1) : 59 - 75.
- สุวดี ศรีเลนวดี. (2534). จิตวิทยาการผู้ปวยเด็ก. กรุงเทพฯ : พิชญาพันธ์ตั้ง.

- สุทธาวดี ไยพิมล. (2532). ความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟัง
การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือและการเล่าโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.
(ปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุทธารัตน์ เสรีวัฒน์. (2522). " วิวัฒนาการเรื่องสั้นในเมืองไทยตั้งแต่แรกจนถึง พ.ศ.2475," เอกสารนิเทศ
การศึกษา ฉบับที่ 122 กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- สำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). *เด็กปฐมวัยของสหรัฐอเมริกา : พัฒนาการและ
การเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- อารมณ สุวรรณपाल. (2532). "เทคนิคในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย," เอกสารการสอนชุดวิชาฝึก
อบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. หน่วยที่ 4. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.
- อารี รัตนันท์. (2524). *การสังเกตและการฝึกงานพฤติกรรมเด็ก*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิต
วิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Berntd, Thomas J. (1992). *Child development*. New York. Harcourt Brace Jovanovich
College Publishers.
- Bloom, B. (1971). *Stability and change in human Characteristice*. New York : John Wiley &
Sons.
- Blank, M , Sheldon, F. "Story recall in Kindergarten Children : Effect of method of
Presentation on Psycholinguistic performance." *Child Development*. 42(1971) : 299 –
312.
- Clore, G. L. and Robert, M.B. (978, April). " The Effect of Children's Stories on Behavior and
Attitudes Resources in Education." (*ERIC*). 13 : 156.
- Dixon, D, James J. and Eli Saltz, S. (1977, June). " Training Disadvantaged Preschoolers
On Various Fantasy Activities : Effects on Cognitive Functioning and Impulse Control." *Child Development*. 2(3) : 67 – 379.
- Feitelson, D. Kita. B. , and Goldstein, Z. Effects of listening to series stories on first
Graders comprehension and use of language. *Research in the Teaching Of English*.
20 (1986) : 339 – 356.
- Hurlock, Elizabeth B. (1983). *Child development*. 4th ed. New York : McGraw – Hill.
- Morrison, George S. (1988) *Early childhood education today*. 4th ed. Toronto : Merrill
Publishing Co.

Morrow, L.M., Gambrell, L. Kapinus, B. , Koskinen, P. Marshall, N. , and Mitchell, J.

Retelling : A. Strategy for reading instruction and assessment In J. A. Niles & R.V.

Lali (Eds.) *Solving Problems in Literacy : Teacher and Researchers*. Thirty – fifth

yearbook of The National Reading Conference. Rochester, New York : National

Reading Conference, 1986.

Mussen, Paul H. (1981). *The Psychological Development of the Child*. New York : Engle
Wood Cliffs.

Seefeldt, Carol and Barbour , Nita. (1986). *Early Childhood Education : An introduction*.

Ohio : Charles E. Merrill Publishing Co.

Victor, Domino Joseph. (1977, February) “ A Sociological Analysis of the Relationship of
Social Factors to Childhood Illness, “ *Dissertation Abstracts International*. 37 : 5364
– A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5726, 5644

ที่ ทม 1012/ ๔๓๗๘

วันที่ ๔๖ มีนาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวกัลยา นิมจิตต์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์กุลยา ตันติผลาชีวะ และ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกริก ยืนพันธุ์ และ อาจารย์กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวกัลยา นิมจิตต์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์อภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๑๓

ที่ ทม 1012/ ๒๓๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๖ มีนาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวกัลยา นิ่มจิตต์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์กุลยา ตันติผลาชีวะ และ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกกร บุญยะกนิษฐ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวกัลยา นิ่มจิตต์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5664

โทรสาร. 258-4119

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ที่ ทม 1012/ 2547

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 เมษายน 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวกัลยา นิมจิตต์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์กุลยา ตันติผลาชีวะ และ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมโครงการรักการอ่าน ที่มีบุตรกำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 จำนวน 230 คน คอบแบบสอบถามการศึกษา รูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวกัลยา นิมจิตต์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ภัทรณี หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเรื่องรูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยฉบับนี้ ใช้สำหรับสอบถามผู้ปกครองที่มีบุตรที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

2. คำตอบของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับและจะไม่มีการทบทวนหรือติดต่อท่านประการใด จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบคำถามทุกข้อให้ตรงกับการปฏิบัติของท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ปกครองเด็กปฐมวัยทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างสูง

ลักษณะทั่วไปของแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐานทางด้านครอบครัว ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และระดับชั้นเรียนของเด็ก

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามซึ่งเป็นข้อคำถามมีคำตอบให้เลือก เกี่ยวกับรูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย จำแนกได้ดังนี้

1. วิธีเล่านิทาน
2. เวลาที่ใช้เล่านิทาน
3. เนื้อหาของนิทาน
4. การสอดแทรกคำสอน
5. อุปกรณ์การเล่านิทาน
6. การเลือกนิทาน

แบบสอบถามนี้เป็นมาตราประมาณค่า มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ปฏิบัติทุกครั้ง (ทำเป็นประจำอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง)	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติบ้าง (ทำเดือนละ 2-3 ครั้ง)	ให้	2	คะแนน
ปฏิบัติน้อยครั้ง (ทำเดือนละ 1 ครั้ง)	ให้	1	คะแนน
ไม่ได้ปฏิบัติ (ไม่เล่าเลยหรือมากกว่า 1 เดือนจึงเล่า 1 ครั้ง)	ให้	0	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นการแสดงความคิดเห็นและข้อที่เป็นปัญหา/อุปสรรคในการเล่านิทานของผู้ปกครอง

แบบสอบถาม

รูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่มีบุตรกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้เข้าโครงการส่งเสริมรักการอ่านผ่านนิทาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครอง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงที่สุด

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ 20 – 30 ปี ☐ 31 - 35 ปี ☐ 36 ปี ขึ้นไป
3. อาชีพ ☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว ☐ รับจ้าง ☐ อื่นๆ โปรดระบุ
4. ระดับการศึกษา ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษา ☐ ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา ☐ปริญญาตรีขึ้นไป
5. ฐานะทางเศรษฐกิจ ☐ ต่ำกว่า 5,000 บาท ☐ 5,001 – 10,000 บาท ☐ 10,001 บาทขึ้นไป
6. ระดับชั้นเรียนของเด็ก ☐ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ☐ ชั้นอนุบาลปีที่ 2

ตอนที่ 2 รูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ทุกข้อลงในช่องคำตอบข้างหลังข้อความที่เห็นว่าตรงกับการปฏิบัติของท่านมากที่สุด ในช่องใด ช่องหนึ่ง เพียงช่องเดียว โดยมีระดับคำตอบไว้ 4 คำตอบ ดังนี้ ปฏิบัติทุกครั้ง ปฏิบัติบ้าง ปฏิบัติน้อยครั้ง ไม่ได้ปฏิบัติเลย

การปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ			
	ปฏิบัติ ทุกครั้ง	ปฏิบัติบ้าง	ปฏิบัติ น้อยครั้ง	ไม่ได้ ปฏิบัติ
ด้านที่ 1 วิธีเล่านิทาน ท่านใช้วิธีการดังนี้ 1. แต่งเรื่องเล่าเอง 2. เล่าโดยใช้วิธีการอ่านนิทานให้เด็กฟัง 3. เล่าจากหนังสือนิทานและดูรูปภาพประกอบ 4. เล่าประกอบสำเนียงต่างๆ เช่น เสียงสัตว์ เสียงคนแก่ เสียงธรรมชาติ เป็นต้น 5. เล่าประกอบท่าทาง 6. เล่าโดยใช้บทบาทสมมติ 7. เล่าโดยการเปิดเทปนิทาน 8. เล่าโดยการเปิด วีดีโอ ให้ดู 9. เล่าโดยเปิดวิทยุให้ฟัง 10. เล่าไปวาดไป 11. เล่าโดยใช้อุปกรณ์รอบๆตัว เช่น ของเล่นต่างๆของเด็ก หุ่น ตุ๊กตา หนังสือ เป็นต้น 12. เล่าปากเปล่าโดยไม่ใช้อุปกรณ์ใดๆ 13. เล่าไปพับไป เช่น กระดาษ ผ้า 14. เล่าประกอบการตัดหรือฉีกกระดาษ				
ด้านที่ 2 เวลาที่ใช้เล่านิทาน ท่านใช้เวลาเล่าดังนี้ 1. เล่าเวลาที่ท่านว่างหรือพร้อม 2. เล่าก่อนนอน 3. เล่าช่วงที่เด็กว่างจากการทำกิจกรรม เช่น ดูโทรทัศน์				

การปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ			
	ปฏิบัติ ทุกครั้ง	ปฏิบัติบ้าง	ปฏิบัติ น้อยครั้ง	ไม่ได้ ปฏิบัติ
4. เล่าเมื่อเห็นว่าเด็กสนใจ				
5. เล่าเมื่อเด็กถามหรือร้องขอให้เล่า				
6. เล่าเมื่อเห็นว่าสำคัญกับลูก				
7. เล่าเพื่อกล่อมให้เด็กนอน				
8. เล่าเมื่อเด็กทำผิด				
9. เล่าเพื่อจะสอน				
10. เล่าเมื่อเวลาเด็กโกรธ				
11. เล่าเวลาเด็กเสียใจ				
12. เล่าเพื่อเป็นรางวัล				
ด้านที่ 3 เนื้อหาของนิทานที่ใช้เล่า				
1. เป็นเรื่องเกี่ยวกับสัตว์				
2. เป็นเรื่องเกี่ยวกับคน				
3. เป็นเทพนิยายที่เกี่ยวกับนางฟ้า เทวดา				
4. เป็นนิทานพื้นบ้านที่เล่าต่อๆ กันมา				
5. เป็นเรื่องชีวิต				
6. เป็นเรื่องตื่นเต้น เช่น ผี การผจญภัย				
7. เป็นเรื่องอภินิหาร				
8. เป็นเรื่องตลกขบขัน				
9. เป็นเรื่องเกี่ยวกับบรรพบุรุษ				
10. เนื้อหาทั่วไปไม่จำกัด				
11. เนื้อหาเป็นคติสอนใจ				
12. เนื้อหาเป็นเฉพาะเรื่องที่เป็นปัจจุบัน				
ด้านที่ 4 อุปกรณ์ประกอบการเล่านิทานที่ท่านใช้				
1. ใช้หนังสือนิทาน				
2. ใช้หุ่นต่างๆ เช่น หุ่นมือ หุ่นนิ้วมือ หน้ากาก เป็นต้น				

การปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ			
	ปฏิบัติ ทุกครั้ง	ปฏิบัติบ้าง	ปฏิบัติ น้อยครั้ง	ไม่ได้ ปฏิบัติ
4. เล่าเมื่อเห็นว่าเด็กสนใจ				
5. เล่าเมื่อเด็กถามหรือร้องขอให้เล่า				
6. เล่าเมื่อเห็นว่าสำคัญกับลูก				
7. เล่าเพื่อกล่อมให้เด็กนอน				
8. เล่าเมื่อเด็กทำผิด				
9. เล่าเพื่อจะสอน				
10. เล่าเมื่อเวลาเด็กโกรธ				
11. เล่าเวลาเด็กเสียใจ				
12. เล่าเพื่อเป็นรางวัล				
ด้านที่ 3 เนื้อหาของนิทานที่ใช้เล่า				
1. เป็นเรื่องเกี่ยวกับสัตว์				
2. เป็นเรื่องเกี่ยวกับคน				
3. เป็นเทพนิยายที่เกี่ยวกับนางฟ้า เทวดา				
4. เป็นนิทานพื้นบ้านที่เล่าต่อๆ กันมา				
5. เป็นเรื่องชีวิต				
6. เป็นเรื่องตื่นเต้น เช่น ผี การผจญภัย				
7. เป็นเรื่องอภินิหาร				
8. เป็นเรื่องตลกขบขัน				
9. เป็นเรื่องเกี่ยวกับบรรพบุรุษ				
10. เนื้อหาทั่วไปไม่จำกัด				
11. เนื้อหาเป็นคติสอนใจ				
12. เนื้อหาเป็นเฉพาะเรื่องที่เป็นปัจจุบัน				
ด้านที่ 4 อุปกรณ์ประกอบการเล่านิทานที่ท่านใช้				
1. ใช้นั่งสือนิทาน				
2. ใช้หุ่นต่างๆ เช่น หุ่นมือ หุ่นนิ้วมือ หน้ากาก เป็นต้น				

การปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ			
	ปฏิบัติ ทุกครั้ง	ปฏิบัติบ้าง	ปฏิบัติ น้อยครั้ง	ไม่ได้ ปฏิบัติ
3. ใช้ทำทางตัวเอง				
4. ใช้เทปประกอบ				
5. ใช้รูปภาพทั่วไป				
6. ใช้ของจริง				
7. ไม่ใช้อุปกรณ์ใดๆ				
8. ใช้หน้ากาก				
9. ใช้การวาดภาพประกอบการเล่า				
10. เศษวัสดุต่างๆ เช่น เชือก ผ้า ของเล่น เปลือกไม้ เมล็ดพืช เป็นต้น ประกอบการเล่า				
11. ใช้เสียงตัวเอง ทำให้เป็นเสียงต่างๆ เช่น เสียงเด็ก เสียงสัตว์ เสียงยักษ์ เสียงจากธรรมชาติ เป็นต้น				
12. ใช้เพลง ดนตรีประกอบการเล่า				
ด้านที่ 5 การสอดแทรกคำสอน เช่น ความรู้ คุณธรรมจริยธรรม				
1. แทรกในเนื้อเรื่อง				
2. แทรกในตัวละคร				
3. เมื่อเล่าจบจะสอนเนื้อหาที่ต้องการ				
4. แทรกเมื่อเด็กถาม				
5. แทรกเมื่อเด็กขาดสมาธิ				
6. แทรกเพื่อขยายความให้เด็กเห็นชัดเจน				
7. แทรกเมื่อเห็นว่าเนื้อเรื่องไม่มีสาระในส่วนคำสอน				
8. แทรกเฉพาะเนื้อหาบางเรื่อง				
9. เมื่อเล่าจบแล้วสอดแทรกความรู้ คำสอน คุณธรรม เป็นการทบทวนเรื่องที่เล่า				
10. แทรกเพื่อเปรียบเทียบการกระทำของตัวละครกับ การกระทำของเด็กเพื่อให้เด็กเรียนรู้				
11. แทรกเพื่อชี้ประเด็นคำสอนที่ต้องการย้ำ				

การปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ			
	ปฏิบัติ ทุกครั้ง	ปฏิบัติบ้าง	ปฏิบัติ น้อยครั้ง	ไม่ได้ ปฏิบัติ
12. ไม่สอดแทรกเลย				
ด้านที่ 6 การเลือกนิทานที่ท่านนำมาใช้เล่า				
1. เรื่องง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน				
2. เรื่องชวนให้เด็กคิด				
3. เรื่องต้องมีคุณธรรม หรือมีความรู้				
4. เรื่องมีตัวละครน้อยๆ				
5. เรื่องเป็นบทสนทนามากกว่าการเล่าเรื่อง				
6. ใช้ภาษาง่ายๆ				
7. เรื่องใกล้ตัวเด็ก				
8. เรื่องที่มีตัวละครเป็นสัตว์				
9. เรื่องเป็นความเรียง				
10. เรื่องเป็นบทกลอน				
11. เป็นหนังสือการ์ตูน				
12. เรื่องอภินิหาร				

ตอนที่ 3 โปรดเขียนแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการเล่านิทาน ตามหัวข้อดังนี้

1. ท่านคิดว่าการเล่านิทานให้เด็กฟังมีประโยชน์อย่างไร

2. ท่านคิดว่ามีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรในการเล่นิทานให้เด็กฟัง

.....

.....

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวกัลยา นิมจิตต์
วันเดือนปีเกิด	17 มิถุนายน 2497
สถานที่เกิด	อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	133/169 หมู่ 1 ซอยประชาอุทิศ 30 ถนนประชาอุทิศ แขวงบางมด เขตทุ่งครุ 10140.
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 7
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง ถนนวุฒากาศ แขวงบางค้อ เขตจอมทอง 10150.
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2514	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวิสุทธิกษัตริ์
พ.ศ. 2516	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2518	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิทยาลัยครูสวนดุสิต การอนุบาลศึกษา
พ.ศ. 2527	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) การอนุบาลศึกษา วิทยาลัยครูสวนดุสิต
พ.ศ. 2545	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.